

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Komédia.

Budapest, október 27.

Nyolcz napja, hogy a király elnök-lésével Bécsben nagy miniszteri tanácskozás volt s azóta a nemzet csak annyit tudott, hogy a vezérek kísérletet akarnak tenni a koalíciónak valamely formában való fentartására. Ez volt a király hangsúlyos óhajta s ezt vették udvariasan tudomásul a vezérek Bécsben. De hogy nyolcz nap óta csináltak-e valamit s ha igen, mit csináltak ebben az irányban: arról már semmit sem tudhatott meg a nemzet. A külsőségek például azt akarták elhitetni, hogy a kormány semmit sem csinál. Wekerle elutazott, Andrássy elutazott, Apponyi elutazott és Kossuth, aki Budapesten maradt, tanácskozott ugyan pártjának néhány vezető férfiával, de csak immelámmal s még ezt is abban kellett hagy-
nia, mert harmadnapra már megbetegedett, tehát a kibontakozás szempontjából annyi, mintha ő is elutazott volna. Egy égetőnek mondott válságban hét-hónapos huzavona után eljutottunk a koronatanácsig s mikor végre a lázasabb tempót remélhettük volna, nyolcz nap úgy pergett le, hogy abszolúte semmi sem történt. Az ember azt hihetné, hogy a kibontakozás ebben az országban már senkinek sem sürgős. S a királynak, se a kormánynak, se a pártoknak. A nemzetről nem is szólva.

A gyanusan csendes nyolcz nap alatt mégis azzal vigasztalhattuk magunkat, hogy a mai minisztertanács majd csak szolgál némi tájékoztatással. Majd kislát a minisztertanácsból, hogy a politikában nem a zaj jelenti a cselekvést s talán éppen azért csinálhattak többet a miniszterek, mert legnagyobb-részt idehaza se voltak. De ma megvolt a nagy minisztertanács, a korona fel-szólítására információval szolgáló minisztertanács — és a nemzet ebből se lesz okosabb. Ugyanaz a kormány, mely idáig abszolúte nem játszotta a némát s úgy a teljes összhang korszakában, mint kivált az összekülönbözés óta mégis csak tájékoztatta a sajtó útján a várakozó nemzetet: most a legtökéletesebb egyetértésben hallgat és titkolódzik. Mintha a nemzetre a dolog egyáltalán nem is tartoznék, egyetlen faktor sem tartja szükségesnek, hogy egy kis világot gyújtson a nyugtalanító homályba. A korona olyan kívánsággal állott elő, melyre nézve a kormány minden tagjának s a parlament minden pártjának az volt az egyező véleménye, hogy lehetetlenség. S mikor ezt a késznek látszó választ kellene megfogalmazni: akkor a minisztertanács egyszerre csodálatosan titoktartóvá lesz. Miért? Nem lehetetlenség többé, ami nyolcz nap előtt még lehetetlenség volt? De hisz ezt is ki lehet fejezni diplomatikusan. Vagy még mindig lehet-

tetlenség? Hát ez volna olyan nehezen kifejezhető?

Mi azoknak pártján tudjuk magunkat, akik a válságban a higgadság álláspontján vannak és nem bukdácsolnak szélsőséges irányokban. De ami most történik, ez a kései titkolódzás, ez a legkritikusabb időben való begombolkozás, ez a kormányozható süket-nemaság: nekünk is fölöttébb gyanus. Itt vagy oktalan komédia folyik, vagy ami rosszabb: alattomos törvetés a függetlenségi párt verembe hullatására. Az egész kormány állott be a bécsi szándék székértolójának, hogy az ország a nemzeti vezérek hozzájárulásával hajtsa be az exlex tilosába? Azt akarják ők maguk elősegíteni, hogy az exlex az ő nevükhöz fűződjék? Ha a kései titkolódzás ilyen oktalan komédiát takar, ez is elég szomorú volna, mert nem fölemelő tudat a nemzetnek, hogy vezéreit ilyen uton lássa. De lapanghat a titkolódzás mögött az alattomos törvetés is, mely a függetlenségi pártot akarja egy kész helyzet verembe csalni. Azok a gyanus suttogások, melyektől a politikai homály már ugys hangos s melyek azt sejtetik, hogy a háttérbe rejtőzött vezérek helyett most ellenőrizhetetlen politikai ügyö-kök dolgoznak a függetlenségi párt egy-ségének megbontásán: csak nyerhetnek valószínűségben, ha a pártokat s az egész nemzetet éppen most hajtják

Petőfi Zoltán szerelmei.

Írta: Déri Gyula.

(Utánnomlás tílós.)

Az 1870-ik évi augusztus havában Petőfi Zoltán már nagybeteg volt. S a végzet úgy akarta, hogy az egyetlen nőt, ki ifju életének méltó célt fűzhetett volna ki, ki megmenthette volna őt azoktól a tévelygésektől, melyek kora sirjába dörtyözték, ekkor ismerje meg, mikor már minden késő volt.

Betegségének egész monografiáját sikerült a legnagyobb részletességgel megállapítanom, és aki a szomorú emlékek e krónikáját végigolvassa, annak nincs szüksége többé semmi fölvilágosításra megdönteni azt a könnyelmű vádat, hogy a nagy Petőfi fiát a saját családja üldözte volna halálba.

Petőfi Zoltán korai elhunytáért valóban nem okolhatni senki mást, csak szegényt, őt magát.

Betegségének első jele 1866 december havában mutatkozott. Zoltán akkor a szegedi piaristáknál járta a nyolczadik osztályt, miután előbb a hetediket Nagykőrösön nagyon is közepes eredménnyel bevégezte. Egy évvel azelőtt, a szarvasi gimnáziumban tiszta kitünőre vizsgázott le, mint magántanuló. Diákpályája alatt valahányszor magántanuló volt, s ez háromszor történt, mindig kitünően és jelesen vizsgázott, de amint nyilvános iskolába járt, nyomban kitört rajta a zabolálan könnyelműség, és az első helyről roha-

mosan lehanyatlott. Így történt Szegeden is, honnan utóljára is csöndesen eltávolították 1867 február elején. Hiában járt közbe a tanároknál nagybátyja Petőfi István, a szigorú tisztelendő urak Petőfi Sándor fiának nem adtak kegyelmet. Még a félévi bizonyítványát sem adták ki, hogy azzal más iskolába bekérkezdhessék. Képzhetni mi minden lehetett a fiu rovásán; főképpen sok korhelykedés, dorbézolások, amelyek nem maradtak titokban s az iskola hírnevét is veszélyeztették. Ezért kellett példát adni.

Ez az életmód ásta alá egészségét is. 1866 december 10-ikén ugyanis egy ilyen éjjeli esatangolással egybekötött mulatságban erősen meghűlt. Nagy tüdőhurutot kapott, mely kínzó köhögéssel és lázzal járt. A fiu meg is ijedt és a fővárosba utazott, ahol megvizsgáltatta magát. A rendes tanácsot kapta, hogy óvakodjék további meghűlésektől, kimélje magát és igyék szelterszvizet.

Hamarosan jobban is lett, de a tanácsot miképpen fogadta meg, megítélhető a nagybátyja számadásaiból, aki pontosan följegyezte, hogy Zoltán elitta a januári havi pénzét, a lakást meg az élelmet kifizetetlenül hagyta, sőt a derékaját is zálogba csapta három forintokért. Ezt megtudva, sietett Petőfi István Szegedre 1867 január 29-én, hogy mindent rendbe hozzon, de nagyobb baj is volt: a tanári kar megelégette a hónapok óta tartó kihágásokat és szegény Zoltánnak kitétte a szűrét.

Ezt a csapást a tizenkilenczéves fiu nem tudta többé kiheverni. Diákpályája addig is eléggé válságos volt: hol kitünőre vizsgázott,

hol megbuktatták, a szarvasi főgimnáziumból az év vége felé gyalog szökött Nagykőrösre s ott fejezte be a hetedik osztályt — de mindez jelentéktelen kaland volt a szegedi kicsapathoz képest, mely végzetes fordulatot adott egész életének. Összetört lélekkel, porig alázva, mint egy koldus jött fel utána a fővárosba és jelentkezett a nagyapjánál, mostohaapjánál: Horváth Árpádnál. Az utóbbi kijárta, hogy Zoltánt a IV. kerületi állami gimnáziumba fölvegyék, ott be is írták, de fölvételi lapjára be van írva, hogy előadásokra nem járt, és április havában végképpen elhagyta az intézetet.

Ekkor 1867 április 20-án utazott Debreczenbe, hol színészsze lett. Hiven akarta utánozni az apját ebben is, valamint a versírásban, már kora ifjuságától kezdve, s nem minden remény nélkül utánozta.

Ha tudni akarjuk, mi a magyarázata annak a különös jelenségnek, hogy mint magántanuló mindig kitünően vizsgázik, míg amint nyilvános iskolába jár, rögtön a gyengék közé hanyatlik, csak el kell olvasni ifjুকori, helyesebben mondva gyermekkori verseit. Kétségtelen, hogy sok éretlen és esetlen rímpengetés van közte, de van aztán olyan is, amelylyel még a tanárait is meglepte. Nézzük csak azt, amelyiket 1862 nyarán írt, tehát tizenhároméves korában, s mely így szól:

Jaj de csalfa, jaj de csalfa
A leány,
Hány elhagyta kedvesét már,
Jaj de hány!

minden tájékoztatás nélkül. A sötétben könnyen támadhat pánik. Aki ilyenkor egy gyufányi világossággal szolgál a sötétségben, elkergetheti a képzelte rémeket. De aki ok nélkül való titkolódzással még több rémmel népesíti be a homályt, az végzetes pánikot okozhat.

Nem tudhatjuk: komédiát rejti a homály vagy alattomos törvetést a függetlenségi párt ellen. De azt tudjuk, hogy a politikában teljes a homály s nem okos, nem tanácsos ezt a homályt még mesterségesen növelni, a tájékoztatlanul hagyott nemzet fantáziáját rémlátásokra gerjeszteni. Bizonyára sok bajnak lehetett okozója az is, hogy a kibontakozás körül kissé sok bába foglalatostkodott, de ha a nemzetet, melynek elvégre van joga némi kíváncsiságra, mert hiszen az ő jövődjéről, az ő boldogságáról van szó, egyszerűen bezárják egy sötét szobába és minden tájékoztatás nélkül hagyják legnagyobb izgatottságában: abból még nagyobb bajok fognak keletkezhetnek. A két véglet között vannak árnyalatok. Nem tartottuk szerencsésnek az abszolút nyilvánosság előtt folyó tárgyalásokat, de még kevésbé tarthatjuk szerencsésnek a nyilvánosság teljes kirekesztését, az abszolút homályt. Nem követelünk a kétségtelenül nagyfontosságú tárgyalásokhoz reflektorokat, de igenis jogunk van követelni egy gyufányi világosságot. Mert a sötétség rémeket produkál s ezek a rémek olyan izgalmakat szülhetnek, melyek halomra dönthetnek a legégszesebb kibontakozás munkáját is.

Ha történik valami s ha ez a valami nem komédia, de nem is törvetség: akkor egy gyufányi világosság csak használhat az ügynek, mely végre is az egész nemzet ügye.

Ismét adóemelés készül.

Budapest, október 27.

Mikor tegnap Bilinski az osztrák képviselőházban beterjesztette a jövő évi osztrák állami költségvetést, mely tíz millió korona deficizzel zárult, azt a véleményünket is kifejeztük, hogy reánk nézve az első következő évi költségvetés fog feltűntetni. Leplezett deficizzel záródtak már évek óta állami költségvetéseink, s csak az álszemérem akadályozta meg a kormányt abban, hogy ezt nyíltan is bevallja, hanem minden olyan állami szükségletet, melynek költségei a rendes budget keretébe nem fértek, külön törvény segítségével szavaztatott meg a képviselőházzal. Ezzel ugyan látszólag megmentette a költségvetési egyensúlyt, mert tényleg nem volt defizit a költségvetésben, de államadósságunk folyton nőtt, s a pénztári készleteink elfogytak. Ennek most előreláthatólag vége lesz, mert ha az osztrák pénzügyminiszter nem restelte a defizitot bevallani, valószínűleg a miénk is majd bevallja.

Az első következménye lesz tehát reánk nézve az osztrák defizitnak, hogy őszinte és reális költségvetést fogunk kapni. Mindenesetre szomorú dolog, ha ismét visszazökkenünk a defizites világba, amelyből csak nagy keservesen s nagy áldozatokkal tudunk kieviczkélni, de a budget legalább mindenkit fel fog világosítani az ország valóságos pénzügyi helyzetéről. És ez mindenesetre nagyon becses tanulság lesz.

A második következmény lesz, hogy adóemelés lesz, még pedig vagy oly módon, hogy a meglévő adók kulcsa emeltetik, vagy pedig oly módon, hogy új adókat fogunk behozni.

Mert amit Bilinski mondott, hogy Ausztria nem zárhatja le deficizzel a költségvetését az reánk is áll. Mi sem zárhatjuk le deficizzel a költségvetésünket, s a régi módhoz sem folyamodhatunk, hogy minden költségvetési hiányt kölcsönrel fedezzünk.

Tehát adóemelés lesz.

Az egyenes adók emeléséről szó sem lehet. Ez év tavaszán szavazta meg az országgyűlés az egyenes adók reformját. Wekerle ugyan akkor azt mondta, hogy a reformu folytán az állampénztárnak az egyenes adók-

ból husz millióval lesz kevesebb bevétele, mint aminő bevétele most van, de nem hiszünk, hogy ez a számítás igaz volna. Megengedjük, hogy talán az első évben, vagy az első néhány évben a bevétel csökken, de végeredményében az adóreform mégis csak adóemelés akart lenni, s az is volt.

Az állami szükségletek egy részére hiányzó összeg azonban mindenesetre nagyobb lesz, hogysem az az egyenes adók esetlegesen nagyobb bevételeiből fedezhető volna, s így előreláthatólag a következő adók fognak emeltetni, s új adók fognak behozatni. Bilinski a költségvetéssel egyidejűleg két adójavaslatot is terjesztett be, előrelátható, hogy a jövő esztendőben a magyar országgyűlés is megint adójavaslatokkal lesz kénytelen foglalkozni.

Bilinski elsősorban a szeszadót fogja emelni. Ezt a magyar törvényhozás már 1908-ban megtette, s hogy az akkor hozott törvény a maga egészében végrehajtva nincs, ennek oka éppen az, hogy a törvény végrehajtását Ausztria akadályozta meg. A magyar szeszadótörvény reformjának 1908 szeptember 1-én kellett volna életbelépnie, de nem léphetett életbe, mert az osztrák birodalmi gyűlés vonakodott felemelni a szeszadót. Most a szükség arra kényszerítette Bilinskit, hogy ő is a söradó emelése helyett a szeszadó emelését kérje a birodalmi gyűléstől s így az új adóterhek közül, amik reánk várnak az első lesz a súlyos szeszadó, amint azt az 1908. évi törvény kontemplálja.

Bilinski tizenhárom millió bevételi többletet akar elérni a személyes jövedelmi adó emeléséből, s az osztalékadó és tantiémadó behozatalától. Ezek az adók már az idén tavasszal megalkotott új adótörvényeinkben szabályozva lettek. Behozatott az általános jövedelemadó, és annak keretében fog megadóztatni az osztalék és a tantiém is. Erről tehát a magyar pénzügyminiszter nem fog új javaslatot beterjeszteni. De hogy nem fog-e az örökösödési illeték emeléséről, amelyből tíz milliót remél Bilinski, azt nem lehet ez idő szerint tudni. A boritaladó felemelése is szinte lehetetlen már, mert ugyanis magasabb, mint az osztrák lesz még a felemelése után is.

De feltétlenül meg fogjuk valósítani a gyufamonopoliumot, mely Bilinski szerint tizenöt milliót jövedelmez majd Ausztriának

De nem marad büntetlenül
Egyik sem:
Mert a csalfát nem szereti
Senki sem.

Nem busulok, nem busulok
Én többet,
Nem hullatok, nem hullatok
Több könnyet.

Vannak lányok, találók én
Magamnak:
Kik engemet örömet meg
Csókolnak.

Az ilyen ügyesen szerkesztett, jól putogó, hibátlan ütemű versre, melynek a rímei se éppen rosszak, ha költői tartalom nem volt is bennük, a diákpajtások hamar rámondták, hogy: „egészen olyan, mintha az apja írta volna”, és akadt tanár is, aki a fiuk illuzióját nem akarta lerontani. Vagy, ami nem éppen lehetetlen, talán nem is merte. Mert hátha később kiírják róla minden újságban, és minden életrajzban, hogy nem értett a dologhoz? Így aztán Petőfi Zoltánnak már egész kora gyermekségében a homlokára hullott egy levél az apja koszorujából. Nem lehet csodálni, ha a fiu esztét a korai elismerés egy kissé megzavarta, s a diésőség mómora ugyancsak a fejébe szállott. Egy időben nem is csinált egyebet, csak verseket írt szüntelenül, néha kettőt is egy napon; van olyan verse is, melyre ráírta, hogy „az osztályban, előadás közben” készült. Oraközben aztán felolvasta a legújabb alkotást, s az osztály tomboló lelkesedéssel fizetett a nyújtott élvezetért. Hogy ilyen körülmények közt tanu-

lásról nem igen lehetett szó, magától értődik. Az év végén aztán bekövetkezett a nagy kiábrándulás: a kitűnő magántanulót megbuktatták. Így járt például a fővárosi piaristáknál is 1864-ben a hatodik osztályban. A nagybátyja akkor gazdatisztet akart belőle nevelni, és magával vitte Csákóra, a Geiszt Gáspár békéanegyedi birtokára, hol ő jószágigazgató volt, s a birkanyírásnál foglalkoztatta, de azért nevelőt is tartott mellette. Zoltán aztán a következő 1865. évben megint kitűnőre vizsgázott Szarvason.

De már 1866-ban ismét baj volt vele. Ekkor tudniillik, a hetedik osztályban rendes tanulónak iratták be, s hogy ez mit jelentett rá nézve, megérthető abból a levélből, melyet Benka Ferencz ur, a szarvasi főgimnázium igazgatója hozzám intézni szíves volt. A levél így szól:

— „Szarvason elég szerencsés körülmények között folytathatta volna Petőfi Zoltán a tanulását (Petőfi Sándornak tudniillik nemcsak sok tiszelője és kortársa élt még akkor Szarvason, de több iskolatársa is, akikkel Aszódon járt együtt. És ott volt Koren István is, aki Petőfi Sándornak Aszódon tanárja is volt.) Petőfi Zoltán Horváth Károly tanítónál lakott, ki a Kaszinóban naponta értesítette Tatay István gimnáziumi igazgatót, Petőfi Sándor egykori barátját, a Zoltán magaviseletéről. Azonban talán éppen ennek az ellenőrzésnek a folytonosságában, s a társadalmi élet kényeztető dédelgetésében kell keresnünk annak okát, hogy a könnyelműsége hajló ifju hamar megunt a iskolai munkát, s a korához és műveltségéhez nem méltó szórakozások és élvezetek után futkosott. A

közönség ugyanis itt is fokozott várakozással fényes reménységgel nézte a nagy költőt. A leányos házaknál szívesen látott vendég lett, s a vidám, gondtalan ifjúkori érintkezésből sok kényeztető összeköttetés és kétes tisztaság, vagy legalább is ezzel fenyegető szerelmi viszony fejlődött ki. Midőn aztán az uri családok az ilyen irányú barátkozásnak akadályokat gördítettek az útjába, a korán kifejlett tizenhétéves ifju a földmívelők lakásaiban tartott fonóházakban keresett kárpótlást. Itt a neve és szellemi felsősége nagy népszerűséget szerzett neki, szilaj indulatait ellenben nem korlátozta semmiféle fegyelem, így aztán olyan szenvedélyek rabjává lett, amelyek viharai előbb-utóbb megtámadhatták a természetből különben sem erősnek alkotott szervezetét. „Iskolai életében rokonszenves, előzékeny művelt tanulónak mutatkozott Petőfi Zoltán. Költői hivatásának is mutatkoztak jelei, olykor egy-egy tréfás és talpraesett ötletben, rövid humoros, a padok alatt kézzel-kézre járó verssorokban. A szarvasi kis leányokhoz írt levelei és verses emléklapjai nyomtalanul elhanyagódtak ugyan, de emléküik fenmaradt. Az akkor Zsilinszky Mihály elnöki vezetés alatt álló Magyar-egyletben szintén szerepelt.

Ezt az együletet később „Vajda-kör“-nek nevezték el, és ennek mai elnöke, dr. Nemes Béla tanár ur, Petőfi Zoltán működéséről azt írta nekem, hogy írott munka nem maradt tőle a levéltárban, szerepléséről azonban a következő jegyzőkönyvi kivonatok szólnak: 1865. október 29. „A haldokló gyermek“ című elbeszélést olvasta fel. November 19-án „Nézd a rózsát“ című költeményt. 1866.

és ne
liót,
is az
benzi
triáb
vány
adóz
vasla
nekün
az os
óket.
lesz.
tetni.
tás, d
téteti
gyufa
szüks
szülve
osztrá
gvasz
ter ki
forma
ismét
laira

Fo
— A
U

K
össze n
korona
megfel
a kérd
hető a
ció tar
vább a
tartott
tanács,
begomb
tést, ho
foglalk
ki. Csak
hogy a
rül for
a kibon

február
készült
„A
beszélés
nem. A
érdemes
12-én.)

Anyám,
Óledben
De rejtő
Fáj szíve
Mint fáza
Látom kö
De az les
Lelkem n
Nem hall
Nem látó
Az angya
Mosolya
Kítárva s
Körülmé
Ily fénye
Vagy érti
Magadhoz
Mért soha
Könnye
Hisz a m
De kérlek
Mért én i
Rosszul v
Jó éjszaká

E kö
vetkezik,
közlemény

és nekünk is fog körülbelül tíz-tizenkét milliót, s valószínűleg megszűnik majd nálunk is az autómobiltulajdonosok által használt benzín adómentessége, épp úgy, mint Ausztriában. Bilinski azonkívül a természetes ásványvizeket és a szódavizet is meg akarja adóztatni, sőt erről már tegnap törvényjavaslatot is terjesztett be, s előreláthatólag, nekünk is majd kiút ebből az adónemből, ha az osztrák birodalmi gyűlés megszavazza őket. Kétségtelen új adó csak a gyufaadó lesz, mely a legszigorubbán fog keresztülvitetni, még pedig úgy, hogy nemcsak a gyártás, de a forgalombahozás is monopóliummá tétetik, épp úgy, mint a dohánynál. De a gyufamonopólium aligha fogja az összes szükségletek költségeit fedezni s el kell készülnie lennünk új fogyasztási adókra, vagy osztrák mintára, vagy pedig egészen új fogyasztási adónemeket fog a pénzügyminiszter készíteni és néhány luxusadót hoz be pro forma, nehogy azt a látszatot keltsék, mintha ismét az egész adótöbbletet a kisember vállaira akarná rakni.

Folytatják a tárgyalásokat.

— A mai minisztertanács eredménye. —

Uj alapot keresnek a kibontakozásra.

Budapest, október 27.

Kossuth Ferenc betegágya körül jöttek össze ma a kormány tagjai, hogy a mult heti koronatanácsban vállalt kötelezettségüknek megfelelően megkezdjék a tanácskozást a fölött a kérdés fölött, milyen módon lenne teljesíthető a királynak az a kívánsága, hogy a koalíció tartassék fenn és a kormány vezesse tovább az ország ügyeit. Harmadfél óra hosszat tartott ez a nagy érdeklődéssel várt minisztertanács, amely után a kabinet tagjai annyira begombolkoztak, hogy azt a félhivatalos jelentést, hogy a mai minisztertanács a válsággal foglalkozott, egyetlen szóval sem egészítették ki. Csak az est folyamán szivárgott ki annyi, hogy a minisztertanácsban a tanácskozás a körül forgott, miképpen lehetne új alapot keresni a kibontakozásra és hogy a minisztertanács el

február 18-án szavalatra jelentkezett, de nem készült el, miért is megbírságotlák.

„A haldokló gyermek“ című költői elbeszélést más forrásból sikerült megszerezniem. A tizenhatéves fiúnak ezt a versét is érdemes ideiglatni (Csákon írta 1865. június 12-én.)

Egy haldokló gyermek imája.

Anyám, fáradt vagyok, s a napnak vége már,
Óledben nyughatom, csendesen, ugy-e bár?
De rejtéd el könnyeid, ne sóhajts oly nagyon,
Fáj szívem, hogyha sóhajaid hallom.
Mint fázom én, körülünk minden oly setét,
Látom közelgni már éltetnek éjjelét.
De az lesz az öröm: ha fényugár között
Lelkem magasba fel, az urhoz költözött.
Nem hallod-e a dalt, az égi hangokat?
Nem látod-e anyám, az angyalszárnyakat?
Az angyal itt közel, magához hi fel ő,
Mosolya égies, szava örvendtető.
Kítárva szárnyait, ő most fiadra vár...
Körültem mindenütt mily tarka fényugár!
Ily fényes szárnyaim a földön lesznek-e?
Vagy értük a magas menyekbe menjek-e?
Magadhoz mért szorítsz oly busan engemet?
Mért sóhajtsz oly nagyon? anyám, nem értelek!
Könnyek patakja mért borítja arczodat?
Hisz a magasba fenn meglátod még fiad!
De kérlek, óh, ne sirj, szüntesd meg könnyeid,
Mert én is érezem kinos keserveid.
Rosszul vagyok, a kin lecsukja két szemem...
Jó éjszakát anyám: nem lesz több reggelem!

E költemény után hosszú hallgatás következett. Hogy mi okozta ezt, egy későbbi közleményben fogom elmondani.

is határozta, hogy folytatja ebben az irányban a tárgyalásokat.

A pártkörökben meglehetősen pesszimistikusan ítélték meg a helyzetet, s mindenfelé az alkotmányellenes kormány kinevezésének adnak nagyobb valószínűséget, mert a mai minisztertanácsos megindult újabb tárgyalásoktól sem várnak eredményt.

A mai nap eseményeiről a következő részletek számolnak be:

A minisztertanács.

A Gresham-palota előcsarnokában ismét összegyűltek az újságírók és a képviselők és az a csoportosulás mutatta, hogy Kossuth Ferenc lakásán a kormány tagjai megint tanácskoznak és hogy a politikai világ ettől a tanácskozástól nevezetes fordulatot vár.

A miniszterek, akiknek legnagyobb része csak tegnap este érkezett vissza a fővárosba, fél 11 órakor kezdtek gyülekezni a még mindig gyöngélgató Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter lakásán. Elsőnek érkezett Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, majd csakhamar követték őt Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter és Josipovich Géza horvát miniszter, akik kocsin hajtottak át Budáról. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter és gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter szintén együtt jöttek kocsin a Várból.

A tulajdonképpeni minisztertanács délelőtt 11 órakor kezdődött. Előzőleg a miniszterek bizalmas beszélgetést folytattak. Tizenegy órakor érkezett meg Márffy Albin államtitkár, aki a minisztertanács jegyzőkönyvét vezette. A minisztertanács egynegyed 2 órakor ért véget. Kossuth Ferenc előszobájában egy újságíró kérdést intézett gróf Andrássy Gyulához, majd Wekerle Sándor miniszterelnökhöz, akik tréfásan csak ennyit mondtak:

— Azt határoztuk, hogy majd máskor határozzunk.

A miniszterek azután együttesen eltávoztak Kossuth Ferenc lakásáról. Wekerle Sándor Márffy Albin államtitkárral pár percet később távozott. A Gresham-palota előcsarnokában a hírlapírók körülvették a távozó minisztereket s több kérdést intéztek hozzájuk.

— Nem mondhatok semmit, — mondotta gróf Andrássy Gyula — talán majd a miniszterelnök ur többet mondhat.

Szász József országgyűlési képviselő megkérdezte Darányi Ignác földmivelésügyi minisztertől, hogy mi igaz egy reggeli lapnak abból a hírből, hogy a földmivelésügyi miniszter távozni akar állásából? Darányi olyan mozdulatot tett kezével, mint aki a kérdéssel nem akar nyilatkozni s csak ennyit mondott:

— Azt hiszem, valamennyien távozzunk.

Pár percet később Wekerle Sándor miniszterelnök jött le a lépcsőn Márffy Albin államtitkárral. Az újságírók és képviselők elébe tódultak. Mikor a miniszterelnök meglátta az utolsó fordulóban a tömeget, valóságosan meghökkenett.

— Jézus Mária! — mondta tréfás szörnyűködéssel.

Az újságírók kérdésére azután így szólt: — A helyzettől tanácskoztunk, miről tanácskozhattunk volna másról?

— Igaz-e, hogy a kegyelmes ur az igazságügyi tárcza után a földmivelésügyi tárczát is átveszi?

— Dehogyan veszem. Nem is volt szó róla. Aztán azt mondta a miniszterelnök, hogy a közeli napokban nem szándékozik Bécsbe utazni.

Wekerle Sándor most egy másik csoport képviselő és újságíró felé fordult és szintén nyilatkozott. Ezt a nyilatkozatot kétféle verzióban hallottuk. Az egyik szerint Wekerle Sándor miniszterelnök ezt mondotta:

— Politikussal tanácskoztunk és tanácskoztunk.

A másik verzió így szól:

— Politikáról tanácskoztunk és tanácskoztunk.

A miniszterelnök azután Márffy Albinnal együtt felhajtattott a Várba.

A minisztertanácsról a következő hivatalos kommunikét adták ki:

Ma délelőtt Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével minisztertanács volt, amelyen részt vett a kabinet valamennyi tagja. A minisztertanácsot, tekintettel arra, hogy Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek — bár állapottában az örvendetes javulás egyre tart. — még mindig ágyban kell fekélnie, Kossuth Ferenc lakásának hálószobájában tartották meg. A minisztertanács feltizenegy órakor kezdődött. A jegyzőkönyvet Márffy Albin államtitkár vezette. A mai minisztertanácsos a válsággal kapcsolatban a politikai helyzetet vitatták meg, majd folyó ügyeket tárgyaltak. A minisztertanács 1 óra 15 perczkor ért véget. A minisztertanács után Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert felkeresték gróf Apponyi Albert miniszter, Tóth János és Mezőssy Béla államtitkárok, akik hosszabb tanácskozást folytattak Kossuth Ferenczel.

Tanácskozás a minisztertanács után.

Még tartott a minisztertanács, amikor Tóth János és Mezőssy Béla államtitkárok megjelentek Kossuth Ferenc lakásán, ahova Kossuth és Apponyi utasítására telefonon hívták őket. A minisztertanácsos sem Tóth János, sem Mezőssy Béla nem vett részt. A minisztertanács után Apponyi Albert gróf Kossuth Ferenchez kísérté az eddig a szalónban tartózkodó két függetlenségi államtitkár. A két miniszter és két államtitkár között igen beható tanácskozás indult, amely délután két óráig tartott. Beavatott helyen azt mondták, hogy ez a tanácskozás a függetlenségi párt iránításának és belső ügyeinek kérdésével függött össze, valamint arról is tárgyaltak, hogy összehívják-e az intéző-bizottságot. Természetes, hogy ezzel kapcsolatban valamennyi fontos kérdés is szóba került, ami most a függetlenségi párt részéről megoldásra vár.

A megoldás újabb elodázása.

Közel harmadfél óra hosszat tartott a minisztertanács, amely a folyó kormányzati ügyek elintézése előtt behatóan foglalkozott a politikai helyzettel. Ez alatt természetesen azt kell érteni, hogy megkezdtek a keresésést annak a formulának, amely lehetővé tenné a király kívánságának teljesítését: a koalíció fentartását és a kormány megmaradását. A hosszú tanácskozás természetesen ebben az irányban nem tudott eredményre jutni, mert hiszen minden oldalról ismételtelen kijelentették, hogy a pártok között annyira kiélesedtek az ellentétek, hogy az együttműködést nem lehet újra helyreállítani. Minthogy azonban a mult szerdai koronatanácsban a kormány tagjai kötelezettséget vállaltak az iránt, hogy a király kívánsága fölött tárgyalást fognak folytatni, a mai minisztertanácsban azt határozták — amint előrelátható volt — hogy ezeket a tárgyalásokat megkezdik. A tárgyalások vezetésével ugyan forma szerint Wekerle Sándor miniszterelnököt bízták meg, akire az a föladat is hárul, hogy a bécsi körökkel is főtartsa az érintkezést, ami alatt azt is kell érteni, hogy próbálja meg a bécsi köröket merev álláspontjukról eltéríteni, — a tulajdonképpeni tárgyalások azonban a függetlenségi pártban fognak lefolyni. Nevezetesen a mai minisztertanácsban azt határozták, hogy az elutasító parthatározatok elkerülése céljából a pártokat nem hívják össze és a kérdést nem pártterkezeleten tárgyalják, hanem a tárgyalásokat külön-külön folytatják a pártok vezető tagjaival, amint azt Kossuth Ferenc már előzőleg megkezdte. Ezt az egyénekenkénti tárgyalást mintegy két hélig szándékoznak folytatni, s csak azután fog összeülni az a

minisztertanács, amely meg fogja állapítani a királynak teendő jelentést. Körülbelül november közepére várható tehát a miniszterelnöknek az audienciája, amelyben ezt a jelentést a király elé terjeszti, s csak azután várható valami újabb fordulat. Szóval a válság megoldása ilyen módon újra elhalasztódik s a jövő hónap tizenötödike előtt már nem fog megtörténni.

Uj alap a kibontakozásra.

A mai minisztertanács eredményéről a kormány közvetlen környezetéből kapjuk a következő információt:

— A mai harmadfél órás minisztertanácsnak egyik nevezetes eredménye az, hogy *nem mondták ki* határozatban, hogy a király kívánságát, amely a koalíció főtartására irányul, teljesíteni lehetetlenség. Ennek a negatív eredménynek igen jelentős pozitív alapja van. A mai minisztertanácsban ugyanis *Wekerle* Sándor miniszterelnök újból előterjesztette a maga kibontakozási tervét és azzal igyekezett megnyerni ennek a tervnek *Kossuth* Ferenczet, hogy miután a bankkérdésben a király merev ellenállása lehetetlenné tesz minden eredményt, sokkal célszerűbb volna az erőket a közjogi kérdésekre koncentrálni és a katonai kérdések megoldásának alapján keresni a kibontakozást. Gróf *Andrássy* Gyula is igen behatóan érvelt e mellett a terv mellett. *Kossuth* Ferenc ekkor kijelentette, hogy a maga részéről is volt alkalmja meggyőződni arról, hogy a király a bankkérdésben egyáltalán nem hajlandó engedni, s ezért ő is úgy látja, hogy ebből le kell vonni a következtetéseket. Meckiséri tehát valami új alapon keresni a kibontakozást. Tárgyalásokat fog folytatni pártjának főembereivel és azt hiszi, hogy van olyan eszméje, amelyből a további tárgyalások során kialakulhat egy megoldási terv. A kormány tagjai *Kossuth*nak ezt a kijelentését általános helyesléssel fogadták, s meg is állapodtak abban, hogy a tárgyalásokat ebben az értelemben folytatni is fogják. *Mezőssy* Béla és *Tóth* János államtitkárokat már azért hivatta magához a minisztertanács után *Kossuth* Ferenc, hogy velük és gróf *Apponyi* Alberttel megbeszélje, milyen módon kezdje meg ezeket a tanácskozásokat.

Wekerle bécsi utazása.

Félhivatalosan jelentik: Több lap mai számában azt a hírt közli, hogy *Wekerle* Sándor miniszterelnök a legközelebbi napokban Bécsbe utazik és kihallgatáson jelenik meg a király előtt. Illetékes helyről vett értesülésünk szerint a miniszterelnök ezen a héten nem szándékozik Bécsbe utazni.

Pártközi csatározások.

A függetlenségi pártkörben ma este a minisztertanács eredménye iránt való érdeklődés nagy számban hozta össze a párt tagjait. Megjelent a pártkörben *Tóth* János államtitkár is, aki ma azért volt nevezetes személy, mert közvetlenül a minisztertanács után *Kossuth* Ferenczel tanácskozott *Mezőssy* Bélával és gróf *Apponyi* Alberttel együtt. Az államtitkár azonban szokásához híven nem válaszolt a képviselők kérdéseire. A helyzetről *Holló* Lajos beszélt hosszabban, aki azt mondta, hogy a mai minisztertanács, mint neki illetékes helyen tudomására adták, az általános várakozásnak megfelelően eredménytelenül végződött, vagyis a kormány tagjai megmaradtak ellentétes álláspontjaikon és nem találtak semmi alapot a

további együttműködés biztosítására. Csak a király iránt való lojalitás miatt tesznek eleget a formáknak és folytatnak tárgyalásokat. A függetlenségi párt megmarad vezérével, *Kossuth* Ferenczel, együtt a gazdasági önállóság álláspontján és hiába igyekeznek akár a vezért eltéríteni, akár a pártot megbontani, egyik sem fog sikerülni.

Kmetz Károly ezúttal a fejtegetésekhez kapcsolva utalt arra, hogy mostanában ismételtén fölmerült az a hír, hogy a függetlenségi pártnak vannak olyan tagjai, akik a párt megbontására törekednek és egy hatvanhetes alapon való kibontakozás számára toboroznak híveket. Fölveti azt az eszmét, hogy ezzel a kérdéssel foglalkoztatni kell az intézőbizottságot és azt hiszi, hogy a leghelyesebb volna indítványozni, hogy az intézőbizottság állapítsa meg, mennyiben felelnek meg ezek a hírek a valóságnak. Ha aztán bebizonyulna, hogy ilyen árulók tényleg vannak, haladéktalanul ki kell őket rekeszteni a pártból.

Ezt a fejtegetést általánosan helyeselték, s már úgy látszott, hogy az erre vonatkozó indítványt nyomban megszövegezik és aláírva *Kossuth* Ferenczhez küldik, amikor *Holló* Lajos beszüntette a mozgalmat. *Holló* ugyanis utalt arra, hogy az intéző-bizottságnak a legközelebbi napokban, már a politikai helyzet miatt is, ülést kell tartania, s ezen az ülésen megbeszélnek minden ezzel összefüggő kérdést, szükségtelen tehát erre külön utasítást adni. Ehhez a felfogáshoz *Kmetz* is hozzájárult, s így az akezió félbemaradt. Nagy érdeklődéssel hallgatták még *Kmetz* Károlynak azt az okfejtését, amelyben a jövő évi költségvetés benyújtását sürgette. Kimutatta, hogy már végén vagyunk az esztendőnek, s a jövő évi költségvetést még mindig nem terjesztették a képviselőház elé. Ennek természetesen az az oka, hogy április óta csak lemondásban levő kormányunk van, amely semmiképpen sem illetékes a költségvetés képviselőjére. Föltehetően szükséges tehát ebből az alkotmányjogi szempontból is, hogy a kormányválság mielőbb megoldassék, nehogy költségvetés nélkül maradjon az ország.

Ez a kérdés is foglalkoztatni fogja a párt intézőbizottságát, amely esetleg még ennek a hétnak utolsó napján tart ülést. *Justh* Gyula házelnök pénteken tér vissza Budapestre és azonnal érintkezésbe lép *Kossuth* Ferenczrel, hogy a további eljárásra nézve megállapodjék vele. *Justh* Gyula tudvalevőleg a képviselőház elnapolása alkalmával kifejezetten utalt arra, hogy ő azzal a fölhatalmazásával, hogy a Házat összehívassa, amikor szükségét látja, úgy fog élni, hogy a budgetjognak érvényt szerezzen. Erre való utalással azt hiszik, hogy *Justh* az intéző-bizottságban arra nézve is kíván határozatot provokálni, hogy a függetlenségi párt milyen álláspontot foglaljon el abban az esetben, ha a mostani formális tárgyalások is befejeződnek, s a budgetjog szempontjából a képviselőház összehívása tovább nem halasztható.

Az alkotmánypárt körhelyiségében ma igen nagy számmal jelentek meg a párt tagjai. Ott volt a párttagok között gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter, a párt vezére, továbbá *Darányi* Ignác földművelésügyi és *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter; a párt tagjai körük csoportosulva, élénken megbeszélték a politikai helyzetet. Igen nagy érdeklődés között vitatták meg a mai minisztertanács mozzanatait s a lapjelentések nyomán a minisztertanács loflyásában igen sokan a hely-

zetnek előbbrejutását látták. Hiteles helyről a párt tagjai azonban mindössze csak annyit tudtak meg, hogy a minisztertanács következtében a politikai válságban nem állott be semminemű változás. A beszélgetések folyamán a pártnak egy tagja felolvasta a „Magyarország“-nak egy ma esti közleményét, amely „Elégedetlenség az alkotmánypártban“ ezim alatt „az alkotmánypártnak egy nagy befolyású tagját“ szólaltatja meg, akit „s pártban 30—40 párttag“ követ. A felolvasott nyilatkozatot nagy derűséggel fogadták a párt tagjai, mert abban minduntalan felfedezték azokat a szövegeket és érveket, amik a Magyarország vezércikkeiben foglaltaknak hetek óta. Voltak, akik komolyabban vették az „intervjút“ és azt mondták, hogy fel kell szólítani a „Magyarországot“, hogy nevezze meg az illető alkotmánypárti képviselőt, mert ha a tájékozott fővárosi közönség tudja is, hogy az „intervju“ a szerkesztőségben készült, a vidéki tájékozatlan publikum könnyen megtéveszthető.

Gróf *Andrássy* Gyula is tett megjegyzést az „intervju“ egy részére, amely azt tartalmazza, hogy az állítólagos dissidens alkotmánypártiak hozzá is fordultak és mintegy tiltakoztak az alkotmánypárt politikai magatartása ellen. Gróf *Andrássy* Gyula kijelentette, hogy ez a felhozott tény teljesen valótlan.

Gróf *Esterházy* Móríc országgyűlési képviselő ma este a következő levelet intézte a „Magyarország“ szerkesztőségéhez:

A Magyarország tisztelt szerkesztőségének, *Beccs* lapjának október 28-iki számában „Elégedetlenség az alkotmánypártban“ című cikk jelent meg „az alkotmánypárt egy nagy befolyású tagjának“ kijelentései nyomán. Azon alkotmánypárti tagtársamat, aki ezer kijelentéseket tette, tisztelettel felkérem, ha mint tisztességes ember állja szavát, nevezze meg magát, hogy ellene a kirekesztési indítványt beadhasam. Jelen soraim szíves közlését kérve, maradtam tisztelettel gróf *Esterházy* Móríc országgyűlési képviselő.

Alhír Darányiról.

Félhivatalosan jelentik: Egy ma reggeli lap abbéli értesülését adja közre, hogy *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter legközelebb megváltik állásától és tárczáját a válság elintézéséig *Wekerle* Sándor miniszterelnök fogja ideiglenesen vezetni. Ezzel szemben illetékes helyen szerzett felvilágosítás alapján kijelentik, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak.

Rakovszky a trónörökösnel.

Néppárti forrásból terjedt el az a hír, hogy *Rakovszky* István a múlt hét közepén kihallgatáson volt *Ferencz Ferdinánd* trónörökösnel. Ezt az audienciát igen élénken kommentálták mindenfelé. Úgy látszik, hogy a trónörökösnek nem volt kedves az a sok kommentár, amelyek csak ritkán voltak barátságosak, s ennek tulajdonítható, hogy *Rakovszky* ma kénytelen volt a „*Kath. Tud.*“ utján egy czáfolatot kiadni. A czáfolat, amelynek hihetetlen magyartalansága nyomban elárulja, hogy *Rakovszky* tollából ered, így szól:

Fel vagyunk hatalmazva annak kijelentésére, miszerint a lapok által terjesztett azon hír, hogy *Rakovszky* István v. b. t. t., orsz. képv. *Ferencz Ferdinánd* főherceg ő osászári és királyi fenségénél bármikor is kihallgatásra jelentkezett volna vagy fogadva lett volna, merő valótlanosság.

Ezután pedig *Rakovszky* elutazott *Velenzébe*, ahol hosszabb időt szándékozik tölteni.

Szapáryék és a keresztényszocialisták.

Még mindig nincs tisztázva az a czél, amelyet gróf *Szapáry* Pál követni akart, amikor elhatározta, hogy az élére áll a magyarországi keresztényszocialista pártnak. Egy oldalról azt mondják, hogy az a kötelék, mely a keresztényszocialista pártot a néppárttal régebben összefűzte, már eddig is kezdett szakadozni, amennyiben a pártveze-

tőség na
kat a p
pártnak
vezetben
párttól
galmat
tényszoc
néppárti
let el ak
irparlan
akarja e
vezetőség
fordul és
ezélja az
fias alap
küzdhesse
folyástól
talan Bé
Befe
hogy az
ugyanis
Pál gróf
kozna, t
Csehország
taton és v
denauban
akezióban
venni.

Ilyen

érdekes. S
kalmunk
kel ecsete
osztrák ge
talos ható
magyar e
magyar él
tő és fölhá
a magyar
chiához. V
gyar vér
trák gener
redekert m
és leggyilk
gyar fiuka
legvitálsal
ból így ter
nálnak s e
sem lehet t
nünk. A B
zós kormár
szág érdeke
a magyar o
találni arra
szerü ártó
és megtoro
hogy ha a
ket a deleg

Minapi
ugyanabból
ujabb adato

A boszn
elem hátras
náczió, mely
vissza, egész
vető időkig.
gári közigaz
az intéző kö
A megszáll
tak képzett n
is csak eleny
kormány ké
ket, ahol ka
ben kiszolga
kereskedőseg
az első jelen
tával jelentk
lan hivataln

tőség nagy többsége lemondásra kényszerítette azokat a pártvezetőségi tagokat, akik, mint a néppártnak is tagjai és a keresztényszocialista szervezetben előretolt örszemei, a szervezetnek a néppárttól való teljes függetlenítésére irányuló mozgalmat meg akarták akadályozni. Ezek a keresztényszocialista párt vezetőségéből kibuktatott néppártiak azt a hirt terjesztik, hogy az új vezérlet el akar térni az eddigi hazafias iránytól és egy parlamentarista *Khuen-Héderváry*-kormány útját akarja egyengetni. A keresztényszocialista pártvezetőség viszont nyilatkozatában a néppárt ellen fordul és kijelenti, hogy a szecsesszióknak egyedüli célja az, hogy a keresztényszocialisták hazafias alapon szervezkedve, a nemzet nagy érdekeiért küzdhessenek és éppen olyan idegen politikai befolyástól függetlenítsék magukat, amely minduntalan Bécsben keresi az érvényesülését.

Befejezésül pedig a „*Pol. Ért.*” azt jelenti, hogy az egész dologból nem igaz semmi. Szerinte ugyanis azok a hírek, melyek *Szapáry* László és Pál grófok aktuális politikai szereplésére vonatkoznak, teljesen alaptalanok. Gróf *Szapáry* Pál Csehországba utazott vadászatra, időközben szombaton és vasárnap Bécsben volt, kiűn volt a Frauendenauban is a lóversenyen, de semmiféle politikai akcióban részt nem vett és nem is kíván részt venni.

Boszniai állapotok.

Budapest, október 27.

Ilyen címmel a napokban egy nagyon érdekes, Sarajevóból keltezett levelet volt alkalmunk leadni, melynek írója élénk színekkel ecsetelte azt, hogy Boszniában milyen osztrák gazdálkodás folyik s maguk a hivatalos hatóságok is mennyire elnyomják a magyar elemet s mennyire megbénítják a magyar érdekek érvényesülését. Megdöbbentő és fölháborító adatok voltak ezek. Bosznia a magyar korona jogain tartozik a monarchiához. Visszaszerzésében elsősorban magyar vér pocsékolódott, mert az óvatos osztrák generalizmus elsősorban a magyar ezredeket mozgósította s a legveszedelmesebb és leggyilkolhatóbb föladatakra mindig a magyar fiukat vezényelte. A magyar nemzet legvitálisabb jogait sérti az, hogy Boszniából így tervszerűleg osztrák tartományt csinálnak s ezt az aknamunkát semmi esetre sem lehet továbbra is békésen és tétlenül tűnünk. A Bosznia igazgatásával megbízott közös kormány éppen úgy köteles Magyarország érdekeit képviselni, mint Ausztriát s a magyar delegáció kétségtelenül módot fog találni arra, hogy mulasztásukat, sőt tervszerű ártó szándékukat számon kérje tőlük és megtorolja. Alkalom jó lesz erre: majd hogy ha a sok százezer annexeós költségeket a delegációk elé terjesztik.

Minapi értesüléseink kiegészítésére ugyanabból a forrásból ma még a következő újabb adatokat kaptuk:

A boszniai közigazgatásban a magyar elem hátraszorítása régi s tervszerű machináció, melynek gyökérszála messze nyulnak vissza, egészen az okkupációt közvetlen követő időkig. Midőn az okkupáció után a polgári közigazgatás berendezésére került a sor, az intéző körök nehéz feladat előtt állottak. A megszállott tartományok nem szolgáltatnak képzett megbízható erőket, vagy legalább is csak elenyésző csekély mértékben, s így a kormány kénytelen volt onnét venni az erőket, ahol kapta. Fényes kilátások reményében kiszolgált tiszték, altiszték, matrózok, kereskedősegédek, letört nagyságok voltak az első jelentkezők. Később a helyzet javulással jelentkezni kezdtek képzett, kifogástalan hivatalnokok, úgy Ausztriából, mint —

bár csekély mérvben — Magyarországból is. Azonban már kezdetben is az volt a helyzet, hogy míg a kevés számú magyar elemet csak alantasabb állásokra alkalmazták, az osztrák jelentkezők előtt tárva-nyitva állott minden ajtó. Így történt, hogy a bosnyák kormányzat legfontosabb állásait mindjárt kezdetben osztrákokkal töltötték be.

Magyar részről ezt a helyzetet korán fölismerték és korán kifogásolták. A magyar delegációk többször fölujult panaszra az, hogy a bosnyák-hercegovinai kormányzatnál feltűnő kevés a magyar hivatalnok. A stereotip válasz erre mindig az volt, hogy a magyaroknak is csak úgy nyitva áll a bosnyák hivatali pálya, mint az osztrákoknak. Ez a válasz alakilag kifogástalan, tudomásul is szokták venni, mert honatyáink között senki se kutatja, hogy mi lehet az oka annak, — hogy tulnyomó része azoknak a magyaroknak, akik bosnyák szolgálatba léptek, — nem marad meg hivatalában, hanem ismét hazavándorolnak. Pedig hogy ez nem azért történik így, mintha a magyar elem rosszabb és megbízhatatlanabb anyag lenne az osztrák beamternél, annak legjobb bizonyossága az, hogy ezek a hazavándorló és Boszniában silányan kvalifikált magyarok közül itthon a legtöbb diszes társadalmi pozícióért ér el.

A boszniai kormányzat tehát tervszerűleg riasztja el a magyarságot a boszniai szolgálatól. Szomorú tény ez, de a számok beszélnek. Harminczegy évi közös kormányzás után ma ott vagyunk, hogy a magyarok száma még a régi csekély létszámhoz viszonyítva és folytonosan apad. Harminczegy évi szolgálat után odajutottunk, hogy a hat kerületi főnökök közül egyetlenegy se magyar. Törvényszéki elnököt is hiába keresünk. Bosznia mintegy hatvan járásában alig van nyolcz magyar előjáró, járásbíró pedig egyet is hiába keresnénk. A kormány feje, a polgári adlátus, az osztályfőnökök egy kivételével mind nem magyarok. Ezen a helyzeten az annexió sem javított semmit. Amint halljuk az annexió óta is alig vettek fel magyart szolgálatba. A magyar hivatalnokok száma tehát nem hogy emelkednék, de most is folytonosan apad.

Bosznia és Hercegovina ma még nem képesek saját képzett erőikkel a hiányt pótolni, még soká nem is fogják tudni pótolni. Addig tehát, míg ez nem lehetséges, Magyarország is joggal megkívánhatja, hogy a boszniai kormányzatban fiai révén részesedjék. Humánus és méltányos bánásmód, nem pedig kaszányára emlékeztető fegyelem, liberális felfogás, a Magyarország iránti tisztelt nevelése azok a tényezők, amelyekkel a magyar elem Boszniában is meg lehet tartani. A magyar kormányok kötelessége, hogy a helyzetet megvizsgálják s igyekezzenek eltávolítani azokat az okokat, amelyek eddig a magyar elemet Boszniától távol tartották. Ha majd aztán ezen okokat eltávolítják, akkor nem fog a delegációkban a panasz felújulni, hogy a magyarok nem szívesen szolgálnak Boszniában, s akkor majd a magyar nép fiai is ki fogják részüket venni Bosznia és Hercegovina kormányzatában aszerint az igazságos mérték szerint, amelyre pénz- és véráldozataikkal annyira rászolgáltak.

Budapest, október 27.

Beszámoló. Farkasházy Zsigmond országgyűlési képviselő e hó 31-én, vasárnap tartja beszámolóját Élesden. A képviselőt balpárti elvtársai közül elkísérik beszámolójára Csépany Géza, Babocsay Sándor, Bozóky Árpád, Molnár Jenő, Nagy György, Lipthay Sándor, Pillis István és K. Schriffert József képviselők.

Az ev. egyetemes alkotmányozó és jogügyi bizottság csütörtökön ülést tart. Az ülésen, amely a novemberi zsinat tárgyait készíti elő, br. Prónay Dazsó főrend elnököl.

A racconigi-i találkozás után.

Budapest, október 27.

Párisi politikai körökben azt tartják, hogy a racconigi-i találkozó személyes revanche *Izvolszki* részéről, aki annak idején gróf *Aehrenthal* által kijátszva érezte magát. *Izvolszki* most megkísérelti, hogy az európai hatalmakat Ausztria ellen hangolja. *Aehrenthal* akkoriban visszavonulásra kényszerítette *Izvolszki*-t, azzal az udvarias, de látározott fenyegetéssel, hogy bizonyos leveleket, amelyeket *Izvolszki* a balkáni ügyekben *Aehrenthal*hoz intézett és amelyek *Izvolszki* szavahihetőségét kompromittálnák, nyilvánosságra hozza. *Izvolszki* akkor mindenkit meglepett a dumában elmondott, föltöbb mérsékelt hangú beszédével. Azóta azonban keserű gyűlöletet érzett *Aehrenthal* ellen és kereste az alkalmat, hogy elégtételt szerezhesen. Ezért volt a racconigi-i találkozó és ezért volt az a nagy kerülő út, amelyet a csárnak *Olaszországba* való útjában tennie kellett. *Miklós* császár *Vilmos* császárt legutóbbi találkozásuk alkalmával biztosította arról, hogy sohasem fog közös dolgot csinálni *Olaszországnak* valamely ellenségével. A császár épp olyan őszinte volt ekkor, mint annakidejében, amikor kijelentette, hogy nem fog háborút viselni *Japán* ellen. A szituáció, úgy látszik, világos. *Viktor Emánuel* király racconigi-i kastélyában Ausztria legnagyobb ellenségével ölelkezik. *Tirol* olyan vidéknek benyomását kelti, mint amely állandóan mozgósítás előtt áll. *Olaszországnak*, amely gyakran beszél, de sohasem tesz ostobaságot, természetesen semmi érdeke sincs abban, hogy *Európa* szeme előtt szakítsa szét a hármasszövetséget. Ez a közvetlen háborút jelentené Ausztria-Magyarország és *Olaszország* között.

Berlinből jelentik, hogy a rendszeren jól értesült *Neue Gesellschaftliche Correspondenz* közli, hogy a császár olaszországi látogatásának sikere csak látványos, *Izvolszki* kiharozza azonban tökéletes. *Izvolszki* készítette elő az olaszországi látogatást részint személyes hiuságból, részint azért, hogy szórakozást szerezzen a csárnak, praktikus eredménye azonban a racconigi-i találkozásnak egyáltalán nincsen. Az orosz külügyminiszter ismét bebizonyította, hogy a nagyszabású politikához semmit sem konyit.

A *Corriere della Sera* szerkesztője tegnap meglátogatta a római orosz nagykövetet, *Dolgorecki* herceget, aki azt mondta, hogy az olasz-orosz barátságban nincsen támadó karaktere s nem fenyegeti veszedelemmel a békét, amíg *Ausztria* és *Magyarország* nem kísérel meg, hogy a *Balkán-félszigeten* újabb területet szerezzen. Ami azt illeti, hogy a császár utazásában elkerülte Ausztriát és *Magyarországot*, erre a nagykövet azt jegyezte meg, hogy a császár nem vállalt kötelezettséget arra, hogy Ausztrián vagy *Magyarországon* keresztül utazzon és ennél fogva a választott utirányban nem lehet udvariatságot látni.

Római jelentések szerint *Olaszország* és *Oroszország* *Racconigiben* ugyanoly egyezséget kötöttek, amilyent annak idején *Oroszország* és *Ausztria* és *Magyarország* *Mürzstégben* állapítottak meg. Elhatározták, hogy nem fogják tűrni, hogy bármely hatalom megsértse *Szerbia* és *Montenegro* autonómiáját vagy ennek az országnak belső dolgaiba avatkozzék. *Olaszország* arra is vállalkozott, hogy a krétai kérdésnek *Oroszország*, *Anglia* és *Franciaország* terve szerint való megoldását elő fogja mozdítani.

Pichon külügyminiszter az orosz csárral és *Izvolszki* miniszterrel való találkozásáról a következőket mondta:

— Benyomásaim minden tekintetben kitünőek. A császár el van ragadtatva olaszországi látogatásától. *Izvolszki* kijelentette előttem, hogy teljesen meg van elégedve *Tittonival* való tárgyalásainak eredményeivel. Biztosíthatom, hogy a két uralkodó és a két miniszter találkozására, melynél *Oroszország* és *Olaszország* egyetértése nyilatkozott meg a keleti státuskvó fontartása érdekében, — *Európa* békéjének további biztosítéka. Mivel az összes hatalmak békeszeretűket s azt az elhatározásukat nyilvánították, hogy

a keleten nem tűrik semmiféle területi terjeszkedő szándék érvényesülését, egyiknek sem szegheti kedvét a racconigi-i találkozás, mert Oroszország és Olaszország képviselői oly szándékokat tanusítanak, aminket más alkalommal európai patriotizmusként jellemeztem.

KÜLFÖLD.

Az osztrák helyzet.

Bécs, október 27.

Báró Bienert miniszterelnök a nagy-német pártok vezéreit csütörtök délutánra értekezletre hívta magához. Ezen az értekezleten a parlamenti helyzetről fognak tanácskozni, amint az a szombat a minisztertanácsban eldöntendő német iskolatörvény szentesítése után alakulni fog. Kapcsolatban ezzel azt a kérdést is megbeszéljük, hogyan lehetne a képviselőház munkaképességét elérni. A miniszterelnök előreláthatólag hasonló megbeszéléseket fog folytatni a többi olyan pártok vezéréivel is, akik nem helyezkednek elejétől fogva az obstrukció álláspontjára. November első felében mindenestre tisztázni fogják a helyzetet és el fogják dönteni a parlament sorsát. Vagy lesz megegyezés és a parlament munkaképes lesz, vagy obstrukció lesz és akkor a parlament elnapolják. Minden más eset ki van zárva. A képviselőház mai ülésén a bizottsági választások megajátása és az élelmiszerdrágulásra vonatkozó sürgős javaslatok tárgyalása után Weisskirchner kereskedelmi miniszter rámutat arra, hogy ez nem helyi, hanem általános tünet és kiemelte, hogy az összes szükségleti cikkek megdrágultak, aminek oka a munkabérek bizonyára jogosult emelkedése. Kérde, mit csináljanak azok, akik megállapított fizetéssel vannak alkalmazva és akiknek a szervezete ereje nem áll rendelkezésükre? (Helyeslés a keresztény-szocialistáknál. Ellenmondás a szociáldemokratáknál.) Aki komolyan és elfogulatlanul lát hozzá a kérdés megoldásához, annak nem szabad egyoldalúan az élelmiszerdrágulásnál megállania, hanem az egész gazdasági problémát vizsgálat tárgyává kell tennie. A kereskedelmi miniszter behatóan fejtegeti a buzávámok kérdését és kiemeli, hogy az osztrák gabonatermelés vámvédelmének szükségessége csökkenni kezd, főleg, miután a magas buzávámok előfeltétele: a gabonaárak csökkenése egyáltalában nem tapasztalható. A kormány a közgazdasági bizottság határozatának végrehajtásaképp köteleességszerűen a magyar kormányhoz fordult a gabonavámok eselleges leszállítása dolgában. tekintettel a kedvezőtlen aratásra. A magyar kormány azonban visszautasító álláspontra helyezkedett, mert egyáltalában nem lehet az 1909. évi aratást rossznak mondani. (Halljuk! Halljuk!) A gabonaárak emelkedő irányzatára kétségkívül hatással volt az a tény is, hogy az osztrák kormány legnyomatékosabb sürgetése dacára Budapesten még mindig fennáll a fedezetlen határidőüzlet. (Élépik helyeslés.) A miniszter behatóan foglalkozik a husrágóság kérdésével, amely különösen a csökkenő marhaállomány következtében főleg a jövő tavasszal fog előreláthatólag aggasztó mérveket ölteni. A tejdrágaság kérdésének megbeszélésénél a miniszterelnök kiemeli, hogy a minimálárak közel 100 százalékkal emelkedtek és kijelenti, hogy a kormány az e tekintetben felszínre került összes javaslatokat alapos megfontolás tárgyává fogja tenni. A parlament és a kormány kötelessége, hogy behatóan foglalkozék mindezen kérdésekkel, amelyeket természetesen nem lehet máról holnapra megoldani. Az idevágó kérdések állandó jellegű megoldásának legfőbb feltétele termelők és fogyasztók szervezeteinek létesítése és a törvénytelen közbenső kereskedelem lehető kiküszöbölése. Különösen szükséges azonban, hogy a közönség észszerűbb, modernebb eladási eljárásokhoz szokjék. A miniszter végül a Drexer-féle javaslat mellett foglal állást és hangsúlyozza, hogy a kormány kötelességének tartja a ház által kiküldendő bizottsággal közreműködni abban, hogy e kérdés a lakosságra nézve kielégítő megoldást nyerjen. (Élépik helyeslés. A minisztert üdvözlék.) Az élelmiszerdrága-

ságra vonatkozó sürgős javaslatok további tárgyalása során a kereskedelmi miniszter után többen szólaltak föl az ügy sürgössége mellett nyilatkozva. Horszki azt hangoztatta, hogy szigorú törvényben kell intézkedni a kartelek ellen, melyek a drágaságnak főokai. A tárgyalást erre megszakították. Interpellációk egész sora után az ülés véget ért. Legközelebbi ülés holnap.

Nicaragua és San-Salvador háboruja. A newyorki „Sun“ jelenti, hogy Nicaragua elnöke San-Salvadornak megüzente a háborút és állítólag már meg is kezdődtek az ellenségeskedések. Félő, hogy Guatemala és Honduras is belekeveredik a háborúba.

Kitüntetett szerbek. Spalajkovics osztályfő, a szerb külügyminiszterium propaganda-osztályának vezetője az orosz Stanisló-rend nagykeresztjét kapta. Ezt a kitüntetést Szergejev volt belgrádi orosz követ ajánlotta a cárnak. A propaganda-osztály többi hivatalnokai is orosz rendjelet kaptak.

A szultán utazása. Konstantinápolyból jelentik: A szultán ma Ismidbe utazott. Életében most először ült vonaton, erre való tekintettel a vonat sebessége nagyon csökkentették. A szultán nem győzte eléggé bámolni a vasutat. A pályaudvarok pompásan fel voltak díszítve és a nép mindenfelől lelkesen üdvözölte a szultánt. Ezrével jött a vidékről a kivánsiak serege Ismidbe s annyian voltak, hogy minden forgalom megakadt és temérdek ember a szabad ég alatt volt kénytelen tanyázni. Csütörtökön délben a szultán szemlét fog tartani a Márvány-tengeren a két hónapos gyakorlatról visszatérő hajóhad fölött és aztán visszatér Konstantinápolyba.

Muley Hafid intervenciója. Marina tábornok ma fogadta Muley-Hafid szultán küldötteit, akik közölték vele, hogy föl fogják keresni a benszült törzseket. Ezek azonban kevés hajlandóságot mutatnak, hogy a szultán küldötteinek parancsát kövessék.

Románia és Bulgária. Bulgária és Románia határának szabályozására kiküldött vegyes bizottság befejezte munkálatait és teljes megállapodásra jutott. Ebből az alkalomból Bratianu román miniszterelnök Bukarestben ebédet adott, amelyen Bulgáriának Romániához való közeledéséről sok szó esett. Az ebédén Hesapciev bolgár követ Károly román királyt élte, Bratianu miniszterelnök pedig Ferdinánd királyra emelte poharát. A bolgár és román kormányok között megállapodás jött létre egy, Rusztsuk mellett építendő új Duna-híd tárgyában, mely úgy a román, mint a bolgár sajtóban élénk tetszéssel találkozott és a két szomszéd állam gazdasági közeledésének jelül tekintik. A két kormány azzal az eszmével foglalkozik, hogy Bulgária és Románia közt kereskedelmi szerződést kössenek.

Uj rend Spanyolországban. Kaballerosz Perez új spanyol külügyminiszter ma délelőtt tette le a hivatalos esküt. A királyi palota elhagyásakor a külügyminiszter azt mondta az újságíróknak, hogy szakítani akar az eddigi titkolózással, mert jól tudja, hogy a modern diplomácia nyílt kártyával játszik. Semmit sem fog eltitkolni abból, amit tud s ezzel el fogja érni azt, hogy a nemzet mindig el lesz készülve arra, ami rá várakozik. A közvéleményt csak a sajtó közreműködésével lehet vezetni és befolyásolni s ő, a miniszter, a sajtó támogatásával akar dolgozni.

Maura volt miniszterelnök a szenátusban vad támadást intézett a liberálisok ellen s azt mondta, hogy hallani sem akar ezekről az emberekről, akik egytől-egyig anarchisták s az országot belekergetik az anarchiába. Fölszólította az összes jobboldali pártokat, köztük a karlistákat is, hogy vele szövetkezzenek a végből, hogy az országot a fölforgatástól megmentse. Maura tiltakozott a külföld tüntetése ellen, amelyet kloakával hasonlított össze. Maura kifakadása nagy izgatottságot keltett a liberálisoknál s a szabadelvű sajtó azt követeli, hogy ezt az embert végképpen ártalmatlanná tegyék.

Ujabb zavargások Macedóniában. Macedóniában újra számos gyilkosság fordult elő. A török komitácik járnak be a bolgár falvakat és borzalmas kegyetlenségeket követnek el. Ennek folytán újra szervezkednek a bolgár bandák, hogy a

török kegyetlenségekkel szemben reakciót idézzenek elő.

A karbini gyilkosság. Ito meggyilkolása orosz politikai körökben a legnagyobb izgatottságot keltette. Az eset következményei egyelőre beláthatatlanok. A pétervári japán nagykövetség tagjai konsternálva vannak. A nagykövetségi palotán félúrbocra boesájtották a zászlót. A tokiói kormány hamarosan új államférfit fog megbízni azzal, hogy Kokowcew pénzügyminiszterrel tárgyaljon. Ito márki, Ito herceg fia, aki az Acsumaru japán gőzösön titkária kíséretében Genuába érkezett, az atyja ellen elkövetett merényletről a londoni japán nagykövet táviratából értesült, amely közölte vele, hogy atyja megsebesült. Egy másik távirat, amely közvetlenül Japánból ért Genuába, már a herceg halálát jelentette. A márkit a szomorú hír egészen lesújtotta. Egy intervjúban kijelentette, azt hiszi, a merényletnek politikai jellege van, mert Koreában van egy párt, amely ellenséges szemmel néz a japán kormányzatra és elővett volna egy angol vagy amerikai kormányzatnak. Ez a párt bizonyára képes hasonló merényletek kidolgozására.

Tokiói táviratok híriül hozzák, hogy sikerült földeríteni a karbini gyilkosság titkos rugóit. Ugyanazok az összeesküvők gyilkolták meg Ito herceget, akik ez év márciusában eltették láb alól Stevens amerikai diplomáciai ügynököt. Akkor is, most is politikai összeesküvésről volt szó és a japán hatóságoknak elegendő bizonyíték van a kezükben, hogy leleplezzék az összeesküvőket, de kérdéses, vajjon a tokiói kormány elérkezték-e látja-e az időt arra, hogy nyíltan lépjen föl. Nagyon óvatosan kell eljárnia a gyilkosok üldözésében, nehogy diplomáciai bonyodalmak keletkezzenek.

Vilmos császár Ito herceg meggyilkolása alkalmából részvét-táviratot intézett a mikádóhoz.

A kínai kormány a „Newyork Herald“-ban hivatalosan közhírré teszi, hogy nem lehet őt felelőssé tenni Ito herceg meggyilkolásáért, mert Kína a mandzsuriai vasutakon már régen nem teljesíthet rendőri felügyeletet s egyáltalán a rendőri szolgálat nem tartozik jogkörébe.

A berlini japán nagykövetség közli, hogy Ito herceg halála alkalmából a japán császár országos gyászt rendelt el.

TÁVIRATOK.

A görög hercegek.

Athen, október 27. A hivatalos lap ma teszi közzé a dekrétumokat, amelyek hozzájárulnak Miklós, György, András és Kristóf hercegeknek a hadseregéből való kilépéséhez.

A bolgár százmillió kölcsön.

Páris, október 27. A Credit Mobilier a bolgár kormányval megkötötte a százmillió kölcsönre vonatkozó szerződést, de az csak akkor válik kötelező erejűvé, ha a kormány megengedi a cottirozást. A szófiai kormány tudvalegőleg annak idején elvben elhatározta, hogy ezentul nem fog fölvenni különlegesen fundált kölcsönt, hanem csak járadékkölcsönt, mert lealázó volna Bulgária megszilárdult pénzügyeire nézve, ha súlyosabb föltételek mellett vesz föl kölcsönt, semmint más államok. Most pedig a francia kormány nehézségeket támaszt a cottirozás megengedése körül, amit pénzügyi körökben azzal hoznak összefüggésbe, hogy a francia kormány megfontolandónak tartja, vajjon ugyanakkor, amidőn a bécsi piaczon Bulgária zálogleveleken alapuló törlesztéses kölcsönt keres, a francia piacra ezeket a kellekeket nélkülöző, egyszerű járadékkölcsönrel akar lépni.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárlatai.

Newyork.	okt. 27.	okt. 26.	okt. 25.
Buza	121¼	121½	—
locobuza	112¾	112½	—
decemberre	112¾	112½	—
májusra	111¾	111½	—

Tengeri	decemberre	69	69 $\frac{1}{4}$	—
	májusra	68 $\frac{5}{8}$	69 $\frac{1}{8}$	—
<i>Chicago.</i>				
Buza	decemberre	104 $\frac{1}{2}$	104 $\frac{1}{2}$	—
	májusra	104 $\frac{1}{2}$	104 $\frac{5}{8}$	—
Tengeri	decemberre	58 $\frac{1}{2}$	59 $\frac{1}{8}$	—

Newyork, október 27. Gyapot Newyorkban helyben 14.65 (14.55), gyapot novemberre 14.23 (14.20), gyapot januárra 14.48 (14.29), gyapot New-Orleansban helyben 14 $\frac{1}{2}$ (13 $\frac{5}{8}$), petroleum Stand white Newyorkban 8.15 (8.15), petroleum Stand white Philadelphian 8.15 (8.15), petroleum Refined in Cases 10.55 (10.55), petroleum Credit Blancs at Oil City 153 (153).

Chicago, október 27. (Zárlat.) Zsir októberre 11.35 (tegnap 11.35), zsír januárra 12.02 (11.97), szalonna short clear 11.37 (11.62), sertésus októberre 24.35 (24.35).

Fehér Ipoly meghalt.

— 1842—1909 —

Budapest, október 27.

Egy közel hetven esztendő, fehérbaju, esendes főpap mondott búcsút ma kora reggel a világnak: *Fehér Ipoly*, a pannonhalmi Szent Benedek-rend főpátpája. *Fehér Ipoly* egyenes utódja a középkor nehéz faszékulusok közé visszavonult, tudós barátainak: ő maga is kiváló tudós, a természettudományok lelkes művelői közül való, aki főleg mint tanár s mint számos világos stílussal megírt, magas színvonalu tankönyv szerzője érdemelte ki az elismerést. Nem harezos, nem politizáló pap volt, hanem ennél sokkal értékesebb: olyan pap, aki egy munkás élettel szolgált a közérdeket s egész generációkat nevelt fel a tudomány szeretetében és a tudomány megismerésében a hazának. A benediktinusok között nem ritka ez a típus és *Fehér Ipoly* maga is ennek a rendnek a nevelője volt. A Benedek-rendi intézetekben nyert tanári és papi kiképzést és már kora ifjúságában tanujclét adta a természettudományi szakra való termettségnek. A gondjaira bízott ifjúság lelkében szeretettel ápolta a természettudományok iránti érdeklődést és nagy tudását, amelyet folytonos tanulással szerzett meg, a tanításnak és a nevelésnek céljaira fordította. Gyorsan haladt, a fiatal papból csakhamar tanár, később igazgató, majd tankerületi főigazgató lett és erőt a helyről emelte őt a rend bizalma a pannonhalmi Szent Benedek-rend főpátpái székébe, miután elődje, *Vaszary Kolozs* az ország hercegprímása lett.

Ezek a nagy közéleti érdemek az elhunyt fölött érzett sajnálkozást kiemelik a szűkkörű felekezeti gyász keretéből. *Fehér Ipoly* az egész országnak vesztése s ezt a vesztést mindazok méltányolni fogják, akik az ő könyveit forgatva jutottak el egész új világok megismerésére.

Fehér Ipoly haláláról az első értesítés Gyórból érkezett, ahonnan telefonon jelentették, hogy *Fehér Ipoly* ma reggel nyolcz óra tíz perczkor halt meg Pannonhalmán. Halála közvetlen okául az elhunyt főpap orvosa végelgyengülést állapított meg, de halálát régi gyomor-baja siettetie. Két évvel ezelőtt ugyan is bélbaja miatt megoperálták, de az operáció után sem nyerte vissza teljesen egészségét.

Ehhez hozzájárult az is, hogy néhány nappal ezelőtt meghűtötte magát s régi gyomorkatarrhusa teljes erővel újból kitört. Három nappal ezelőtt ment a fővárosból haza, Pannonhalmára, ahol azzal a kijelentéssel lepte meg papi udvarát, hogy állapota a budapesti tanárok véleménye szerint már reménytelen. Ma reggel hat órakor azután he is következett a halála.

Temetése szombaton délelőtt 10 órakor lesz Pannonhalmán. A temetési szertartás — hír — szerint — *Széchenyi Miklós* győri püspök fogja végezni.

A ma elhunyt főpátpát hontmegyei származású volt; 1842-ben született; az atyja gazdatiszt volt. Már mint tizenhatéves fiú belépett a benzés-rendbe, ahol papá szentelése után kiváló tehetségénél fogva a rendi növendékpapok oktatásával bízták meg. Tíz évig tanította Pannonhalmán rendjének új nemzedékét. 1874-ben az esztergomi főgimnázium igazgatója lett s ebben az állásában

nyolcz esztendeig működött. 1882-ben a szegedi tankerület élére került mint királyi főigazgató és ebben az állásában érte őt az a kitüntetés, hogy 1892-ben *Vaszary Kolos* után őt választották meg a Szent Benedek-rend főpátpájává.

Fehér Ipoly, mint tudós, a természettudományok művelője volt. Fizikai iskolakönyvét az ország legtöbb középiskolájában használták a nyolczvanas években. Mint tanárnak nagy érdeme volt, hogy nemcsak a saját tudományozását művelte, hanem a pedagógiai fejlődést is figyelemmel kísérte. A kormány megbízásából hosszabb időt töltött Bajorországban, hol a középiskolákat tanulmányozta, amelyekről könyvet is írt. A bajor régenshercegtől rendjelet is kapott munkájáért. Vezetése alatt a délvidéki gimnáziumoknak olyan jó híruk voltak, hogy Szerbiából a közoktatásügyi miniszterek rendszeresen átjártak a szegedi tankerület középiskoláinak tanulmányozására. *Fehér Ipoly* a kultura érdekében buzgón támogatta őket és így, bár közvetve, a szerb középiskolák fejlesztésében is nagy része volt. Milán király a Szent Száva-rend közepke-resztjével igyekezett *Fehér Ipolyt* honorálni.

Mikor főpátpát lett, rendjének belső ügyeivel és főképpen a tanárképzés reformjával kezdett foglalkozni; de továbbra is érdeklődött a középiskolák ügyei iránt és alelnöke maradt az országos közoktatási tanácsnak. Alelnöki érdemeinek elismerésül kapta a vaskoronarend közepkeresztjét; a Ferencz József-renddel már régebben kitüntette a király. Megkapta a titkos tanácsosi méltóságot is, és a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagjának választotta.

Mint főigazgató a mai középosztálynak jelentékeny része, vagy tíz felvidéki középiskolának mintegy husz-harmincezer végzett növendéke jól ismerte. Az iskolában mindig hideg, kimért, de sohasem szigorú professzor volt és sohasem a kitűnő tanuló, hanem mindig a leggyengébbek érdekelték. Ezt a tulajdonságát nem ismerte még egy szegedi piarista tanár. *Fekete Ipoly*, akinek osztályát alig hogy Szegedre került, meglátogatta egyszer a főigazgató, *Fehér Ipoly*. *Fekete Ipoly* nak volt egy növendéke, aki már a hetedik osztályban bármely pillanatban vállalkozott rá, hogy az eléje adott magyar szöveget, verset, hírlapi cikket, hirdetést vagy regény-fejezetet azonnal, szótár nélkül lefordítja latinra, — a magyar szöveget nem is olvassa föl, hanem mindjárt a latin fordítást. *Fehér Ipolyt* *Fekete Ipoly* mindjárt ezzel fogadta:

— Nagyságos uram, éppen most kaptam a postán a mai hírlapot; van egy növendékem, aki a vezércikkét azonnal lefordítja szótár nélkül, méltóztatik meghallgatni?

És már ki is intette a diákok közül. *Fehér Ipoly* azonban intett neki, hogy csak menjen vissza.

— *Canis mater*, — mondotta mosolyogva — ha az a fiú olyan nagyon tud latinul, akkor ő ve'e egészen rendben van a dolog; lássuk a többieket, akik kevésbé tudnak!

És kegyetlenül sorra examinálta *Fehér Ipoly* azokat, akiknek a tudományára bizony éppen nem lehetett büszke minden fáradozása ellenére sem az akkor még fiatal *Fekete Ipoly*.

Uri modoráért, s a munkásságnak mindig kész elismerésért szerzetes- és világi tanárok kivétel nélkül igen becsülték, sőt szerették. *Fehér Ipolyt* és őszintén sajnálták, mikor a főpátpai méltóságba emelkedve, meg kellett válniuk tőle.

EGYHÁZAK.

— (Izr. hitközségi előjáró-választás.) A pesti izr. hitközség képviselőtestületének számos tagja ma Sándor Pál orsz. képviselő elnöklésével értekezletet tartott, amelyen Ehrlich G. Gusztávot jelölte az üresedésben levő hitközségi előjárói állásra. Az értekezlet kebeléből kiküldött deputáció nyomban felajánlotta a jelöltséget Ehrlich G. Gusztávnak, aki az impozáns módon megnyilvánult bizalomra való tekintettel a jelölést köszönettel elfogadta. A választás e hó 31-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz a hitközség rendkívüli közgyűlésének keretében. A közgyűlést a hitközség dísztermében (Sip-utca 12. sz.) tartják meg.

Az „EGYETÉRTÉS”

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja 706.

Kinvallatás a rendőrségen.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 27.

A főkapitányság jól elrejtett vallató szöbából ma a középkor inkvizícióit is megközelítő rémhír pattant ki. *Hima Sámuel* postalisztet, akit a harminczötzer koronás postalópás ügyében tartóztattak le, vallatták ezekben a sötét szobákban olyan kegyetlenséggel és minden mai emberi képzeletet meghaladó kinvallatással, hogy megdermedve kell gondolnunk mindazokra a vallatásokra, amelyek nem kerülhettek így a nagy nyilvánosság elé. *Hima Sámuel* véres tanuságtétele föltétlenül igaz és való. Sebeit orvosi látélet bizonyítja. Ezeket a sebeket úgy kapta, hogy a kezeit szíjjal összekötötték, őt magát asztalra fektették s míg a szíjjakat a csonttörésig feszítették, kampós bottal véresre verték a fejét. „Dögölj meg, ha még se vallasz” — biztatták e közben a szerencsétlen embert, akit csak az ájulás mentett meg attól, hogy rettenetes kínjában ártatlanul is mindent magára ne vállaljon. A spanyol ólomkamráknak ezt a vallató rendszerét nagyon régóta alkalmazzák a főkapitányságon. Birói vizsgálatok és főtárgyalások alkalmával nem egyszer derült ki, hogy a vádlottat emberfeletti módon kényszerítették rá a vallomásra. Legutóbb a nagy szocialista tüntetés tárgyalásakor kerültek ezek a rettenetességek napvilágra. A legtöbb megkínzott ember azonban tényleg bünyös is, aki büntetésének elszedése után nem mer és nem is tanácsos újra szembekerülnie a rendőrséggel. A mai eset azonban teljes kegyetlenségében tárta föl a rendőrség vallató módszerét. Sokkal jobban ismerjük *Boda Dezső* főkapitány humanus és ebben a tekintetben is nagystilű, modern büntetőjogi felfogását, semhogy egyetlen pillanatra is kételkednénk abban, hogy az ő tudta nélkül történnek ezek a vallatások. Azt is egész bizonyosan tudjuk, hogy a legszigorúbb vizsgálatot és a legméltóbb büntetést fogja alkalmazni a rendőrségi hóhérok ellen. De ezek a kinvallatok megtörténtek. Ha a rendőrség már is czáfol, *Hima Sámuel* tanuságtétele föltétlenül bizonyítja. S természetesen bárhogy is czífolnak mindazok, akiknek mulasztásán, vagy lelkiismeretlenségén mulott az alantaközegeknek ez a kegyetlensége, annyi bizonyos, hogy megtorolatlanul ezeket a szörnyűségeket nem szabad hagyni. Ugy tudjuk, hogy legközelebb a Házban is interpellálni fognak ebben az ügyben, amely nemcsak a fővárosi rendőrségnek, de hogy ilyen megeshetik: közéletiünknek is a sötét szögyene.

A rémes esetről részletes tudósításunk ez:

Hima Sámuel a megkínzott postaliszt a következőképpen nyilatkozott egy újságíró előtt a megkínztatásáról:

— Amít én velem csináltak, azt egy rabló-gyilkos se érdemelne meg. A mult heti csütörtökön történt a lopás, engem kihallgattak a hivatalban, aztán bekísértek a rendőrségre. Péntek délig tartott ez a herce-hurca, oda-vissza kíségettek, házkutatást tartottak és én csak azt mondhattam, hogy ártatlan vagyok. Péntek délben hirtelen rám szólt a rendőrtisztviselő ur: „Maga a csóvány, adja elő a pénzt.” Újra csak azt feleltem, hogy ártatlan vagyok. Aztán Sárközi és Beck detektívek visszakísértek a hivatalba. Utközben rám szóltak: „Csak az újságírókat kerülijük.” Ezért a Vigadónál le kellett szállnom a vilamosról és kerülő uton mentem a postahivatalig, ők hátul, oldalvást jöttek. A hivatalban megint legazembereztek, a feleségetem szintén, de a hivatalban és a lakásomban most is hiába kutattak. Visszamentünk a rendőrségre, behozták a feleségetem is, aztán külön szobába helyeztek bennünket. Délután öt óráig többször faggattak még, de hát nem vallhattam be semmit. Ezután kaptam ezeket, ni.

Megmutatta a kezét: csafatos volt a csuklónál, látszik a hurok nyoma is tisztán.

— Most jött a hadd el hadd. Áttuszkoltak egy kis szobába. Ráfördítették a kulcsot és egy pirosképű, kövér detektív ordított: Hol a pénz? Beszélj postás, mert rossz világot látsz. Mondtam, hogy nem tudom. Erre Beck detektív arczul vágott és így kiabált: „Kössétek meg!” Szíjjal összekötötték a kezeimet, úgy, hogy belevágott a

husomba mindenütt. Letépték, szaggatták a ruháimat, amíg egy ingben nem maradtam ott. „Vallj, bitang!” — kiáltottak. A fájdalomtól szólni se tudtam. Akkor eleresztettek, de hamar odaszólt Tólas detektív: „Huzd rá újra, majd kivallja.” Előlről kezdtek a kínzást. Aztán egy fekete, őszülő hajú, kopasz detektív közbeszólt: „Ez a szij nem jó, az enyém jobban vág.” Megkötöztek a másik szíjjal. Csak percek múlva tudtam szólni és sirva könyörgtem, hogy ne törjék el a kezeimet.

— Levették a szíjjat és bevitték a másik, nagy szobába. Már azt hittem, vége a kínzásnak, de csalódtam. Van ott két hosszú zöld asztal. Odaállították és az egyik rám szólt: „Feküdjön föl!” Engedelmeskednem kellett. Akkor összekötözték a kezeimet és többen megfogták. A másik oldalon egy széket tettek a lábaimra és valami így szólt: „Ülj rá, huzd!” A fejemenél, amint hanyatt fektüdtem, a kezeimet húzták, a lábaimnál meg a széken ülve húztak az ellenkező irányba. Ezt kétszer végigcsinálták és közbe egy kampós bottal verték a fejemet. Borzasztóan fájt, ezért se tudtam szólni, ök meg ezt kiabálták: „Dögölj meg, ha mégse vallasz!” Amikor eszméletre tértem, könyörgtem: Az isten áldja meg magukat, nem loptam, ereszszenek. Erre viszaszóltak: „Más is mondta már azt, de végre beismerte.” Ujra pofonokat kaptam.

— Amikor jobban lettem, felvittek Eperjessy kapitány urhoz, akinek panaszkodni kezdtem, de nem akarta elhinni és a jegyzőkönyvbe fogott. Ez tartott hattól tizenkettőig éjfélkor.

Dr. Boda Desző főkapitány a következőképpen nyilatkozott erről az ügyről:

„Egy ma megjelent esti lapok azzal vádolják meg a rendőrséget, hogy postalópás gyanújával terhelt Hima Sámuel megkínzották. Ezzel szemben kijelenthetem, hogy Himát nem bántották. Himát holnap reggel kilenc órára magam elé idéztem, hogy személyesen adja elő a panaszát.”

A főkapitány egy újságírónak azt mondta, hogy rendkívül fölzogatta őt a Hima megkínztatásának a híre. A legszigorubb vizsgálatot fogja megindítani ebben az ügyben és ha valami visszaélésre rájön, akkor a bűnösök meg fogják keserülni azt, amit tettek.

Krecsányi Kálmán detektívönök az éjjel folyamán a következő nyilatkozatot adta ki:

Egy esti újság mai számában „Kínvallatás a rendőrségen” cím alatt megjelent közleményben a postalópás gyanúja miatt letartóztatott volt Hima Sámuel postaszolga egyoldalú bemondása alapján több detektívet azzal vádolt meg, hogy Hima Sámuel a nyomozás folytán megkínzották.

Ezen tendenciózusan kiszínezett, a valóság-
nak meg nem felelő közlemény helyreigazításául a következőket jegyzem meg:

Beck István detektív, aki a közlemény szerint Hima postaszolgát arcüzlötötte és társainak parancsot adott, hogy Himát kötözzék meg, 8 nap óta beteg, a nyomozásban részt nem vett, neve tehát minden alap nélkül lett meghurcolva. A nyomozásban Emesz György és Sárközy Sándor és a csoportjaikba beosztott detektívek vettek részt. Én a lopásról pénteken déli egy óra tájban értesültem, mikor Hima Sámuel és Farkas András bankszolgát, kik a hivatalban Eperjessy kerületi kapitánynál jelen voltak, magamhoz hívtattam őket, a lopás körülményeire meghallgattam és mivel Hima ismételt kérdésekre elhallgatta azt, hogy a postahivatalban a lopással gyanúsított idegen egyének is jelen voltak, gyanum Hima Sámuel ellen irányult, amely gyanunak előtte kifejezést adva, kijelenttem, hogy a postacsoomag tolvajának őt tartom, ha a pénz elvitte, adja vissza, ne hagyja magát meghurcoltatni.

Ezután dr. Eperjessy Károly kapitány, Emesz és Sárközy detektívekkel és Himával a helyszínére mentem, ahol Eperjessy ker. kapitány tudatta velem, hogy Hima arról panaszkodott, hogy a detektívek őt bántották.

Himát Eperjessy kapitány előtt nyomban megkérdeztem, hogy ki bántotta, mire Hima azt válaszolta, hogy nem bántották, csak bántani akarták. A hivatalba visszatérve Emesz és Sárközy detektíveket azonnal megkérdeztem Hima panaszát illetőleg. A detektí-

vek kijelentették, hogy miután Hima őrizetbe vétele lett elrendelve, Keller Mihály és Őrsy Sándor detektívek meg akarták őt motozni, hogy nincs-e nála valami olyan eszköz, amely-
lyel magában vagy másban valami kárt tehetne, mint ez az őrizetbe vett egyéneknél szokásban van. Hima ártatlanságát hangoztatva tiltakozott úgy a megvizsgálás, mint az őrizetbe vétel ellen és midőn a detektívek őt titlakozása dacára meg motozni akarták fékezhetetlen dühbe jöt, a detektívekkel huzakodni kezdett s a hivatalos helyiségből minden áron távozni akart, miert is a detektívek, hogy őt megfékezzék, kénytelenek voltak őt megkötözni.

Ez a tényállás, amelyet a főkapitány által elrendelendő vizsgálat igazolni fog.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: csütörtök, október 28. — Róm. kath.: és prot.: Simon és Juda. — Görög-ország: okt. 15. Lucian. — Zsidó: March. 13. — A nap kél reggel 6 óra 28 perczkor, nyugszik este 4 óra 49 perczkor. — A hold kél este 4 óra 58 perczkor, nyugszik reggel 5 óra 33 perczkor.

A pénzügyi államtitkár fogad 12—2-ig.
A közoktatási államtitkár fogad 12—2-ig.
A „Magyarok bejövetele” a Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva egész nap. Belépődíj 1 korona. — Őszi kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Gulácsy-Fáy kiállítás az Uránia Kigyó-téri szalonjában. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Keoskeméti-utca 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.
Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum állatára 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Földtani Múzeum 10—1-ig. — A Széchényi Múzeum 10—12-ig. — Az Aquinumi Múzeum egész nap. — A Ráth György Múzeum 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.
Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia Könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 9—12-ig és 3—6-ig.

— József főherceg vadászaton. József főherceg holnap reggel Budapestről Pécsre érkezik, azután folytatja útját Pélmónostorra Frigyes királyi herceg és több meghívott vendég szalonkára va-
herceg és öbb meghívott vendég szalonkára vadászik. A vendégek a hét végéig maradnak a helyi vadászterületen.

— Magyar nemesség. A király személye körüli minisztere előterjesztésére Baintner Ottó, balassagyarmati lakosnak és törvényes utódainak a mező-
és közzgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül, a magyar nemességet „Balassagyarmati” előnévvel díjmentesen adományozta.

— Királyi kitüntetés. A király, mint a hivatalos lap mai száma közli, szolgálataik elismeréséül Tóth Lajos dr. vallás- és közoktatásügyi miniszteri-
kiumi miniszteri tanácsosnak a Lipót-rend lovagkeresztjé-
t és dr. Gopcsa László osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri titkárnak a III. osztályú vaskorona-rendet adományozta. — Murányi Nándornak, az országos törzskönyv vezetőjének, az állattenyésztés fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül a király a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— Egyetemi tanárok összejevelei. A budapesti tudományegyetem különböző fakultásainak tanárai csak igen ritka alkalmakkor kerülnek össze. Néhány év előtt dr. Heinrich Gusztáv akkori rektor szimpozionnak nevezett tanári összejeveleket honosított meg az egyetem professorai közt. Ezek az összejevelek utóbb elmaradtak, míg most dr. Sággy Gyula udvari tanácsos, az új rektor ismét életre akarja kelteni a szimpozionokat és legközelebb lakomára gyűjti össze tanártársait.

— Erdemkereszt elmentésért. A király Szabó Gábor kolozsvári 21. honvédszalagvezetői I. osztályú számvívő altisztnek egy gyermeknek a vízbe-
fulástól saját élete kockáztatásával történt megmen-
téseért a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— Névváltoztatás. A király a személye körüli miniszter előterjesztésére megengedte, hogy Tószegi Freund Richárd és Tószegi Freund István budapesti lakosok családnevéket, magyar nemességük és a „Tószegi” előnév épségben tartása mellett, „Tószeghy”-re változtathassák.

— Gróf Semsey László balesete. Gróf Semsey László országgyűlési képviselőt, az alkotmánypárt kiváló tagját az elmúlt héten sajnálatos baleset érte: semsei birtokán lovaglás közben jobbkarját törte. A gróf törött karjával a napokban a fővárosba jött s itt gyógykezelte magát; ma pedig — még mindig felkötött karral — megjelent az alkotmánypárt-körben. A grófot a pártkör tagjai igen szívesen üdvözölték s örömmel hallották, hogy a törött kar erősen gyógyulóban van és a teljes felépülést semmiféle komplikáció nem gátolja.

— Bleriot és a magyar király. Bleriot, a levegő-
óceán győzelmes meghódítója, aki most járja be Európa nagyobb városait, hogy röpülési tudományt bemutassa, meglehetősen jó impressziókat vitt magával Budapestről. Allítólag el volt ragadtatva a budapesti közönségtől, amelyet a világ legszeretelméletőbb publikumának mondott. A város is tetszett neki, a fogadtatás is kellemes volt, amelyben részesült. És mégis kérdés: mit is gondol rólunk, vagy hogy világosabban beszéljünk: mit gondol tulajdonképpen a magyar királyról és nem kérdezi, hogy van-e ennél az országnak királya? Bleriot felszállt a levegőbe Budapestben, felszállt Bécsben és fel fog szállni Bukarestben. Bécsben ott volt felszállásánál az osztrák császár és a császári család majdnem minden tagja. Ki is tiintette meg-
szólításával a császár és mindenképpen kifejezte elragadtatását. Bukarestben ott lesz a beteg román király és a királyi hercegek is. Budapestben ott volt a felszállásnál József főherceg. Bleriot vissza fog majd utazni Párisba s tapasztalatait szépen el fogja raktározni emlékeibe. Ezeknek az emlékeknek a részletei lassankint el fognak enyészni és csak nagy konturokban maradnak meg majd benne. S ha majd visszagondol ránk, vagy Bécsre, vagy Bukarestre, ahol megfordul, mi véleménye lehet erről az országról, amelynek királyát nem volt szerencséje látni a magyar fővárosban való felszállásakor? Nem ökvetlenül arra a gondolatra jut-e, hogy ennek az országnak tulajdonképpen nincs is királya, s hogy ez az ország csak amolyan mondva csinált, csak amolyan pseudo-királyság, amelynek fejedelmét sohasem látják? Azokban a nagy körvonalakban, amelyekben majd később emlékezőtében föl fog merülni Budapest, bizonyára meg fog állapodni abban a gondolatban, vagy leidelemben, hogy Magyarország csakugyan kapcsolt, vagy meghódított tartomány Ausztriának és semmi egyéb. Bizony, bizony, ezt fogja gondolni Bleriot, a levegő meghódítója, amint-hogy még külföldi geografusok is nem egyeztetik meg Budapestet osztrák városnak és Magyarországot osztrák tartománynak. A szeme közé fog nevetni a nagy aviatikus mindenkinek, aki azt állítja, hogy Magyarország önálló királyság, s hogy Budapest székvárosa a magyar királynak.

— Kinevezések a földmivélsügyi miniszteriumban. A földmivélsügyi miniszter a számvívő-
ségek tiszti személyzetének egyesített létszámában Gold István főszámtanácsosi címmel és jelleggel felruházott számtanácsost valóságos főszámtanácsossá és Ádám Sándor erdőszámtanácsost főerdőszámtanácsossá, Ruda Győző számtanácsosi címmel és jelleggel felruházott vizsgálót valóságos számtanácsossá, Krizsán Mihály, Demeczky Jenő és Koppányi Lajos erdőszámvizsgálókat erdőszámtanácsosokká, Halmágyi Zoltán, Szeniczky Gyula és Hidvéghy János erdőszámmellenőröket erdőszámvizsgálókká, Wolf Ferencz, Hucskó János és Béli Mihály számmellenőröket számvizsgálókká, Szamolányi Gyula, Szilárd Iván és Gaál Sándor erdőszámtiszteket erdőszámmellenőrökké, Trettina Leó, Nemes István és Császár Géza számtiszteket számmellenőrökké, dr. Erdős Béla számtiszteket erdőszámtisztté, Pataky Lajos, Halasi Pál, Nagy Ferencz és Rosconi Sándor fizetéstelen számtiszteket számtisztekké, Debreczeni Lőrincz számvívő-kornokot erdőszámtisztté, Abaffy György számvívő-kornokot erdőszámtisztté s Kovács Gyula számvívő-kornokot erdőszámtisztté, továbbá Prekajszy Dusan, Halász Pál, Pemele József és Tétsi István számvívő-kornokokat ideiglenes minőségű fizetéstelen számtisztekké s végül dr. Zacher Emil kolozsvári, Húgyecz Vilmos besztercebányai, Kovács Artur budapesti, Szekeres József budapesti, ifj. Merényi Gyula tótsóvári, Mudrony Ferencz, Edinger János és Kresmarik Pál budapesti, Török Ferencz nagybányai, Thury Dénes, Rappaport István, Macskássy Lajos, Hány Kálmán és Osváth Pál budapesti lakosokat ideiglenes minőségű díjtalan számvívő-kornokokká nevezte ki.

— Török operai disz-
konstantin
Tevfik bey
mentek a
közben eszt-
sedés. A v-
török felv-
kés forrad-
czosa töröl-
ecsetelte az-
és hangsul-
teto és a
képül a tör-
török ifjak
iskolákat v-
után Riza
földi sajtó
szólással és
a törökül
minden izé-
szónok árad-
gon észlelt
nál tapaszt-
Kunoss Igr-
degeknek fe-
teléről szól-
nem ismer-
A vers refr-
Kunoss azz-
kapták a n-
tapsviharral
szerkesztő h-
mindenképp-
Otthon nev-
kartársakat
nem megke-
munkának,
amelynek el-
kell gazdas-
szeres munk-
tőját kell m-
gákat. Hat-
Ádolf és S-
után távozt-
A török
következő
kereskedelmi
Kegyelmi
a magyar f-
kedves köte-
szönetünket
melyben az-
utunk felejt-
szívűl és a
hazafias ma-
ból fakadó
jen Magyar-
Bécsbe
rök vendége-
gármester, a
kedelmi, vas-
tériumok ké-
zete fogadot-
a kereskede-
volt.
— A pá-
sen és Sáros-
akezőjára v-
mara mai ü-
hazafiatlan
ménynek és
valamelyik
tét vagy igu-
— Mag-
épített egy
plánt. Tegna-
repülőgépén
A viharos sz-
gép ekkor f-
tartani. Az
— Orosz-
gróf Aehren-
Sakrsevszki
életfogytig t

— Török hírlapírók az Otthonban. Tegnap az operai diszeldadás után a török vendégek közül a konstantinápolyi és szalonikii hírlapírók *Riza Tevfik* bey képviselő vezetése alatt az Otthonba mentek a magyar hírlapíróktól búcsuzni. A vacsora közben csakhamar magas fokra emelkedett a lelkesedés. A vendégek nevében *Kiasim* bey, az ifjú-török elvek egyik sokat szenvedett hirdetője, a békés forradalom legkiválóbb szervezője és előharcosa török beszédében rendkívüli szónoki ver-vél esetelte az ifjú-török mozgalom fejlődési menetét és hangsúlyozta, hogy a magyarok szabadságszeretői és a magyar sajtószabadság lebegtek mintaképpül a törökök előtt. Beszédét azzal végezte, hogy török ifjak ezentúl Budapestre is jönnek majd felső iskolákat végezni. Az éljenzéssel fogadott beszéd után *Riza Tevfik* bey képviselő a török és a külföldi sajtó befolyását méltatta nagyhatású ékes-szólással és a beszédbe szőtt francia kifejezésekből a törökök nem tudók is elérhették a szónoknak minden ízében modern gondolkodását. Mind a két szónok áradó lelkesedéssel beszélt a Magyarországon észlelt kulturális viszonyokról és a magyaroknál tapasztalt kitörő rokonszenvről. A két beszédet *Kunoss Ignác* dr. lefordította magyarra. A vendégeknek felolvasott aztán egy Budavár visszavételéről régi török verset, amelyet azok még nem ismertek és nagy gyönyörűséggel hallgattak. A vers refrénje ez: Budát elvette a német. A verset *Kunoss* azzal végezte, hogy „most azonban megkapták a magyar testvérek“, amit a vendégek tapsviharral fogadtak. Majd *Sam. Lévy* szalonikii szerkesztő hangoztatta, hogy a török sajtó most mindenképpen a magyar sajtó példáján indul. Az Otthon nevében *Gelléri Mór* alelnök üdvözölte a kartársakat azzal, hogy ez most nem búcsuzó, hanem megkezdése a jövőben kifejtendő együttes munkának, megpecsételése egy testvéri frigynek, amelynek eredményeit keresnünk és követnünk kell gazdasági és társadalmi téren. Ennek a rendszeres munkának expozitúrájává a két nemzet sajtóját kell megtenni. Erre hívja fel a török kollégákat. Hatásos beszédet mondta még: *Strausz Adolf* és *Sasvári Armin*. A vendégek jóval éjjel után távoztak a leglelkesebb hangulatban.

A török tanulmányi kirándulás vezetősége ma a következő táviratot intézte *Kossuth Ferenc* kereskedelmi miniszterhez:

Kegyelmes Ur! Abban a pillanatban, amikor a magyar földet elhagyjuk, mi török kirándulók kedves kötelességet teljesítünk, amikor hálás köszönetünket fejezzük ki azért a nagy jóindulatért, melyben az Ön szép hazájában részesültünk. Egész utunk felejthetetlen emlékü lesz számunkra és szívvel és a legőszintebben kívánjuk a nemes és hazafias magyar nemzet nagyságát. Azzal a szívből fakadó kiállással távozzunk Pozsonyból: Éljen Magyarország! Dr. *Riza Tevfik*.

Bécsbe ma este hat órakor érkeztek meg a török vendégek, akiket a pályaudvaron *Luéger* polgármester, a városi és községi tanácsosok, a kereskedelmi, vasuti, közmunkai és hadügyi minisztériumok képviselői, a török nagykövetség személyzete fogadott. Este a török vendégek tiszteletére a kereskedelmi és iparkamarában fogadóestély volt.

— A pánszláv bank. A pánszlávoknak Eperjesen és Sárosvármegyében megkezdett bankalapítási akciójára való tekintettel az eperjesi ügyvédi kamara mai ülésében egyhangulag kimondta, hogy hazafiatlan és az ügyvédi eskübe ütköző cselekménynek és fegyelmi vétségnek fogja tekinteni, ha valamelyik ügyvéd a pánszláv banknak képviselőt vagy igazgatását elvállalná.

— Magyar repülőgép. Dr. *Alexis Pancsován* épített egy 44 négyzetméternyi felületű aeroplánt. Tegnap tette meg első felszállási kísérletét repülőgépén és néhány méternyi magasságra szállt. A viharos szél miatt kieresztette a kormányt s a gép ekkor felfordult. Javitása nyolc napig fog tartani. Az aviatikus sérülései jelentéktelenek.

— Orosz kegyelem. Kiewből táviratozzák, hogy gróf *Aehrenthal* külügyminiszter közbenjárására *Sakrzsevszki* műgyememi hallgató halálos ítéletét életfogytig tartó kényszermunkára változtatták át.

— *Mikszáth Kálmán* jubileuma. Az ünnepelt írónak szánt nemzeti ajándékhoz való hozzájárulások az őszi napok beálltával élenkább lendülettel érkeznek a jubileumi bizottsághoz. A városok tanácsai és a községi előljáróságok is kezdik napirendre tűzni a nemzeti ajándékhoz való hozzájárulás kérdését s az eddigi bejelentésekből megállapítható, hogy országsszerte nagy lelkesedéssel és készséggel ragadják meg az alkalmat a városok és községek, hogy a nagy író iránt való tiszteletüket munkái jubiláris kiadásának megszerzésével kifejezzék. De újabb fejedelmi hozzájárulást is regisztrálhatunk ma: a Kőburg Fülöp hercegeét, ami annál örvedetesebb, mert tanúságot tesz arról, hogy *Mikszáth Kálmán* nagy írói érdemeit mennyire méltányolják a legmagasabb körök is. Az utóbbi napokban a következő bejelentések érkeztek a jubileumi bizottsághoz:

Városok: Kolozsvár, Lugos, Nyíregyháza, Szatmárnémeti, Breznóbánya, Baja, Czegled, Eger, Hódmezővásárhely, Kaposvár, Losonc, Nagykároly, Nagykároly, Szeged (18 példány), Temesvár (9 példány.) Községek: Csömör, Gyoma, Péterréve, Szelevény. Továbbá: *Babics József* (Zombolya), dr. *Balassa István* (Budapest), özv. *Balázs Istvánné* (Budapest), dr. *Balog Jenő* (Budapest), dr. *Barabás Béla* (Budapest), *Barta Arnold* (Budapest), *Beliczay Béla* (Budapest), *Berczik Arpádné* (Budapest), *Bernáth Géza* (Budapest), *Berzeviczy Albert* (Berzevicze), báró *Bohus Zsigmond* (Budapest), gróf *Bolza József* (Tiszakürt), gróf *Bolza Pál* (Szarvas), *Bujanovits Sándor* (Budapest), *Cherven Florisné* (Budapest), *Dárday Sándor* (Budapest), *Domahidy Viktor* (Angyalos), *Drexler Antal* (Dunakeszi), *Edvi Illés Aladár* (Budapest), *Emmer Kornél* (Budapest), özv. *Enyedy Lukácsné* (Budapest), gróf *Erdődy György* (Gyepülfűzes), dr. *Fekete Károly* (Budapest), báró *Forster Gyula* (Budapest), *Gunszt Bertalan* (Budapest), dr. *Hellebronth János* (Budapest), *Holtz Pál* (Budapest), *Horváth Ákosné* (Budapest), pallini *Inkey Kálmán* (Rigyác), *Kacsóvit Zoltán* (Mocsolád), *Kelemen Béla* (Szeged), *Kerekes Rezső* (Rimaszombat), *Körösi Imre* (Budapest), dr. *Kövr Kálmán* (Budapest), dr. *Kramer Emil* (Budapest), dr. *Légrády Ottó* (Budapest), *Ludwig Gyula* (Budapest), *Mandel Gyula* (Budapest), *Mannheim Armin* (Déva), gróf *Mikes Armin* (Zabola), *Molnár József* (Rimaszombat), dr. *Nagy Ferencné* (Budapest), *Péterfy Zsigmond* (Kolozsvár), özv. *Péliné Váli Mari* (Pápa), *Prónay József* (Rónhány), *Radozsa János* (Budapest), *Rakovszky Géza* (Kocsóc), *Rózsa Imre* (Tiszaföldvár), *Schmidt József* (Budapest), *Schwarz Ferenc* (Budapest), dr. *Stiller Bertalan* (Budapest), *Sváb Sándor* (Budapest), *Szalay László* (Bécs), dr. *Szomjas Lajos* (Budapest), *Sztelek Ottó* (Budapest), *Thaly Zsigmond* (Budapest), *Tihanyi Béla* (Budapest), id. *Walla József* (Budapest), *Wolfer Gyula* (Budapest), *Zimmer Ferenc* (Budapest), dr. *Zsigmond Jenő* (Budapest), VII. kerületi *Barcsai-utcai főgimnázium* ifjusági könyvtára (Budapest), Ág. ev. főgimnázium (Békéscsaba), *Polgári leányiskola* (Berégszász), *Ref. főgimnázium* (Hajduböszörmény), *Polg. fiu- és leányiskola* (Kapunvár), *Gazdasági akadémia* (Magyaróvár), *Állami polg. leányiskola* (Miskolc), *Ev. egyház lyceumi könyvtára* (Pozsony), *Ev. egyház lyceumi önképzőköre* (Pozsony), *Ref. felsőbb leányiskola* (Szatmárnémeti), *Áll. főgimnáziumi tanári könyvtára* (Szentes), *Áll. főgimnázium önképzőköre* (Szentes), *Országos Kaszinó* (Budapest), *Ferencvárosi külterületi polgári kör* (Budapest), *Kalotaszegi Kaszinó* (Bánfihunyad), *Erséki könyvtár* (Kalocsa), *Kaszinó-egyesület* (Szarvas), *Agrár-bank* (Budapest), *Osztrák-Magyar Bank* (Budapest), *Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár* (Budapest), *Takarékpénztár* (Kőszeg), *Nógrádmegyei Népbank* (Losonc), *Háromszéki Takarékpénztár* (Sepsiszentgyörgy), *Udvarhelymegyei Takarékpénztár* (Székelyudvarhely), *Takarékpénztár* (Szentes), *Bantlin-féle vegyi gyárak* (Perecsény), *Kőbányai Polgári Serfőző r.-t.* (Budapest), *Pannonia Intézet* (Budapest).

— *Bleriot* nem szállt fel *Bukarestben*. *Bukarestből* jelenti tudósítónk éjjel: *Bleriot* mai felszállása elmaradt, mert a repülőgép motorján hiba esett. A százezerrel is nagyobb közönség körében e miatt nagy volt az elégedetlenség, amely akkor sem szűnt meg, mikor *Bleriot* tudatta, hogy már táviratozott azért a repülőgépért, amelylyel Bécsben is fölszállott és az aeroplán egy-két nap alatt meg fog érkezni.

— *Munkáslakások a kassa-oderbergi vasutnál*. A kassa-oderbergi vasut vezérigazgatósága elhatározta, hogy munkásainak Ruttkán házakat építtet oly módon, hogy minden munkás lakbérének megfelelően két- vagy három szobából álló házat husz év alatt letörleszt, azután saját tulajdonába megy át. A vezérigazgatóság kiküldött tisztviselője a helybeli kassa-oderbergi vasuti alkalmazottakkal már megkezdte a tárgyalásokat. A munkások tömegesen jelentkeztek és a munkásházak építését a jövő tavasszal kezdik meg.

— *Színműirő és kritikus párbaja*. *Bernstein Henri*, a nálunk is jól ismert francia színműirő és *Chevassu*, a párisi „Figaro“ kritikus, egy bírálat miatt összekülömbözött. A hírlapi polemikát kibívás követte s ma vagy holnap karddal döntenek el az igazukat.

— *Pirosfehérzöld nyakkendő mint vörös posztó*. A pólai „Giornaletto“ című lap egy olyan esetről ír, melyet felháborítónak lehetne mondani, ha nem lenne benne végtelenül nevetséges. Az említett újság megírja, hogy a napokban egy *Fabro Vilma* nevű kisasszony járt az utcán és amikor az egyik tengerészlaktanya elé ért, egy rendőr feltartóztatta utjában, mert a nyakán egy olyan fehér szalagot vett észre, amelynek szélein a piros-fehérzöld sávok épp úgy voltak elhelyezve, amint az a magyar nemzeti lobogón van. Az úrihölgyet nagyon meglepte a rendőr okvetetlenkedése annyival is inkább, mert már hónapok óta viselte az „inkriminált“ nyakkendőt és nem tudta, hogy provokációt fejt ki vele. A 669-es számú rendőr azonban hajthatatlan maradt és szigorú, hivatalos hangon fölszólította a kisasszonyt, hogy azonnal vegye le nyakáról a „magyar színekben“ pompázó écharptot. Miután *Fabro Vilma* kisasszony nem akart hiányos toaletten végig menni az utcán, inkább követte a rendőrt a rendőrségire, ahol az ügyeletes tisztviselő jegyzőkönyvet vett föl a súlyos esetről és a tilos nyakraváló kendőt elkobozta. Hogy mennyire büntették meg a magyar színekkel tüntető kisasszonyt, arról nem ír a pólai újság, de megjegyzi, hogy a rendőrségen szigorúan megintették és megfenyegették, hogy majd meglátja gondatlanságának következményeit. A „Giornaletto“ helyesen jegyzi meg, hogy a pólai rendőrséget bizonyos az a tudat hatotta át ennél az elkobzásnál, hogy — megmentette Ausztriát.

— *Tanügyi kinevezések és áthelyezések*. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Krauscher Ernő*, *Metzker Géza*, *Néder István*, *Dóczy Ilona*, *Beke Borbála*, *Metzker Mária*, *Perlwolfné Trillts Mária* nagymarosi róm. kath. elemi iskolai, *Sipos Mihály* ipolysági róm. kat. elemi iskolai igazgatótanárokat, illetve tanítónőket a nagymarosi állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónőkké nevezte ki és *Faragó Mária* szanki állami elemi iskolai tanítónőt ugyanezen állami elemi iskolához, *Hoffelder János* korompai állami elemi iskolai tanítót a gyetvai államj elemi iskolához eddigi minőségében, *Kapitány József* gyetvai állami elemi iskolai tanítót az aranybányai elemi iskolához eddigi minőségében áthelyezte, *Vécsey Aranka* okleveles tanítónőt a vicei állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

— *A postalópás*. A harminczötezer koronás postalópás dolgában a rendőrség még mindig folytatja a nyomozást, de kevés, vagy éppenséggel semmi eredménnyel. Ma elsőnek dosai *Molnár Emma* postakiadónőt hallgatta ki a rendőrség. A tisztviselő a szabadság-téri postahivatalban van alkalmazva. Vallomásaiban elmondotta, hogy a hivatalban október 8-án, 9-én és 11-én fordultak meg gyanus idegenek, akik neki feltűntek. Többet azonban nem tudott mondani. Utána *Halász Henrik*, a gyár-utcai postahivatal főnökét hallgatták ki. Elmondotta, hogy 20-án délután négy órakor három gyanus alakot látott a postahivatalban. Az egyik csupasz képű, sportsapkás férfi volt, a másik egy barna bajuszos fiatal ember, a harmadikat nem figyelhette meg, mert csak távolabb ólálkodott. Kettő közülük a tisztviselővel idegen nyelven beszélt, mire a tisztviselő odahívta őt, mert németül, angolul és francziául tud. Kérdezte a két idegent, hogy mit akarnak, de olyan zavaros feleletet kapott, hogy nem értette meg. Erre már a többi tisztviselő is odacsődült, csupa kíváncsiságból, ami az idegeneknek, úgy látszik, nem tetszett, mert szó nélkül eltávoztak. A rendőrséget ezek az újabb vallomások még inkább megerősítik abban a gyanújában, hogy a postalópást alkalmasint nemzetközi szervezett banda követte el.

Az elmenekült postatolvajokról újabban *Aszódról* jött hír. Ott tegnap este féltizkor *Buza Sándor* rossz hírű házában két vendég dorbézolt s összeveszett a gazdával, majd ötször rálöttek. A tettesek elmenekültek. Hetven-nyolcvan tizkoronás aranyat láttak náluk, négy-öt aranygyűrűt az ujjukon, az egyiknek tárczájában is több gyűrűt. A fiatalabb, huszonöt éves, sportsapkát viselt és személyleírása teljesen ráillik a Váczi-utcai hivatal egyik vendégére, aki a 35.000 koronás aranyzsákot elvitte. A nyomozás folyik.

— **Fritz Péter temetése.** Impozáns módon nyilvánult meg a részvét, amely Fritz Pétert, a budapesti kereskedelmi és iparkamara titkárát utolsó földi utjára kísérte. A kamara épületének gyászpompát öltött díszes csarnoka, ahonnan a temetés ma délután félnyolc órakor történt, alig győzte befogadni a közgazdasági élet összes ágazataiból megjelent előkelőségeket.

Képviselve volt a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium is, amelynek képviselésében a temetésen Szűry János min. tanácsos helyett, akit fivérének veszélyes megbetegedése akadályozott meg a megjelenésben, Téglássy István min. tanácsos és Micsch Andre és Rambovszky József osztálytanácsosok jelentek meg; megjelentek a budapesti kamara elnökségén, tisztikarán és tagjain kívül, akik testületileg részt vettek a közszertartásban állott titkár végisztességén, az ország összes többi kamaráinak elnökei és titkárai Magyar Gazdasági Egyesület nevében Rubinek Gyula országgyűlési képviselő, az Országos Iparegyesület nevében Gelléri Mór kir. tanácsos, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés nevében Sándor Pál országgyűlési képviselő, maróti Fürst Bertalan, Kunec József, dr. Glücksthal Samu és Szende, Bock, Balkányi és Katona titkárok, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége nevében Hegedűs Lóránt igazgató, a Magyar Kereskedelmi Csarnok részéről Jellinek Henrik és dr. Schreyer Jakab, a budapesti áru- és értéktörzse képviselésében Simon Jacques, a tőzsde alelnöke és dr. Fuchs István, a tőzsde főtitkára, az Osztrák-Magyar Bank részéről Elicheg Vilmos főfelügyelő, a Fővárosi Kereskedők Egyesülete részéről Mössner József, Kraemer József és Brachfeld Ödön, a Magyar Tudakozó Intézet képviselésében Guttmann Ignác kir. tanácsos, a Budapesti Kereskedelmi Akadémia tanácsosa Szuppán Vilmos igazgató vezetésével teljes számban, a fővárosi és vidéki malomgyesületek részéről Bacher Emil, Déri Izidor és Bosányi Andre, a Vegyészeti Gyárosok Országos Egyesülete részéről dr. Bokor Gusztáv, a hajózási egyesület részéről dr. Török Emil, továbbá számos notabilitás, köztük Vörös László v. b. t. t., Ballai Lajos min. tan. a szabadalmi hivatal elnöke, Mendelényi László kir. ügyész, Falk Zsigmond lovag, Thék Endre és Hüttl Tivadar kamarai alelnökök Szávay Gyula, Záray Jenő, Sarkady Lajos, Szendrői Ignác, Varjassy és más vidéki kamarai titkárok, Ehrlich G. Gusztáv, Havas Mór, Messinger Simon, Kasics Péter, Kohn Gábor, Brachfeld Vilmos, Bruck Lipót, Strasser Alfréd, Auer Róbert, Farkas Gyula, Rechnitz Béla, Polechenschky Gyula, Francois Lajos, Romeiser Béla, dr. Strasser Imre, Szegedi Lukács Béla, Gombos Károly, Poll Imre, Melkó Bertalan, Langfelder Jakab, Madary Gábor, Lévy Béla stb.

A temetési szertartást Kovács Kálmán lipótvárosi róm. kath. plébános végezte nagy segédlettel és a szertartás után, amelyet az operaház csak karának éneke kísért, megható imát mondott. Ezután Lánosz Leó, a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke lépett a ravatalhoz, aki megváltó határu, szép búcsúbeszédet mondott.

Kedves elhunyt barátom! Siratlek én is, aki tizenhét éven át a budapesti kereskedelmi és iparkamarában kifejtett működésében benned szeretetteljes munkatársat és bevált jó barátot találtam. Itt állunk most szomorúan ravatalod előtt mindazok, akik benső hálával tekintünk vissza egy emberöltőn át érdeklődésünkben és érteklődésünkben és fájdalmasan érezzük, hogy most már nem egyébbel, csupán egy könnyeséppel tudjuk meghálálni érdemedet. Elhunyt barátunk! A magyar kereskedelmi és ipari világ nevében, amelyen annyit fáradoztál, a budapesti kereskedelmi és iparkamara nevében, amelyen Te szívvél-lelkevel esztétátl, annak elnöksége nevében, amelynek hűség és odaadó tanácsa valál, utolsó búcsúsztó intézők hozzád. Isten veled, kegyelmeddel fogjuk őrizni emlékedet. Nyugodj békében!

Ezután a vidéki kamarák nevében Szávay Gyula, a debreczeni kereskedelmi és iparkamara titkára a következőket mondotta:

Te, akinek fejfedője mellett itt ma testvérkönyvesben állunk — mondta a többi közt — a legbecsületesebb, leghíresebb munkások és legszertettebb testvérek egyike voltál. Nem voltál Te a százezer ember közül való; de egy szívvel-lelkevel és mind a két karoddal a hivatásodnak, a hivatalodnak hűség, hasznos embere voltál. Testvéri kórusunkban is elhárítottad magadtól szerényen mindig a vezéri hang- és szerepvívást, de egy szerű egyenesség, szilárd megbízhatóságod a Te szürkébe öltözött meleg szívednek külsőleg is azt a gránitbizonyt adta, amire mindig biztonságosan építhettünk. A teljesített köteleességek és hiven viszonzott baráti érzések kettős csillaga gyul ki téhat az emlékezések fényében sírodon: az elisme-

rés és szeretet virágai fedik; nyugodj alatta, kedves kártársunk, békén, boldogan.

A megható beszéd végeztével a koporsót a gyászkoocsra emelték és hosszú kocsisor kíséretében kísérték a kerepesi temetőbe, ahol a nyitott sir mellett Kreicsy Rezső dr. kamarai titkár mondott megható búcsúszót:

Hosszu, sok évig tartó közös munkánkban valamennyiünkben kifejlődött az a szilárd érzés, hogy együttműködésünk tartós és változhatatlan és ime a körlehetetlen végzet kiragadott téged körünkől. A budapesti kamara tisztviselői, legszűkebb értelemben vett kollégáid nevében búcsúveszek téled földi pályafutásod utolsó állomásán. Emlékedet volt kollégáid szívük melegével fogják gondolni és ápolni. Isten veled!

Ezután behantolták a sirt és a gyászoló közönség el távozása előtt még Thék Endre kamarai alelnök mondott köszönetet a vidéki kamarák elnökeinek és titkárainak megjelenésükért.

— **Az ex-padisah retteg.** Nagyon szigoruan, nagyon feltékenyen őrzik az Allatini villa rabját, Abdul Hamid expadisáht. Ott raboskodik az egykori hatalmas ur, aki addig, amíg a trónon ült, több gonosztettet követett el, mint amennyit közönséges ember lelkiismerete elbir. Most az a híradás érkezik róla, hogy az öreg ember valószínűleg bünei tudatában szörnyűségesen rottog és féü. Nem tud aludni és minden zörejtől felriad. Nem lehetetlen, hogy azoknak az árnyai, akiket a halálba üldözött, vagy meggyilkoltatott, megmegjelennek előtte és rémítik. Eddig azt hitték, hogy szökni akar. De ez már rettegésénél fogva is ki van zárva. Ugyis attól tart, hogy meggyilkolják, mert nem tetelezi föl, hogy utódai más eszközökkel dolgoznak, mint amilyenekkel ő dolgozott. S ha kitekint ablakán, vagy ha a kertben sétál, mindenhol szuronyos öröket lát, akik bizonyára azonnal lövénének, ha szökési kísérletet tenné. A kert körül, a kerítés mellett minden öt méternyire áll egy ör föltűzött szuronyval, aki senkinek sem enged meg a közelben való ácsorgást. A bejáró előtt kettős őrség áll. Az út mellett a mezőn van egy sáttortábor, tele katonával, a közelben pedig még egy földszintes őrház. A másik oldalon, a tenger felé szintén van egy tábor. A kertben, amelyet vaskerítés övez, most építenek egy nagyobb őrházat. A vaskeletés helyére pedig három és fél méter magas fakanitást is húzták, hogy ne lehessen se ki felé, se pedig befelé látni. Mint ebből látszik, a török kormány minden óvintézkedést megtesz, hogy a szökés lehetetlenné váljék. Abdul Hamid, mint ismeretes, ezer török fontot, vagyis körülbelül huszonkétezer frankot kap havonként nyugdíjképpen. Ebből az összegből visszatartanak száz fontot Konstantinápolyban élő fia számára. Hir szerint Abdul Hamid a nagyvezír elé terjesztette azt a kérését, engedné meg neki, hogy visszatérjen Konstantinápolyba, minthogy a szalonikii ékhalat ártalmára van neki és családjának, továbbá mert Szalonikiben nem gondoskodhat kellőképpen fiai neveléséről, kik ott tudatlanságban nőnek fel. Ha le is tették a szultáni székéről, de senkinek sincs joga őt ily elbánásban részesíteni. Ezenkívül a havi ezer font összeg, melyet részére kiutálnak, de amelynek egy részét Konstantinápolyban visszatartják, nem elég az expadisahnak.

— **Junga Sebastyén kinevezése.** A nemrég Mátyássy Zoltán kassai százados hadbíró ellen megkísérelt pokolgépes merénylet elkövetője, Junga Sebastyén, a nagykanizsai 20. honvédegyezred századosa most november 1-én lépett volna elő őrnaggyrá. Minthogy azonban ügye még nem dönt el, a honvédség Rendeleti Közlönyének legutóbbi száma szerint Junga Sebastyén rangjának föntartása mellett Tattay István, a székesfehérvári 17. honvédegyezred századosát nevezték ki őrnaggyrá.

— **Véres kardpárbaj.** Véres kardpárbajt vívott a minap a Fodor-féle vívótőremben Lengyel Béla cs. és kir. tartalékos hadnagy és Leblank Mikea egyéves önkéntes. Kétszeri heves összecsapás után Leblank a fején és arczán súlyosan megsebesült. A párbajt ezután harcoképtelenség miatt beszüntették. Lengyel sértetlen maradt. A párbajra összehozalkozás adott okot.

— **Ferrer végrendelete.** A Párisban megjelenő „Humanité“ közlése Ferrer végrendeletét. Ferrer a bevezető sorokban tiltakozik elítélése ellen s azt kívánja, hogy sirjánál melleszenek minden politikai vagy egyházi természetű tiszteletadás. Azután utasítást ad hűveinek s nagy összegeket bocsát rendelkezésükre, hogy életének művét, különösen az általa alapított iskolákat tovább is föntartsák.

— **Elgázolta a vonat.** Zichyfalván Gagesch András landontanyai földbirtokos kocsin át kárt hajtani a vasuti síneken. Vele volt 14 éves Erzsébet leánya is. Mikor a kocsit át akart haladni, épp akkor jött a vonat és összevágta. Gagesch a mozdony alá került és rögtön meghalt, míg leánya a mozdony ütközőjébe kapaszkodott s így maradt, míg a vonatot megállították. A leánynak semmi baja sem történt.

— **Gyilkos cigányok.** A leghírhedtebb vándorcigányfamilia a Kolompároké. Ritkán mulik el hónap, hogy rablással, gyilkolással és egyéb gátsággal kapcsolatban ne lehessen a nevüket hallani. A szepességi csendőrség most is üzöbe vette Kolompárokát, amelyek Galicziában gyilkoltak és most a Felvidéket nyugtalanítják. A Kolompár-familia egyik veszedelmes ága szeptember 29-én Galicziában két családot kiirtott. A vérengzés után elfogták és Raszó lengyel városban bezárták őket, de valahogy kimenekültek a börtönből és Csornázóra mentek, ahol a tanító két lovat és a lelkes kocsiját ellopták. Mikor Orlov kerestül a sárosmegyei Lemesig ereszkedtek le, az ottani csendőrség három cigányt elfogott. A többiek tovább garázdálkodtak, Zemplémmegyében Varannón négy helyre és az adóhivatalba is betörték, majd Szepesváraljára mentek. Egészen Branyiszkoig üldözte őket a csendőrség, de eredménytelenül. Kolesó-Kocsánban több helyen betörték. A Csorbató körül két csendőrt meglátva őket, mire leugráltak kocsijukról és eltűntek az erdőben. A későbbi csendőrség Herold Gyula főhadnagy vezetésével hajszát rendezett ellenük, a szomszédos csendőrök bevonásával. Egymásra löttek üldözők és üldözöttek, de egy szál cigány se került kézre. Most Garamszegi László késmárki járásörmszter nyomozza a haramiákat. A banda vezetői: Kolompár Gábor, Kolompár Ádám és Kolompár János. Nagyon érdekli, hogy szökés közben milyen felfüggesztő eszközöket használnak: Színes rongydarabokkal és kövekkel adták tudtára a fökolompárosok a banda tagjainak, hogy merre menekültek. A rongyokat cserjékra, bokrokra agasztják, de mikor a csendőrség felfedezte ezt a szülő-jelzést, kövekkel tájékoztatják egymást. Kisebb földtúrásban helyezték a köveket, így jelölve az irányt, ahová követni kell őket. A csendőrök ennek a jelzésnek a kulcsát is megállapították s ily módon remélik, hogy a bandát kézrekeríthetik.

— **Nyugalmozott alezredes letartóztatása.** A zágrábi ügyészség rendeletére tegnap este letartóztatták Krbavác Akim nyugalmazott alezredes akit azzal gyanúsítanak, hogy egy zágrábi madzag megáznzó végrendeletét meghamisította. Miután a letartóztatott alezredes az önálló szerb párt egyik legelkessebb hűve, a koalíciós párti lapok politikai tendenciáját látnak a letartóztatásban.

— **A vasárnapi munkaszünet.** A sziroknak Minderentek napján és halottaknak napján szokásos díszítésére való tekintettel Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a vasárnapi munkaszünetet a székesfőváros területére október 31-ére eső vasárnapra fölfüggesztette és megengedte, hogy e napon virágot, koszort, gyertyát, mécsot és a sirok díszítéséhez szükséges egyéb tárgyat a főváros területén egész nap akadálytalanul árusíthassanak és szállíthassanak.

— **Iskolásfluk sztrájkja.** Ledinczi és Kanteniczi községekben az iskolásgyermekek sztrájkba állottak, mert a hatóság betiltotta a cyrill betűs könyvek használatát.

— **Ellopott pénzeszekrény.** Gróf Vigyázó Ferenc bátyai uradalmának pénztári helyiségébe az éjjel ismeretlen tettesek betörték és a Wertheim-szekrényt elvitték. A csősz azonban figyelmes lett a zajra és a betörők után ment, akik észrevevén, hogy utánuk jönnek, a pénzeszekrényt letették és megfutottak, anélkül, hogy a pénzhez nyulhattak volna.

— **Házasság.** Jónás Frigyes gyöngyösi állami főgimnáziumi tanár e hó 31-én, vasárnap tartja esküvőjét Vadász Margittal, Vadász Lajosnak, a „Hevesmegyei Lapok“ felelős szerkesztőjének leányával Gyöngyösön.

— **Nászajándékok,** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műtárs ékszertelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Eg**
megyei R
volt a hat
aki ember
kat és árul
vasárnapot
töltötte az
tartó utján
országuton
János nevi
dött. Soká
Nagy János
mennyi pénz
— **Biz**
a legényne
Do ez
indult. Gy
érete és a
öreg fejére
volt ez az
kinlódás ut
zsebeit, me
talált. Ezt
másnap me
nyomozták
tattak. Azz
volt beszám
követte.

— **A e**
palotán a
Horváth Ju
terlegény n
veszedettek
mást. Horv
gyepmester
segítségével
Rálótt és m
kórházban l
pesti rendő

— **A S**
bohózatának
elsörendű elő
szellemes öt
hatásukat, m
ség egy pilla
tetszésének e
összeállított
Gyúrás szőlő

— **Hal**
Kfalvai Bar
25-én meghal
Kollár I
Kispesten.
Özv. Eize
szas szenvedé
Dr. Bart
Nagykoröson

x Szép
x Bőrbe
kékig mako
Dr. Hönig I
körút 24.) r
satio), két fé
és hasonló te
és kényelmes
is hat) siker
x Fodor
3. szám alatt
relt torna és
gyermekorna
x Bob I

A no

A vezér
lati alkalma
sokkát a köve
a honvéd
Koszmovszky
leti paranc
mellett;

A gyal
hadnagyokat
védnyalozz
rancsnokság
28. Isépy D
nagysebeni
11. Illés Öd
dort a brass
Gézát a kass
honvédegyal
Tury Györg
nél; főhadn
Klinda Jenő
13. Schredl
lót a deb
ezéki 28., S

— Egy öreg házaló meggyilkolása. A somogy-megyei Rohoncz községnek tipikus ismert alakja volt a hatvannyolcz éves öreg Kohn Jakab házaló, aki emberemlékezet óta járta a falukat s pusztákat és árulgatta krajezáros portékáit. Szombatot és vasárnapot családja: gyermekei és unokái körében töltötte az öreg s vasárnap este elindult egy hétig tartó utjára. Az öreg házalót távol a falutól, az országuton érte az est és itt találkozott egy Nagy János nevű 17 éves legénygyermekkel, ki utitársul szegődött. Sokáig ballagtak az uton, midőn egyszerre Nagy János az iránt kezdett érdeklődni, hogy mennyi pénz van az öregnél. Az öreg rosszat sejtett: — Bizony egy krajezár sinec nálam — felelt a legénynek.

De ez nem tágitott, mire az öreg futásnak indult. Gyenge lábai nem bírták, a legény utólérte és a kezében volt doronggal teljes erejével az öreg fejére sújtott. A gyenge öreg emberre halálos volt ez az ütés. Lerogyott a földre és igen rövid kínlódás után meghalt. A legény meg kifosztotta a zsebeit, melyekben mindössze 2 korona 20 fillért talált. Ezt magához vette. Az öreg házaló holttestét másnap megtalálták. A csendőrök csakhamar kinyomozták a gyilkos Nagy Jánost is, kit letartóztattak. Azzal védekeznek, hogy részeg volt s nem volt beszámítható, midőn a rablógyilkosságot elkövette.

— A család boszúja. Egy házban lakott Rákospalotán a Toldy-soron Ágnes József kocsis és Horváth Judit, akinek két fia van, egy gyepmesterlegény meg egy tanuló. Horváthék állandóan veszekedtek Ágnessel és lelővéssel fenyegették egymást. Horváthék meg is vették a revolvert és a gyepmesterlegény az anyja biztatására az öcsöce segítségével tegnapelőtt este megtámadta Ágnes. Rálőtt és mellette találta. Ágnes József a Károlyi-kórházban haldoklik, Horváthékat pedig az újpesti rendőrség letartóztatta.

— A Steinhardt Mulató legújabb nagyszerű bohózatának a címe: Az anyajegy. A kitaláló bohózat elsőrendű előadásban került színre a komikus helyzetei, szellemes ötletei, kacagató mókái nem tévesztették hatáskukat, mert a nézőteret zsúfolásig megtöltött közönség egy pillanattal sem szűnt meg kacajjal és tapsal segítségül elragadtatásának kifejezését adni. A jól összeállított műsor legvonzóbb számai Steinhardt és Gyárfás szólói.

— Halálozás. Brázovai Brázovay Lajosné szül. Kálvay Barok Hermina 66-ik évében Demuson a hó 25-én meghalt.

Kollár István vendéglős 52 éves korában meghalt Kispesztén.

Örv. Eisenstädter Zsigmondné Zalaegerszegről hosszú szünet után elhunyt Budapesten.

Dr. Barta Béla orvos ifju neje, szül. Stark Ilona Nagykőrösön elhunyt.

x Szép a bajusz Hajdusági pedrővel.

x Bőrbajok, hajhullás és kopaszság sokszor évekig makacsul daczolnak minden orvosi kezeléssel. Dr. Hönig László villanygyógyító intézetében (Károlyi-körút 24.) magas feszültségű árammal (D'Arsonvalisatio), kék fényvel és Röntgen-sugarakkal lesznek ezen és hasonló természetű betegségek teljesen fájdalomtalan és kényelmes módon (mert az áram a ruhán keresztül is hat) sikeresen kezelve.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherzeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Bob hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

A novemberi előléptetések.

Budapest, október 27.

A vezérkari testületben: létszám felett, szolgálati alkalmazásban a m. kir. honvédségnél századosokká a következő főhadnagyokat: Kerekes Józsefet a honvéd Ludovika-akadémia állományában és Koszmovszky Józsefet a budapesti I. honvédkerületi parancsnoksághoz való egyidejű beosztás mellett;

A gyalogságnál: századosokká a következő főhadnagyokat: Benesch Jánost a nyitrai 14. honvédegylezrednél, Vaskó Istvánt a honvédfőparancsnokság állományában, Nagy Kornélt az eszéki 28. Isépy Dezsőt a szabadkai 6., Magda Lászlót a nagyszzebeni 23., Szentgyörgyi Bélát a munkácsi 11., Illés Ödönt a beszteczébányai 16., Czell Sándort a brassói 24. honvédegylezrednél, Arday Gézát a kassai 9. honvédegylezredtől a gyulai 2. honvédegylezredhez való áthelyezés mellett és Tury Györgyöt a soproni 18. honvédegylezrednél; főhadnagyokká a következő hadnagyokat: Klinda Jenőt a nyitrai 14., Kiss Lászlót a pozsonyi 13., Schredl Károlyt a zágrábi 25., Szénássy Lászlót a debreczeni 3., Stojákovic Dömét az eszéki 28., Schwarz Gézát és Perger Lászlót a

soproni 18., Kereső Józsefet a kolozsvári 21., Vágó Kálmánt a kassai 9., Winkler Szilárdot a nagyváradi 4., Horváth Endrét a pozsonyi 13., Nagy Istvánt a budapesti 1., Fülke Gézát a szabadkai 6., Eggmann Ernőt a debreczeni 3., Kolozsváry Jánost a trencsényi 15., Végh Guidót a kolozsvári 21., Lemberkovic Jenőt a trencsényi 15., ditrói Csibi Lőrinczet a szegedi 5., Sztójka Aurélt a kolozsvári 21., Aschenbrier Józsefet a lugosi 8., Bencze Bélát a gyulai 2., Lendvay Oszkárt a székesfehérvári 17., Herczegh Gézát és Dobó Istvánt a pozsonyi 13., Balogh Ferenczet a szatmári 12., Sipos Károlyt a pozsonyi 13., Béres Gyulát a verseczi 7., Leposa Józsefet a szegedi 5., Mártony Gézát a lugosi 8. honvédegylezrednél, Tabajdy Ivánt a gyulai 2. honvédegylezredtől a lugosi 8. honvédegylezredhez való áthelyezés mellett, Schütz Ernőt a munkácsi 11., Beslits Vazult a sziszei 27., Posewitz Károlyt a kassai 9., Titl Jánost a szegedi 5., Réthy Győzöt a székesfehérvári 17. honvédegylezrednél, Kató Bélát a pécsi honvédhadapródiskola állományában, Preisz Károlyt és Petres Jánost a pécsi 19., Strobentz Alajost a nyitrai 14., Scipiaes Ivánt a miskolci 10., nagyréti Darvas Tamást a kassai 9., Vermes Bélát az eszéki 28., árközi Barabás Vilmost a szegedi 5., Palczér Jánost a szatmári 12., Kis Mihályt a verseczi 7., Schmid Jánost a brassói 24., Horváth Dénest a pozsonyi 13., Gaáli Ernőt a brassói 24., Györke Pétert a szegedi 5., felsőpataki Bosnyák Józsefet és Soós Jánost a nyitrai 14., Seybold Aladárt és Freytag Gézát a nagykanizsai 20., Rencz Istvánt a székesfehérvári 17., Scharner Ágostont a károlyvárosi 26., Szelőczy Dezsőt a kassai 9., Jaksits Aladárt marosvásárhelyi 22., Juhász Imrét és Jókay Zoltán a budapesti 1., Jakócs Elemért a gyulai 2., Estefányi Jenőt a beszteczébányai 16., Thámos Antalt a nyitrai 14., Milassin Kornélt a miskolci 10., kossuthfalvi és udvardi Kossuth Eleket a nagykanizsai 20., Suhajda Kálmánt a brassói 24., Tóth Árpádot a trencsényi 15., Györkös Jenőt a nagyszzebeni 23., Papp Dezsőt a debreczeni 3., Rigó Dezsőt a szegedi 5., Heteyi Jánost a soproni 18., Gy. Szűcs Károlyt szatmári 12., Walder Jenőt a gyulai 2., Hertelendy Bélát a nagykanizsai 20., ecsedi Csapó Mártont a nagyváradi 4., Liskay Győzöt a soproni 18., nemespodhrágyi Podhrácky András a zágrábi 25., Schultz Józsefet a munkácsi 31., Trischler Antalt a szabadkai 6., Brandstetter Ferenczet a lugosi 8., Kaffka Károlyt a debreczeni 3., Lovassy Ákost a verseczi 7., Langmár Gáspárt és nagyilovay Pósvay Pétert a szatmári 12., Koós Andrást a brassói 24., Blascsek Károlyt a gyulai 2., Doboš Gyulát a munkácsi 11., felsőöri Cseresnyés Andort és Pathy-Nagy Kálmánt a nagyváradi 4., Víz Ákos a trencsényi 15., vízei Tallián Jenőt a nagykanizsai 20., Imbriec Istvánt a károlyvárosi 26., Aranyossy Bélát a verseczi 7., Márkus Andort a beszteczébányai 16., Sefcsik Gyulát a gyulai 2., Mrakovics Kosztát a sziszei 27., Asztalos Győzöt a beszteczébányai 16., Bujanovics Lajost a zágrábi 25., Fox Aurélt a kassai 9., Szabó Gyulát a brassói 24., Pintér Józsefet a szegedi 5., Gröber Lászlót a nagykanizsai 20., Jancsa Teodóziust a zágrábi 25., Flóra Istvánt a miskolci 10., Sremcovic Cedomilt az eszéki 28., Várady Barnabást a munkácsi 11., Ádám Dezsőt a nagyszzebeni 23., Gróf Endrét és Horváth Mihályt a debreczeni 3., Schwartz Branislávot a sziszei 27., Hegyi Andort a budapesti 1., Schreyer Istvánt a pécsi 19., Mezey Istvánt a kolozsvári 21., Regele Károlyt a nagyszzebeni 23., Erdélyi Gézát a szabadkai 6., és Dereano Ödönt a szatmári 12. honvédegylezrednél.

A lovasságnál: századosokká a következő főhadnagyokat: Zuna Venczelt a honvédelmi minisztérium állományában, Dienes Ödönt és nagyváradi Inczedy-Joksmann Nándort a marosvásárhelyi 9., Bereczky Andort a budapesti 1., ujfalusi Ujfalussy Gábort a debreczeni 2., Sándor Gézát a váci 6. és Schmidt Frigyes a budapesti 1. honvédhuszárezrednél; főhadnagyokká a következő hadnagyokat: Benkő Jánost a varasdi 10., Illésy Ferenczet a váci 6., Kereszty Ödönt a debreczeni 2., Kovács Albertet a marosvásárhelyi 9., Wolff Hugót a varasdi 10., Vadas Jenőt és Kovács Jenőt a szegedi 3., Jelenffy Ferenczet a szabadkai 4. és Fördös Gézát a pécsi 8. honvédhuszárezrednél; hadnagygyáraggambi Fluck László zászlóst a szegedi 3. honvédhuszárezrednél;

A honvéderősi tisztikarban: I. osztályú főtörzsorvossá: Kertész János dr. 2. osztályú fő-törzsorvost, a budapesti honvédhelyőrségi kórház parancsnokát, 2. osztályú fő-törzsorvossá: Szatmáry-Király Béla dr. törzsorvost a kolozsvári VI. honvédkerületi parancsnokságnál, törzsorvossá: Szabó Elemér dr. ezredorvost, a székesfehérvári 17. honvédegylezred orvosfőnökét; eszedorvosokká a következő főorvosokat: Farkas Oszkárt a budapesti 1., Callasy Józsefet a kassai 9., László Benőt a pozsonyi 13., dálnoki Kovács Endrét a ma-

rosvásárhelyi 22. honvédegylezrednél, Erős Arnoldot a varasdi 10. honvédhuszárezrednél, László Albertet a pécsi honvédhadapródiskola állományában, Kallós Arnoldot a beszteczébányai 16., Baracs Gyulát a szegedi 5., Nagy Sándort a nagyszzebeni 23., Pálfi Sándort a szegedi 5., Papp Vilmost a sziszei 27. és Prikk Istvánt a budapesti 1. honvédegylezrednél;

Főnyeremény a más sorsjeggyel.

Budapest, október 27.

Szenzációs sorsjegycsalásról értesült a mai napon a budapesti rendőrség.

Szegény erdélyi ember főnyereményéről van szó, akinek a sorsjegyet 602.000 koronás főnyereménynyel húzták ki. A sorsjegytulajdonosnak az első pillanatban sejtelmese volt a nagy szerencséről s ezt a tudatlanságát akarta fölhasználni barátja, akinek a kezében volt a sorsjegy s így a nyereményt is föl akarta venni. Mielőtt azonban lába kelt volna a nagy összegnek, kiderült a szédelgés.

A főnyereményt Cserják László balabányai szegény bányász 96071-es számú sorsjegye ütötte meg.

Ez egy nyolczad sorsjegy volt, amelyet Cserják megbízásából Kövecsi Domonkos volt balabányai lakos vásárolt Budapesten Kiss Károly bankházában.

A sorsjegy Kövecsinél maradt, ő kezelte itt Budapesten s ő is jelentkezett a bankban, amikor váratlanul a 602.000-es főnyereményt a kezében lévő sorsjegy nyerte meg. Azonnal értesítette Cserjákat, hogy sorsjegye 200 koronát nyert, a 60.000 koronát azonban elhallgatta. Nyolczad sorsjegyről lévén szó, a kihuzott összegnek csak a tizedrésze illeti meg a nyertőt. Erről a 200 koronáról számolt be hü pontossággal Kövecsi.

Cserják azonban megnézte a kihuzott sorsjegyek számait s így jutott arra a váratlan fölfedezésre, hogy Kövecsi őt megkárosította, még pedig nagyon súlyosan, mert a 96071-es sorsjegy megütötte a főnyereményt. Ő tehát hirtelen gazdag ember lett. Nyomban beutazott Csikszeredára s ott egy ügyvédnek elpanaszolván az esetet, megtette a szükséges lépéseket.

A csikszeredai ügyész ma délelőtt táviratozott a budapesti rendőrségnek s táviratában részletesen elmondta Kövecsi visszaélését. A rendőrség emberei azonnal elhajtották Kiss Károly bankházába, ahol azt a választ kapták, hogy Kövecsi csakugyan náluk járt, hogy fölvegye a főnyereményt, de ők az összeget nem fizették ki, mert táviratot kaptak Cserjaktól, amelyben a nyeremény kifizetésének megtagadását követeli. A bankban tehát azt mondták Kövecsinek, hogy jöjjön ma délután a pénzéért.

Kövecsi délután négy órakor meg is jelent a bankban. Vele volt még a sógora, Borizsák János is és egy Solnai Dezső nevű joghallgató. Kövecsi fölmutatta a sorsjegyet és kérte a kifizetést. Ekkor a detektívek, akik már várták Kövesit, előléptek és úgy őt, mint két társát előállították a rendőrségen.

A kihallgatás alkalmával Kövecsi elmondta, hogy kiszolgált csendőr és most balabányai kereskedő. Állítása szerint állandóan játszik az osztálysorsjátékon és mindig van négy-öt sorsjegye. Ezt a sorsjegyet Czirják adta el neki, mikor egy alkalommal bement az üzletébe. Állítólag Czirjával szemben kikötötte szóbelileg, hogy a sorsjegy az övé, ha nyereség esik rá.

Akkor, amikor a bank levelét megkapta, alkonyodó, késő délután volt. A félhomályban olvasta a levelet, amelyből csak azt vette ki, hogy a sorsjegy nyert, de hogy a prémium is rá esett, az elkerülte a figyelmét. Ma érkezett a fővárosba, hogy a nyereményt kiváltsa.

A rendőrség a kihallgatás után úgy Kövesit, mint két társát, akik lényegtelen vallomást tettek, elbocsátotta. Az iratokat holnap teszik át az ügyészhez.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Opera. Stracciari Riccardo, aki ma este a „Traviata“-ban vendégszerepelt, a legelsőbb rangú énekművészek közé tartozik. Az organuma egészen különös, talán azt lehetne mondani róla, hogy rendkívül világos színezetű bariton, ha a magasabb régiókban nem volna teljesen tenor csengésű. De az átmenetet nem jelöli se ugrás, se valami gutturális törés, egyenletesen van képezve ez az organum, amely, ha nem is tiszta bariton, de végtelemtől puha, meleg tónusu hang. Talán éppen a belecsendülő tenorzengés teszi a Stracciari baritonját olyan különösen meleggé és érzelmessé. A lírai részeken érzékeny csengőn hallatszik és forróvá teszi a színpad atmoszféráját. Stracciari pompásan ismeri a maga hanganyagát, tudja, hogy mire képes és miképpen érvényesítheti a legjobban. A technikája bámulatos: precíz, finom és a végtelékig menő subtilitásokra képes. A frazirozása művészi és minden elrejtett nuancera kiterjedő, az énekrészt kidolgozza és átgurja a maga egyéniségére. Nagy finomságokra képes különösen a crescendóknál, — amellettsóssákarja kápráztatni sem a hangját, sem az énektudását. Van valami szándékos letompítás, a nagy művészeket jellemző egyszerűség az éneklésében, amellettsóssákarja kápráztatni sem a hangját, sem az énektudását. Van valami szándékos letompítás, a nagy művészeket jellemző egyszerűség az éneklésében, amellettsóssákarja kápráztatni sem a hangját, sem az énektudását. Van valami szándékos letompítás, a nagy művészeket jellemző egyszerűség az éneklésében, amellettsóssákarja kápráztatni sem a hangját, sem az énektudását.

(*) Gulácsy Lajos képei. Az „Uránia“ műkedvelés Kigyró-utcai helyiségében állítja most ki Gulácsy Lajos a ciklusos tárlatokat azokat a vásznait, amelyekhez meleg olasz tájak adták a színeket. A ciklusnak a harmadik része nyílt meg ma. „Régi zenedarabok“ címmel állított össze Gulácsy egy csomó képet. Minden egyes vázalon egy-egy hangulat, gyönyörű színekkel való elmondása a muzsika tónusának. Szinte virtuózmódon tudja megérzéskénti Gulácsy a zenehangulatokat, harmonia, ritmus, melódia formálódik ki a képein, amelyeknek nemesek a címében van a muzsika, hanem az elgondolásában és a formában is. És mindegyik kép más-más zene. Szinte halljuk a Mozart-menuett halk trilláit, az Eleonóra-nyitány grandóizus akkordjait, vagy az érzelmes muzsikáját valamelyik Schubert-dalnak. És muzsika van a színekben is. Lágy, szinte elömlő színei vannak Gulácsynak, valóságos pasztellszínek, puhák, de nem szétfolyók és a légységük által nem gyöngül meg a kifejezés ereje. Formaérzéke óriási, a vonalvezetésében sok biztonság és határozottság van. A muzsika valósággal kifakad Gulácsy Lajos egyéniségéből, még a pikturáján keresztül is. Pedig ez a piktura erős és nem a bizarrsága, vagy éppen a muzsikális ötletek révén hat, hanem a festészeti szépségeivel. A szín művészetén kívül Gulácsy előtt nem ismeretlen a vonal művészet sem. A rajzolni tudása éppúgy imponáló, mint a színekkel való virtuóz bánása. És ami a mostani képeiben gyönyörűen érvényesül, az a stílusnak a mesteri eltalálása. Nemesek a muzsika stílusának, hanem még a külön muzsikális stílusoknak is. Van egy kis rajza:

„Gregoriánus ének“, — ez az apró tollrajz a stílusnak elsőrangú művészet mutatja be Gulácsy Lajosban. A veronai képeiben, apró biedermeier-rajzaiban éppúgy érvényre jutott ez a stílizálás, mint ebben a sorozatban. Csakhogy a muzsikális tárgy képeknél ez a stílizálás még szembeszökőbb, mert subtilisebb és mert hangulatokat stílizál. Olaszországot magával hozta Gulácsy, most, amikor itáliai tanulmányuttra készül, remélhető, hogy gyönyörűen fejlődő talentuma erősödni fog az új impressziók által. Az új ciklus anyaga olyan magas nivóju, hogy méltán kelti föl a közönség érdeklődését. (d.)

(*) Az Operaházban holnap, csütörtökön Puccini „Bohém élet“-e kerül színpadra a következő szereposztással: Mimi — Szamosi, Milda — M. Szóyer, Rodolphi — Környei, Sohannard — Dálnoki, Marcell — Mihályi, Colline — Erdős, Aleindor — Szendrői. Vezénylő karmester Márkus Dezső. Rendező Alszeghy Kálmán főrendező. A dalmü után a „Táncgyűveg“ című balletet adják, a magántáncokban Nirschy és Brada fellépésével. A balletet Szikla Adolf karmester vezényli és Guerra Miklós balletmester rendezi. (Évi bérlet 118.) — Pénteken Smetana „Dalibor“-ját ismétlik meg a bemutatódarabok szereplőinek: Vasquezné, Medek, Arányi, Takács, Venczell, Mihályi, Déry és Kárpát fellépésével. (Évi bérlet 119.)

(*) A Kossuth-mauzoleum felavatása. A Kossuth Lajos mauzoleumának felavatási ünnepét, melyet a főváros november első napjainak egyikére tervezett, elhalasztották. A mauzoleum, mely a kerpesi-uti temetőnek legkimagaslóbb emlékműve, teljesen készen van, csak a Kossuth Lajos hatalmas szarkofágja hiányzik belőle. A remek faragású kőkoporó csiszolása és aranyozott bronzal való díszítése még néhány hetet vesz igénybe és csak a szarkofág elhelyezése után lehet a nagy halott hamvainak ünnepies átzállítása ügyében intézkedni.

(*) A Kisfaludy-Társaság ülése. Nagy közönség jelenlétében tartotta meg ma a Kisfaludy-Társaság havi felolvasó ülését a Magyar Tudományos Akadémia üléstermében, Beöthy Zsolt és Berzeviczy Albert együttes elnöklésével. Az ülés megnyitása után Vargha Gyula főtitkár tett jelentést a folyó ügyekről. Beöthy Zsolt elnök szintén folyó ügyről tett jelentést. Az elmúlt napokban a Magyar Történelmi Társulat ünnepelte Horváth Mihály püspök, a legnagyobb magyar történetíró születésének 100 éves évfordulóját, amely alkalommal Békefi Remig tartott érdekes ünnepi beszédet. A társaságot ez alkalommal maga az elnök és Hegedűs István képviselték az ünnepélyen. Horváth Mihály maga is hosszu ideig tagja volt a társaságnak, székét a társaságban Zrínyi Ilona életrajzával foglalta el és így a társaság csak kötelességét teljesíti, ha kegyelettel emlékezik meg arról, aki a nemzeti és liberális gondolatnak a legjellegzetesebb kifejezője volt. Ezután a napirendre került a sor. Elsőnek gróf Zichy Géza ült a felolvasó asztalhoz és bemutatta a Rákóczi-trilógia harmadik szakaszának, a „Rodostó“-nak harmadik felvonását és végjelentést. A drámai jelenetekben bővelkedő operaszöveg főszereplői II. Rákóczi Ferenc fejedelm és Longobárd. A megjelent nagy közönség rendkívül zajos tetszéssel fogadta a bemutatott operaszöveget. Utána Pekár Gyula rendes tag „Jókai Lázadók“ című elbeszélését olvasta fel. A közönség mindvégig fokozódó érdeklődéssel hallgatta kedvenc elbeszélőjének sikerült novelláját és végezetül hosszasan megtapsolta az előadót. Az utolsó előadó Vargha Gyula főtitkár volt „Apró versek“ címűn bemutatott 10 sikerült verset. A felolvasó ülés után zárt ülést tartott a társaság, amelyen a minap lejárt pályázatokra beérkezett munkák bírálatára kiküldötte a bírálókat. Megelőzőleg a társaság által kiküldött Shakespeare-bizottság tartott ülést Berzeviczy Albert elnöklésével. A bizottság megállapította az idei matiné részletes programját.

(*) A chrysanthemum-kiállítás a Nemzeti Szalonban. A kiállítás megtekintésétől sokakat visszatartott a tegnapi megnyitón a rossz idő, de ma a közönség nagy tömegekben kereste fel a kiállítást. A kiállítás még 28-án este 8-ig marad nyitva és ezzel együtt bezárul a gödöllői kiállítás is. 29-én a „Kéve“ művészecsoport fog hozzá kiállításának építkezési és rendezési munkálataihoz.

(*) A Nemzeti Szalon pénzügyeinek rendezése. Déry Béla, a Nemzeti Szalon ügyvezető titkára ma este hat órakor megjelent gróf Andrássy Gyula belügyminiszternél, mint a Nemzeti Szalon elnökénél, hogy a Szalon ügyeiről referáljon. Gróf Andrássy Gyula végighallgatta a kimerítő információt, amelyek a Szalonnak mai helyzetét világították meg. A kihallgatás eredménye az volt, hogy gróf Andrássy Gyula kijelentette: maga veszi kezébe a Nemzeti Szalon ügyeinek rendezését. Gróf Andrássy Gyula a Szalon ügyeinek rendezését úgy kívánja megoldani, hogy a kultuszminiszter, a főváros és a Szalon bevonásával egy újabb szerződést fog kötni, amely a Nemzeti Szalon továbbműködését biztosítja. Ezzel a Szalonnak ügyvezetői válsága véget ér. Gróf Andrássy Gyula a tárgyalásokat november hó 4-én fogja megkezdeni.

(*) Segantini szobra. A dél-tiroli Arcoban, mint onnan jelentik, tegnapelőtt leplezték le nagy ünnepséggel Segantini Giovanni, a legújabb kor egyik legkitünőbb tájfestőjének a szobrát. A szobor leplezését a mester szülőházának falába elhelyezett emléktábla leplezése előzte meg. A szobor szabad térségben emelkedik a Dóm mellett, a régi gyógyászatér végében. Bistolfi Leonardo olasz szobrász, a néhai művész jóbarátja mintázta az emléket, amely erősen eltér a hideg, merev tucat-szobroktól és igen finoman kidolgozott, művészeti szépségű, hatásában közvetlen és eleven alkotás. Alpeli ibolyákkal, gyopárral és mohával benőtt sziklatalapatzon áll a hegyvidékek maradandó nevű festőjének életnagyságú alakja, a hegylakók viselkedésében, kezében paletta meg ecset és a hegyek felé tekint, mintha most emelkedett volna fel a vázsza mellől.

(*) Színművészeti Akadémia. E hónap 30-án, szombaton este 7 órakor Csillag Teréz tanárnő vezetése mellett vizsgálati előadást tart saját színpadán (Uránia.) Ez alkalommal Baumarchais ötfelvonásos vígjátéka: Figaró házassága kerül színpadra.

(*) Leonecavallo operettje. Leonecavallo operettjének, amely nemsokára bemutatásra kerül Olaszországban, „Malbrouk“ a címe és meséje Boecaccio egyik novellájából, „A király és lovász“-ból van merítve. A kedvesen feldolgozott tárgy s a hozzájáruló kellemes zene valószínűleg könnyű dialdra juttatják a darabot.

(*) Magyar művész kiállítása Londonban. Egy fiatal magyar festőművész, Kiss Rezső kollektív kiállításáról, amelyet most rendezett Londonban, írunk igen meleg hangon az angol újságok. A Standard és más londoni újságok a fiatal magyar művészt mint a festészet egyik kimagasló ifjú alakját ünneplik és egyeseken felhívják az angol közönséget, hogy el ne mulassza a kiállítás megtekintését. A Standard kritikusa kiemeli, hogy Kiss tájképein a napsütötte részek valósággal bravuros munka. A londoni művészvilág előkelő tagjai közül számosan tekintették meg a kiállítást és igen meleg, elismerő hangon nyilatkoztak a fiatal magyar festő munkáiról.

(*) Hubermann Bronislaw jelenleg Szerajevó és Zágráb városokban hangversenyez s onnan visszatérve, szombaton, október 30-án tartja meg a Royal-teremben budapesti szülőhangversenyét. A kiváló művész legutóbbi budapesti szereplése alkalomával, mely az idei első filharmoniai hangverseny keretében történt, óriási sikert aratott s főleg ennek tudható be, hogy a jegyek e szülőhangversenyre rohamosan fogytak, ugyanarra, hogy ezek már csak mérsékelt számban kaphatók a Harmónia r.-t. zeneműkereskedésében. Huberman a következő műveket fogja játszani: 1. Brahms: Szonáta, G-dur. 2. Csajkovszky: Hegedű-hangverseny. 3. Bizet: Sarasate, Carmen-ábránd. Az estélyen még Spielmann Poldi, a neves zongoraművész is közre fog működni.

(*) Hangversenyek. Gerhardt Elena, ki jövő héten csütörtökön, november 4-én érkezik Budapestre, aznap tartja meg a Royal-teremben egyetlen dalestéjét értékes műsorral. A világhírű énekművész egy nappal előbb Bécsben rendezendő hangversenyére már mult héten minden jegy elkel.

A bécsi Tonkünstlerorchester jövő héten pénteken tartja meg első filharmoniai hangversenyét Nedbal Oszkár zeneigazgató vezényletével a Vigadó termében. Előadásra kerül Herzfeld, Sinigaglia, Csajkovszky és Wagner egy-egy műve. Jegyek csak csekély számban maradtak fenn.

Schmedes Pál énekművész első budapesti hangversenye iránt a legnagyobb érdeklődést tanúsít a fővárosi közönség. Az érdekes bemutatott pénteken, november 12-én lesz a Royalban. Schmedes négy nagy sorozatot énekel Schubert, Brahms, Wolf és Strauss Rikárd daliból.

A Brüsszeli és Szevsi: vonósnégyesek és az Orosz Trio öt kamarastélyére a bérlet szombaton végleg záródik. Az érdekes ciklust a Brüsszeli nyitják meg első kamarastélyükkel kedden, november 16-án. Később jegyek erre hétfőtől kezdve kaphatók Mery Bélánál, aki

Ha fáj a feje

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. Készíti **Beretvas Tamás** gyógyszerész Kispesten.

ne tévovazzék, hanem használjon azonnal

Beretvas-pastillát

Ara 1 korona 20 fillér. Orvosok által ajánlva.

Kapható minden gyógyszerárban. Három doboznál ingyen postai szállítást.

Gerhardt, a Tonkünstlerok és Schmedes hangversenyét is rendezé.

A november 8-án tartandó II-ik filharmoniai hangverseny vendége, Löffler-Burckard Márta kamaranékesnö, a mult nyári bayreuthi előadások ünnepeit „Kundry“-ja lesz.

Akadémiái Zenekar. A november 15-én tartandó első hangversenynek első szolista Bartók Béla, aki új zongora-rapszódiaját mutatja be zenekar-kísérettel. Ezen az estén adják elő Budapesten először Lisztnek egy nagyméretű művét, a „Hegyi szimfónia“-t. Ujdonság lesz továbbá Benoit Péternek, a belga zene egyik nagymesterének „Corday Sarolta“ című nyitánya. A műsorb Mozartnak egyik ritkán hallott szimfóniája egészíti ki. Karnagy Hubay Jenő lesz.

FŐVÁROS.

(Akezió az építkezések folytatása érdekében. Tudvalevő, hogy a fővárosban a köz- és magán-építkezések hosszú pangás után a folyó év második negyedében váratlanul olyan nagy mértékben indultak meg, hogy a rendkívül megnövekedett kereslettel sem a téglagyárak, sem a fuvarozó vállalatok nem tudtak lépést tartani. Az utóbbi évek folyamán a téglagyárak az építkezések hiánya miatt redukálták üzemüket, kész áruikat pedig eladták, úgy, hogy a mostani nagyarányú építkezéseknél teljesen a napigártásból kikerülő téglamennyiségre vannak utalva, amely termelés a keresletet nem elégíti ki. Legyőzhetetlen akadályokat gördít az építkezések elé a fuvar hiánya is. Ily körülmények között teljesen lehetetlen, hogy akár a magánépületek, akár a fővárosnak éppen a lakás-ínség mielőbbi szanálására szolgáló épületei november hó 1-ig tető alá kerüljenek, aminek az volna a következménye, hogy az építési szabályzat értelmében csak egy év múlva, azaz a jövő év november 1-ével lennének lakhatók, pedig mint augusztusban megkezdődött építkezéseknél a következő év augusztusára kellene lakhatókká válniok. Ez a körülmény nemcsak a magánépítőkre káros, de különösen hátrányos a főváros lakosságára, melynek érdeke a türehetlenül vált lakás-ínség miatt kedvezően megindult építkezéseknek mielőbbi befejezését sürgetni. A Magyar Mérnök-és Építész-Egylet most feliratot intézett a fővárosi közmunkák tanácsához, amelyben mindezekre a körülményekre felhívta a tanács figyelmét és kérte a tanácsot, hogy a rendkívüli mértékben megindult építkezések folytán beállott fuvar- és téglahiányokra való tekintettel a folyó évben megkezdett építkezésekre vonatkozólag fűggeszse fel az építési szabályzatnak azt a rendelkezését, amely szerint a folyó évi november hó 1-ig tető alá nem került házak csak a jövő év november hó 1-én lennének lakhatók. Kérte továbbá a Mérnök-egylet, engedje meg a közmunkák tanácsa, hogy a folyó év folyamán bármikor tető alá kerülő házak, ha az építési szabályzat többi követelményeinek megfelelően, már a jövő év augusztus havában lakhatók legyenek, végül, hogy engedje meg a tanács az épületek vakolását november hó 1-én tul mindaddig, amig az időjárás kedvező. Hivatkozik a felirat arra a körülményre, hogy néhány év előtt a nagy kömives és ács-sztrájk alkalmával a tanács az építési szabályzat vonatkozó pontjait ugyanilyen módon felfüggesztette. Remélik a mérnökök és építésszek, hogy a tanács a jelenlegi alkalommal is érvényesíteni fogja előbb tanúsított méltányos felfogását. A feliratot az ügy sürgősségére való tekintettel Kajlinger Mihály, a Magyar Mérnök-és Építész-Egylet elnöke személyesen nyújtotta be a közmunkák tanácsánál.

(Mészárosok küldöttsége a polgármesternél. A budapesti mészáros ipartestület küldöttsége járt ma délelőtt dr. Bárczy István polgármesternél. A küldöttség, amelyet Lindmayer György ipartestületi elnök vezetett, arra kérte a polgármestert, hogy a jövőben a kórházak számára szükséges husmennység szállítására a pályázatokat kórházanként írják ki, hogy minél több mészáros vehessen részt a pályázaton.

(Közszégi választás. A főváros igazoló választmánya pénteken délután öt órakor a közélet-mezési bizottság ülésében ülést tart, amelyen a virilisták ez évi névjegyzékét fogja hitelesíteni és a bíráló választmánynak a közszégi választók névjegyzéke ügyében hozott határozatait fogják bejelenteni. A közszégi választás valószínűleg november második felében lesz.

(A temető-bizottság ülése. A temető-bizottság folyó évi november hó 6-án, szombaton délelőtt 11 órakor ülést tart. Az ülésen a következő tárgyak szerepelnek: a Kossuth-síremlék árkádos kiegészítése, a III. kerületben létesített új köztemető meg-

nyitására ügye. Az árkádos sírboltokon emlékmű felállítására iránti kérvények, a Duna jobb- és balparti temetők 1909. évi negyedik negyedévi munkaprogramja és még több folyó ügy.

(Orvosi kinevezés. Fülepp Kálmán főpolgármester dr. Kaszner Károlyt a Duna-jobbparti kórházhoz alrovossá nevezte ki.

(Kiütéses betegek megfigyelése. Mivel a bárányhimlő és a kanyaró a kezelés stádiumában nagyon könnyen összetéveszthető a hólyagos himlővel, dr. Bárczy István polgármester rendeletet adott ki, amelyben meghagyja a tisztiorvosoknak, hogy a beteget a szűkeghez képest, többször vizsgálják meg és állandó figyelemmel kísérik a betegség lefolyását. Ezzel az eljárással elkerülhetők lesznek azok az üres rémhírek, amiket ok és alap nélkül terjesztettek a fekete himlőről.

(Templomépítkezések segélyezése. A főváros pénzügyi bizottsága szombaton, e hónap 30-án délelőtt tartandó ülésében tárgyalni fogja különböző templomok építésére vonatkozó segélyügyeket, amelyeket már körülmenyesen tárgyaltunk.

Fogzás.

Ne ijedjen meg, hanem adjon gyermekének egy kevés SCOTT-féle Emulsiót és vessen véget az álmatlan éjjeleknek. A könnyedség, a melylyel ezután a fogak jönni fognak, meg fogja Önt lepni.

Az Emulsióvásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük ügyelmembe venni.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

kellemesen emészthető formában tartalmazza éppen azokat az anyagokat, a melyek megkívánatnak fehér egyenes és erős fogak növeséhez.

A SCOTT-féle EMULSIÓ tisztaságát és erejét semmisem mulja felül. Ize a legkellemesebb.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkivalóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

EGYESÜLETEK.

(—) A Szabad Liceum Bulgáriában. A bolgár király meghívására a Szabad Liceum budai osztályának társelnöke, dr. Lendl Adolf e hét folyamán Szófiába megy, ahol több előadást fog tartani és szervezi a bolgár Szabad Liceumot, amely miut az itteni, arra fog törekedni, hogy tanítás utján tudományos alapu műveltséget terjeszzen és általában érdeklődést keltsen a szellemi munka iránt. Megemlitjük itt, hogy a Szabad Liceum O-Budán is tért foglalt, ahol a Vörösváruit 93. szám alatti elemi iskolában f. é. november 7-től kezdve tart előadásokat és egyuttal a szegényebb néposztályt ingyenes jegségelyben részesíti.

(—) A Magyar Urinök Egyesülete most pénteken, október 29-én tartja harminezadik felolvasó-estéjét a Sándor-utca régi országház nagytermében. Felolvasnak: Haraszthy-Szederkényi Anna és Csávolcsky Mihály budai királyi várkertész. Kezdeté esti 6 órakor.

(—) Az Orvostanhallgatók Segélyző- és Önképző Egyesülete most tartotta dr. Preisz Hugó ny. r. egyetemi tanár elnöklésével rendez évi közgyűlést. Egyhangú választás után az egyesület vezetősége a következőképpen alakult meg: Elnök: Wein Zoltán; alelnökök: Jankovich László (az önképző osztály elnöke) és Huzella Tivadár, (a pénztár- és könyvtár vizsgáló-bizottság elnöke); pénztáros: Fritsz János; elnök: Seenger Gyula; első titkár: Szukováthy Imre, másodtitkár: Hainiss Elemér; főjegyző: Gerleóczy Géza; főkönyvtáros: Dumitreanu Zenó; könyvtárosok: Lehozky-Semmelweis Kálmán és Szász Emil; jegyzők: Liebermann Tódor és Schnetzer Oszkár; választmányi tagok: Kiss Ernő, Schmidt Albin, Dobos Ferencz, Forvet Béla, Elischer Ernő, Innocent Máté; választmányi póttagok: Fejér Árpád, Matolai László, Boross József, Mádi-Kovács Ferencz, Molnár László; háznagy: Janos Benedek. Az önképző alosztály tisztviselői lettek: főtitkár: Weber József; titkárok: Hollaender Leó, Janny Rezső; főjegyző: Huzella Lajos; jegyzők: Pákozdy Károly, Franz Géza. Az egyesület már is megkezdte működését a havi segélyek kiosztásával és könyvtár nagyobb arányu fejlesztésével. Azonkívül a vezetőség széleskörű mozgalmat indított az egyesület helyiségének a központi klinikára való áthelyezése és kellő felszerelése érdekében.

(—) Előadás Spanyolország szociális elfajulásáról. A Társadalomtudományi Egyesület ma délután félhat órakor a Társadalmi Múzeum felolvasó termében, Gaál Jenő főrendiházi tag elnöklésével ülést tartott, amelyen nagy és szépszámu közönség volt jelen. Az ülés felolvasója Frater Aladár volt, aki Spanyolország szociális elfajulásáról értekezett. A kimerítő, részletes és nagy tárgyismeretet eláruló előadást a jelenvoltak figyelemmel és érdeklődéssel hallgatták végig és utána az előadót hosszasan megtapsolták.

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Nyolczadik nap. —

Sportszempontról nagyon kétes értékű programot látunk a nyolczadik napra összeállítva. A hét verseny közül öt handicap és még a nap főszáma is eladó-jelleggel bír. Amint ezekből láthatjuk, holnap csak a viszonyokkal ismerősek fognak jól járnani anyagiak dolgában.

A 15.000 koronás dotációju Tokio-Bennen képezi a nap fősámát s 2000 méteren nem éppen elsőklasszisu lovak fognak találkozni, melyek a következők: Fabelhaft (Fries), Verófény (Miles), Vansittart (Janek), Krikerl (Bullock), Mony (Korb), Dinom-Dánom (Carslake). Ugy papiron, mint klasszis dolgában Vansittartot illeti meg közüliük az elsőség s ha nincsen valami baja, más lovat nem is vehetünk számításba, mellette helyre Fabelhaftnak és Verófénynek van esélye.

Megemlithetjük az Allee-handicapot is, melynek mértőföldjén nagy mezőnyre van kilátás a huszonkét indulásra jogosult közül. A skála élén a román La Catharinát látjuk 61 kilóval, ami csöppet sem száguru ítélet, ha tekintetbe vesszük a pesti pályán aratott két főnyes győzelmét. Jól állnak még sulyban Vörös király, Árvaleány, Meglio, Rudolf, AutumnERRY. Végeredményben a jelöltünk első sorban a Janek által vezényelt telivér La Catharina és Árvaleány előtt.

Jelöltjeink:

- I. Ferroniere—Maricza.
- II. Soudan—Mortola—Ordonka.
- III. Vansittart—Fabelhaft.
- IV. Hajmáskér—Vezér—Rákos.
- V. Janek lov.—La Catharina.
- VI. Bon Garcon—Edömer.
- VII. Mc. Lyn—Old Coin—Bocskó.

Budapesti ügető-versenyek.

— Hetedik nap. —

Az utolsóelőtti napon két jobban díjazott futam van: a Zuglói díj és az Őszi díj. Az előbbiben — ha az adott előnyöket figyelembe vesszük — Dylla R., Sashalom és Cresceus chance-ai túlsúlyos szembe, míg az Őszi díjban, ahol jobb háromvesek veszik fel a küzdelmet, Giza és Flieg' davon állnak előnyösen.

Jelöltjeink:

- I. Hauser-ist.—Fidelio.
- II. Eljen—Nord Express.
- III. Cresceus—Dylla R.
- IV. Flieg' davon—Giza.
- V. Inn—Mágnás.
- VI. Ruzicska fogat—Baba-Spüllerin.

(—) A Cambridgeshire. A hanyatló angol sikverseny-szezon utolsó nagy handicapja, a Cambridgeshire ma dönt el óriási mezőny: huszonhét telivér részvételével a newmarketi pályán. Az értékes handicapnak Mustapha, Sir Martin, Arranmore, Land League és Simons Pride voltak az előrefogadói kedvencei, amelyek közül Mustapha és Sir Martin a startig megtartották pozíciójukat. A két favorit azonban csak a második, illetve harmadik hely kétes dicsőségével volt kénytelen megelégedni Christmas Daisy mögött, melyet a startnál szintén erősen fogadtak a befentesek részéről. Kiszivárgott hírek alapján. Részletes eredmény:

Reggelizés előtt fél pohár SCHMIDTHAUER-féle

használatu valódi áldás gyermekbetegségeknak és székazorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az átlagot meghaladó mennyiségű vizet naponta fogyasztva a szervezetet tisztítja és erősíti.

The Cambridgeshire. Díj 500 font. Táv. 1800 méter. 1. Mr. Cunliffe 46 szter *Christmas Daisy* 45 k. (Ringstead). 2. Lord Carnarvon 36 sher *Mustapha* 46 és fél kg. (Trigg). 3. Mr. Winans 36 szter: *Sir Martin* 52 és fél kg. (Martin). Futottak még: *Ballot, White Eagle, Priscillian, Land League, Valens, Primer, Arranmore, Le Tower, Symons Pride, The Whirlpool, Bonny Bay, Temeraire, Wheat Ear, Bell Rock, Faithful Don, Quadi Halfa, Balmacail, I Anson, Strickland, Jovial, Seneless, Lady Vista, Accurate, Diospyros.* Fogadások: 100:7, 11:2, 100:7.

( ) **Turista-kirándulások.** A Magyar Turista-Egyesület budapesti osztálya október hó 31-én, vasárnap ötirányú kirándulást rendez a csiki hegyekbe. A kirándulások irányai a következők: I. Törökbalint—Huszonnégyökröshegy—Sóhegy. Indulás a keleti pályaudvarról reggel 6 óra 35 perczer. Gyaloglás két óra. Vezető: Lakner Gyula. II. Kelenföld—Budaörs—Kálvária—Kőhegy—Sóhegy. Indulás a kelenföldi villamos végállomásról reggel félnyolc órakor. Gyaloglás 3 óra. Vezető: Merendák János. III. Farkasrét—Ördögörom—Hármashatár—Sóhegy. Indulás a farkasréti villamos végállomásról reggel félnyolc órakor. Gyaloglás 2 és fél óra. Vezető: Marnitz Henrik. IV. Zugliget—Normafa—Csillebérc—Sóhegy. Indulás a zugligeti villamos végállomásról reggel félnyolc órakor. Gyaloglás 2 és fél óra. Vezető: Krisztián Sándor. V. Farkasrét—Irhasárok—Csillebérc—Kakukhegy—Sóhegy. Indulás a farkasréti villamos végállomásról reggel félnyolc órakor. Gyaloglás 3 óra. Vezető: Kanizsai István. Mind az öt csoport tagjai délelőtt 11 óra körül találkoznak a Sóhegy szikláin, itt villásreggeliznek, azután az egész csapat együtt megy Makkos Máriára. Ott ebédelnek, azután pedig Kossuth-telep—Szépjuhász—Petneházy-rét—Városi-rét—Hüvösvölgy irányban mintegy három órai gyaloglással jönnek vissza. A visszatérők vezetője: Lakner Gyula.

( ) **Sportklub Pöstyénben.** Pöstyén-fürdőn nagyszabású sportklub van alakulóban 500,000 koroná befektetéssel. A mozgalom élén gróf Erdődy Imre nagybirtokos és Rudnyánszky György országgyűlési képviselő állanak. A tervezett sportklub, melynek gróf Erdődy Imre jóvoltából a Vág egyik szigetének nagytérjedésű területe fog rendelkezésre állni, a sport minden ágának művelésére lesz hivatva és többek között lövészeny, tenisz- és croquet-versenyek tartását is kilátásba veti. A klub alakuló gyűlése jövő hó 7-én lesz és működését jövő év tavaszán kezdi meg.

Nyiltter.

Erőnyiban közöltékert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. Kállay Zoltán

jog- és államtudor, tartalékos m. kir. honvédszádos-hadbíró.

Jogi szeminárium

(Budapest, IV., Magyar-utca 3. sz.)

mely már évek óta a legnagyobb sikerrel és legkiválóbb eredménnyel működik.

Tanít, Oktat, Előkészít

mindennemű jogi vizsgálatra, n. m.: alapvizsgákra, szigorlatokra és ügyvédi vizsgára

A Legrövidebb Idő Alatt

nyel, hogy már az illemtakarítással is óriási előnyöket biztosítanak meguknak halgatónak.

A Legkevesebb Költséggel,

mert hiszen megrovidítve a tanulás, a legtöbbszór a fővárosban való huzamosabb tartózkodás idejét, már maga ez is tekintélyes pénz megtakarítást jelent.

A Legkisebb Fáradsággal,

mert a Jogi Szemináriumban, — mely telje-en az évtizedek óta kipróbált külföldi, n. m.: német, francia és svájci hasonló intézetek mintájára van szervezve, — a tanulás fizikai fáradsága megszűnik a kitérő szakeladók és a hallgatók között

De Nem Jegyzett-Puskákkal

hanem a tantárgy egész anyagát felolvasó komoly és szigoruan tudományos rendszer alapján: még pedig egykép

A Budapesti és Kolozsvári Egyetemre!

bármely tankönyv használata, — s bármelyik bizottság kijelölése mellett.

A Kiváló Sikerek

egész sorozatát tudja már ez az intézet fölmutatni. Hallgatói, akik

Jeles Eredményrel Vizsgáztak

mindennütt találhatók, a dr. Kállay-féle Jogi Szemináriumról

Az Ország Minden Városában

tudnak, s mindennütt találhatni kész ügyvédek, bírákat vagy más jogi pályán működő egyéneket, akik gyors boldogságukat, kitűnően sikerült vizsgájukat, s a megszerzett diploma örömet

Egyedül Ennek Az Intézetnek

s már évek óta, a legkiválóbb szakerek közremunkálásával működő

Jogi Szemináriumnak

köszönhetik, melynek helyisége Budapestn van, a IV., Magyar-utca 3. sz. alatt, vezetője pedig:

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN

jog- és államtudor, tartalékos m. kir. honvédszádos-hadbíró.

Kérjen prospektust melyet díjtalanul küldünk mindenkinek.

TÖRVÉNYSZÉK.

Zsitvay Leó esküdtétele.

Budapest, október 27.

A Kuria ma délelőtt tíz órakor teljes ülést tartott, amelyen Zsitvay Leó, mint ujonnan kinevezett tanácselnök letette a hivatalos esküt. A kinevezésre vonatkozó okiratot, amelyet Somogyi Mihály előadó bíró olvasott föl, éljenzéssel fogadták. Az eskü letétele után Günther Antal elnök üdvözölte az új tanácselnököt.

— Üdvözlöm Méltóságodat, ugymond, mint a Kuria ujonnan kinevezett tanácselnökét, aki ennek a bírói testületnek kebelében csak folytatni fogja azt a nemes munkát, amelyet legutóbb mint a budapesti büntető törvényszék elnöke oly eredményesen teljesített. Méltóságod egész eddigi pályafutása a fénylő gyakorlati igazolása annak az elvnek, hogy a bírói hivatás nem a törvények gépies alkalmazásában áll, hanem az igazságszolgáltatásban a bírói széken a tudáson felül a művelt emberi lélek összes nemes tulajdonságainak kell érvényesülniök. A törvénynek magának, amint az a papíron a rideg betűkben jelentkezik, nincs szeme, amelylyel lásson, nincs keze, amelylyel belenyulhasson az életbe, és éppen ezért a bírónak a földadata, hogy a törvény technikai szervezetébe lelket leheljen és élő hatalommá fejlessze azt. Ez a hatalom lesz így életre keltve, a valódi jogszolgáltatás, amely ugy polgári, mint különösen büntető ügyekben fölismeri nemcsak a feleknek, hanem az egész társadalomnak szóló igazságot és kezében tartva ezt a messze világító szövétneket, a neizet közlelkiismeretnek igazi vezérévé emelkedik. Ez a nagy magisztrérium a legfelsőbb fokon a királyi Kuriának osztályrésze, és meg vagyok győződve, hogy Méltóságod ebben a munkában velünk együtt működve, emberileg meg fogja állani helyét. Újból üdvözlöm ebben az új méltóságában és ezennel megbízom a III. büntető tanács vezetésével. (Éljenzés.)

Zsitvay Leó meghatóttan köszönte meg a meleg és kitüntető üdvözlést. Koromnál fogva, hanyatló erővel — mondotta — foglalom el ezt a díszes állást és ígérem, hogy ennek az előkelő fórumnak, hogy kötelességemet mindenkor teljesíteni fogom. Felelősségteljes eddigi hivatalomban szerzett és edzett munkával, amely a kötelességtudással is párosul, foglalom el ezt az új méltóságot és hiszem, hogy ezt a meleg biztatást, amelyben részem volt, ki fogom érdemelni. A beszédet nagy tetszéssel fogadták. A teljes ülés ezután folyó ügyeket intézett el.

§ Változás a büntetőtörvényszék bírói karában.

Zsitvay Leó kuriai tanácselnökké történt kinevezetésével a november havi esküdtbírói ülésszakban az esküdtzéki tárgyalások vezetésére csakis dr. Mikovich Lajos főtárgyalási elnök maradt egyedül. Dr. Mikovich esküdtbírói elnökhelyettes mellé a tárgyalások vezetésére kiegészítő főtárgyaló elnökül az esküdtbíróshoz dr. Füzeséry Zoltán főtárgyaló elnök rendeltetett ki. Füzeséry tanácsa feloszlik és szavazó bírái közül dr. Biró Kálmán a főlebbviteli tanácsban, dr. Ádám Árpád pedig a vádtanácsba osztatott be szolgálatára.

§ A pócsme gyeri pénzhamisítók. Győri András pócsme gyeri földműves és Szigeti (Steffkovics) Józsefné, szül. Horánszki Paula rákospalotai lakatossegéd felesége ez év január havában megvették a pócsme gyeri határban elhagyottan fekvő „Somos” csárdát s ezt pénzhamisításra berendezték. Győri András és Szigeti Józsefné csakhamar kihozták a csárdába pénzhamisítás miatt már több ízben büntetett Szőke Mátyás lakatossegédet, akivel egy gödröt ásattak, ahol csakhamar hozzáfogtak hamis ötkoronások gyártásához. A Somos csárdabeli pénzhamisító bandával párhuzamosan működött Rákospalota-Ujfaluban egy másik társaság, amelynek tagjai személyes ismeretségben állottak a csárdabeli pénzhamisítókkal. Ennek a bandának merőben rovvott multu emberek voltak a tagjai s ezek Greice-

rovszki Illés fűrészgári munkás lakásán ütötték tanyát. Ezt a pénzhamisító bandát Salfer Dániel napszámos leplezte le a rendőrség előtt. A megindított nyomozás kiderítette, hogy ennek a bandának tagjai a már említett Greicezerovszki Illésen és ennek feleségén, szül. Rajkó Ilonán kívül ennek nevelőanyja Kamenyik Erzsébet, továbbá Hammer Ferencz bognársegéd és ennek felesége voltak. A budapesti büntetőtörvényszék dr. Füzeséry bíró elnöklete alatt itélkező tanácsa ma tárgyalta ennek a pénzhamisító bandának pénzhamisítási bűnyüvét. A bíróság a lefolytatott tárgyalás adatai alapján Győri Andrást egy és fél évi börtönre és 400 korona pénzbüntetésre, Szőke Mátyást 2 évi börtönre és 200 korona pénzbüntetésre, Szigeti (Steffkovics) Józsefnét két évi es hat havi börtönre és 200 korona pénzbüntetésre, Greicezerovszki Illést 1 évi börtönre és 100 korona pénzbüntetésre, Greicezerovszki Illésné 8 hónapi börtönre és 60 korona pénzbüntetésre, Kamenyik Erzsébetet 6 hónapi börtönre és 40 korona pénzbüntetésre ítélte. A tárgyaláson még nem jelent és ismeretlen helyen tartózkodó Hammer Ferencz és felesége ellen a bíróság körözö levelet ad ki. Az ítélet ellen az ügyész sulyosbításért, dr. Weiszberger Béla védő pedig a büntetés enyhítéséért fellebbezett.

§ Gyilkossággal vádolt volt bankigazgató. Aradról jelentik: 1905. január 31-én gyilkosság történt Aradon a Szelle-féle házban. Nappali időben fejzecsapásokkal meggyilkolták Klonda Péter aradi pénzügynököt. A gyilkost nem sikerült kézrekeríteni. Több embert gyanúsítottak a gyilkosság elkövetésével, de bizonyítékot egyik ellen sem sikerült szerezni. Az ügyben most érdekes fordulat történt. Klonda özvegye följelentést tett az aradi rendőrségen, amelyben a gyilkosság elkövetésével Szántó Izidort, a Hitelbank letartóztatott vezérigazgatóját gyanúsítja meg. Domokos vizsgálóbíró most ebben az irányban nyomoz.

§ Elítelt nagykereskedő. Nagyváradon Grünfeld Áron tejnagykereskedőt, ki hamis bukás vádjával állt ma a törvényszék előtt, a bíróság nyolc hónapi fogházra ítélte, azonban a büntetést az elszervezett vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette.

§ Az eltévedt váltó. Szilley Kornél, a 16. huszárezred volt főhadnagy a másfél évvel ezelőtt rengeteg adósság és hamis váltó hátrahagyása után kiszökött Amerikába. Szökése után egész sereg büntető feljelentést tettek hitelezői ellene. Szilley 1907. év nyarán átvett egyik barátjától egy 8000 koronás váltót azzal a megbizással, hogy azt számítottassa le és a pénzt adja át neki. Szilley ezt a váltót jogtalanul elcsajátította, amelyben 400 koronáért elzalogosította Gewürz Lázár ismertnevű pénzemberről. Az elzalogosított váltót Szilley utóbb kiváltatta Tausz Béla nevű vasbutorlakatosmesterrel. Daczára annak, hogy Tausz Bélának megmondták, hogy ez a váltó jogtalan uton jutott Szilley birtokába, Tausz mégis leszámitolta azt 2400 koronáért. Tausz ezt a váltót aztán tovább adta Gabos Adolfnak, Gabos Adolf pedig 1907. december havában a Budapesti Magyar Forgalmi Bank Részvénytársaságnak adta oda 16.000 koronás kölcsöne törlesztésül. Mivel a váltóra fizetés nem történt a lejáratkor, a bank a váltót perelte. Ebben a váltóperben derült aztán ki, hogy Szilleytől a váltót Tausz Béla ugy szerezte meg, hogy tudta, miszerint az a váltó jogtalan uton jutott Szilley birtokába. A kir. ügyészség ezért orgazdaság és sikkasztás bűntettei miatt emelt vádat Tausz Béla ellen, akit időközben még Paunca Manó is feljelentett. A mai főtárgyaláson a vádolt tagadásával szemben a kihallgatott tanuk vallomásai eltérők voltak. Dr. Biró Kálmán kir. ügyész fentartotta vádját Tausz Bélával szemben, de a bíróság felmentő ítéletet hozott. A felmentő ítélet ellen az ügyész fellebbezést jelentett be.

§ A protektor. Furfangos módon szedte rá Csepregi Lajos munkátalan ember Dobondi János kiszolgált csendőrt és számvárosi kormárost. Doktornak nevezte magát és elhitette vele, hogy előkelő összeköttetésekkel ki fogja neveztetni a határrendőrséghez. A költségekre százhusz koronát esalt ki Dobonditól, aki, mikor rájött, hogy Csepregi megcsalta, följelentette az áldokort. A befejezett vizsgálat után a királyi ügyészség csalás büntetése és közrendelleni kihágás miatt tett vádat Csepregi ellen, aki kifogásokkal élt a vádirat ellen. Kifogásait ma tárgyalta a törvényszék vádtanácsa, amely az ügyet pótvizsgálat céljából a vizsgálóbírónak adta vissza.

TÉLIKABÁT 35,

selyem vagy angol bőléssel **45,** prima ölt. vagy átmeneti habát **30 frt.**

Caakis mérték szerint, első-rangu kivitelben Angol készpénzrendszerű uriszabótermek **ZÉLINGER SAMU** Budapest, IV. ker., Belvaros Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-utca mellett. — Telefon 116-59.

KÖZGAZDASÁG.

A Kereskedelmi Részvénytársaság papirjai. A Kereskedelmi Részvénytársaság, mint annak idején jelentettük, megvásárolta a d'Harcourt-féle óriási birtokot. Ez a hír akkoriban kellemesen hatott a tőzsdén, úgy hogy a társaság papirosainak árfolyama jelentékenyen emelkedett. Utóbb azonban ellentétes hírek keltek szárnyra, amelyekből annyira volt a valóság, hogy az üzlet csakugyan megtörtént, de az erre vonatkozó szerződést még nem irták alá. Így azután az általános hangulat közepette a Kereskedelmi Részvénytársaság papirjai is estek. A mai tőzsdén ismét élénk érdeklődés nyilvánult meg a társaság papirjai iránt s az árfolyamuk négy koronával, 645 koronára emelkedett. Az élénk keresletet azzal magyarázzák, hogy a Kereskedelmi Részvénytársaság most már perfektuálta ezt a nagy és reá nézve igen kedvező üzletet.

Uj gőzmalom Torontálvásárhelyen. Torontálvásárhelyen részvénytársasági alapon gőzmalom van alakulóban 50.000 korona alaptőkével, mely egyúttal a község villamos világítását is ellátja.

Az októberi utolsó felmondások a gabonatőzsdén. A mai nap iránt igen nagy volt az érdeklődés a gabonatőzsdén. Ma lévén ugyanis az utolsó határnap az októberre kötött ügyletek leszállításának bejelentésére és minthogy tudva volt, hogy a Budapesti Gőzmalomnak és a Viktoria-malomnak még nagymennyiségű októberi búzája volt kapni valója, nagy érdeklődéssel várták, hogy mennyi effektív búzát fognak szállításra bejelenteni. Délután 3 órakor tette közzé a lebonyolítással megbízott giróhivatal a bejelentések mennyiségét, valamint a szállítók és az átvevők névsorát is. Ezek szerint 183 ezer métermáza búzát, háromszor métermáza rozst, háromszor métermáza zabot és ezer máza zabot mondtak fel f. hó 30-dikai átvételre. A szállítók között majdnem valamennyi budapesti gabonacég szerepel. Legtöbbet jelentettek be: Strasser és König 41 ezer mázsát, Schlesinger és Polákovits 31 ezer mázsát, a Leszámitolóbank áruosztálya 26 ezer mázsát. Átvevőként pedig jelentkezett a Budapesti Gőzmalom 124 ezer, a Viktoria-malom pedig 59 ezer métermáza búzával. Az utolsó napra tehát elég respektábilis mennyiséggel, amire nézve a beavattak különben már napok óta tájékozva voltak és így meglepetést maga e szokatlan nagy mennyiség nem is keltett. Sőt tudomásunk van róla, hogy több nagy üzegnél még jóval több buza állott készen leszállításra, amit azon esetre tartottak rezervában, ha az utolsó órában kényszerfedezések vagy árhajítás által az októberi végárfolyama még tovább emelkedett volna. De minthogy ez nem történt meg, sőt az októberi buza ára tegnaphoz képest még 40 fillérrel olcsóbbodott is, a várva várt emeozsi elmaradt és így csendben mult ki ez a nevezetes határidő is, melyért keltekezése óta annyi pénz és vér folyt. A két malom tehát megkapta effektíve az egész buzamennyiséget, melyet a határidőpiacra kötésekben vásárolt és pedig nagy részben idegen származású áruban. A legérdekesebb része a dolognak azonban az, hogy a buzaszállítók között, persze úlnév alatt, néhány budapesti malom is szerepel, amelyek felhasználták a tegnapielőtti 30 koronás októberi buza árfolyamát arra, hogy a két átvevő malomkollégának, buzafeleslegük egy kis részét átengedjék.

Az állami szőlővesszők és oltványok eladása. Az állami szőlőtelepeken termelt szőlővesszőket és szőlőoltványokat kizárólag hazai szőlőbirtokosoknak a következő árakon adják el: amerikai fajtájú szőlővessző ezre 12, illetőleg 6 korona. Gyökeres szőlővessző ezre 24, illetve 12 korona. Európai fajtájú szőlővessző ezre 6 és 3 korona, európai fajtájú gyökeres vessző ez évben nincs. Csemegé-fajtáké 10 korona s 5 korona között váltakozik. Gyökeres szőlőoltvány ezre 200 korona, síma zöld szőlőoltványok ezre 100 korona. A csomagolás és a feladó vasuti állomásig való szállítás költségei az állami telepeké. A vasuti vitellér a vevőt terheli. A szőlővesszőket bérmentetlenül adják fel. Az érdekelte gazdaközönségnek legkésőbb november 20-áig azon kerületi szőlészeti és borászati felügyelőhöz, illetőleg vinczellériskola igazgatóságához kell beadni

vételi ajánlatukat, amelynek kerületében van telepített szőlőbirtokuk, illetőleg, ahol felújítandó, vagy beültetendő területük fekszik. Huszezer darabnál több síma vesszőt, tízezer darabnál több gyökeres vesszőt és nyolcezer darabnál több szőlőoltványt egy-egy folyamodónak nem adnak.

A Temesvári Takarékpénztár milliós tőkegyarapítása. A Temesvári Első Takarékpénztár R. T. — amint értesülünk — elhatározta, hogy részvénytőkéjét 4,800.000 koronára emeli fel. A tőkeemelést alként fogja végrehajtani, hogy a tartalékokból 2,400.000 koronát a részvénytőkéhez csatolnak, 1,200.000 koronát pedig 1200 darab 1000 koronás névértékű új részvény készpénz elleni kibocsátása útján fognak beszerezni. A tartalékokból felhasználandó összegről 2400 darab 1000 korona névértékű új részvényt állítanak ki s azokat a részvényeseknek befizetés nélkül fogják kiszolgáltatni. Ez a tőkeemelés természetesen méltó feltűnést kelt pénzügyi körökben, ahol nem mindennap találkozunk ily szerencsés viszonyok között működő pénzintézetekkel. A takarékpénztár egyébként 1845-ben alakult, s jelenlegi alaptőkéje 1,200.000 korona, amely 1200 darab 1000 koronás részvényre oszlik. A takarékpénztár tartaléktőkéi azonban közel járnak a három millió koronához, míg betétforgalma 1907-ben 15,923.899 korona volt, s ugyanez évben 14,987.100 korona értékű záloglevelet bocsátott ki.

Az Iparegyesület gyűlése. Az Országos Iparegyesület végrehajtó bizottsága Matlekovits Sándor elnöke alatt ülést tartott, amelynek fontosabb tárgyai a következők: Az egyesület még ez év elején kezdeményező lépéseket tett egy Szerajevóban rendezendő magyar kiállítás dolgában és a kereskedelemügyi minisztérium útján kérte a közös pénzügyminisztert, hogy a kezdeményezést támogassa. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter most arról értesíti az egyesületet, hogy kérelméhez képest megkereste a kiállítás támogatása iránt a közös pénzügyminisztert, aki kijelentette, hogy a boszniai magyar kiállítás ellen nemcsak észrevétele nincs, hanem készséggel azon lesz, hogy azt a lehetőségig támogassa. A miniszter leiratát a bizottság Zsolnay Miklós, Ozettel Gyula és Sziklai Zsigmond hozzászólása után átteszi az Országos Magyar Kiállítási Központnak. Gelléri Mór igazgató bemutatta annak az emlékiratnak tervezetét, amelyet a haditengerészeti szállítások dolgában, az ismeretes póliai tanulmányuton szerzett tapasztalatok alapján Kaszab Aladárval együtt készítet. Az emlékiratot a kereskedelemügyi minisztériumhoz terjesztik fel. A szerajevói kereskedelmi és iparkamara az ottani kereskedelmi egyesület és a bosnyák gyárparosok szövetsége üdvözlétük küldték a magyar kereskedők és iparosok boszniai tanulmányúti kirándulása alkalmából. A bizottság tudomásul vette és ezzel kapcsolatban az igazgatónak a tanulmányi kirándulásról szóló jelentését jóváhagyta. A bizottság jóváhagyta továbbá a török vendégek fogadása dolgában tett intézkedéseket és ezenkívül néhány állami támogatás iránt beadott kérvényt. több miniszteri leiratot és folyó ügyet intézett el.

Oszták állattérképesítő központ és a magyar állattenyésztés. Az oszták agráriusok élükön honblumi Simits Alfréd lovaggal — amint ismeretes — hónapok óta élénk agitációt fejtenek ki a Balkán-államokkal kötendő szerződések ellen. Bizonyos ellenszolgalmányok fejében azonban hajlandók ezt az agitációt leszerelni s a szerződéseknek egy felhatalmazási törvény útján leendő életbeléptetéséhez hozzájárulni. Tudvalevő, hogy a szerb szerződést a két kormány rendeleti uton léptette életbe s a Balkán-államok összes behozatali kontingensét 50 ezer drb szarvasmarhában és százhuszezer drb sertésben állapította meg. A magyar gazdák körében már a júniusi országos gazdasági alkalmával kifejeződött az a nézet, hogy a Balkán-államokkal nem előnyös a kereskedelmi szerződések megkötése. Az oszták kormány még június hónapban egy felhatalmazási törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé, mely jogot ad a kormánynak, hogy a Balkán-államokkal a szerződéseket megköthesse, egy másik törvényjavaslatban pedig egy állattérképesítő központ létesítését célozza. Ennek a központnak a létesítése káros kihatással lesz a magyar állattenyésztésre, s az OMGE tanácsa elhatározta, hogy az állattenyésztési szakosztály november havi ülésén fog ez ügyben állást foglalni. A kérdés előadója Jeszenszky Pál ügyvezető titkár lesz, aki — amint értesülünk — az alábbi határozati

javaslatot terjeszti a szakosztály elé: Mondja ki az OMGE állattenyésztési és állategészségügyi szakosztálya, hogy:

1. Teljes egészében fentartja a Balkán-államokkal kötendő kereskedelmi szerződések tárgyában az OMGE és legutóbb az ez évi június havában megtartott országos gazdasági állásfoglalását.

2. Mindazonáltal arra való tekintettel, hogy az oszták kormány által a Balkán-szerződések rendeleti uton leendő életbeléptetése érdekében benyújtott felhatalmazási törvényjavaslat egyidejűleg a Reichsrath elé terjesztett törvénytervezet oly intézmény létesítését és igen jelentékeny állami támogatását célozza, amely a mi állattenyésztésünket és különösen állataink jövőbeni értékesítését a legnagyobb mérvben veszélyezteti, a szakosztály ennek ellensúlyozása érdekében sürgős szükségnek tartja:

a) az 1908. évi XLIII. tcz. által létesíteni rendelt állandó tenyészállattársári telep haladéktalan létesítését s ennek

b) oly mérvű évi állami támogatásban leendő részesítését, amely mérvű támogatást az oszták kormány az Ausztriában létesítendő állattérképesítő központnak biztosítani fog.

Szükségesnek tartja végül, hogy:

3. Az állandó tenyészállattársári telep kereskedelmi szabad mozgásának biztosítása céljából ne a főváros területén, hanem annak közvetlen közelében létesíttessék.

Az építőipar bajai. A főváros építkezéseinek felügyeletére hivatott bizottság legutóbb tartott értekezletén hosszasan foglalkozott azokkal a bajokkal, amelyek az építkezési munkálatok további gyors intézését hátráltatják. És konstatálván a tényt, hogy bekövetkezett a téglahiány, felhívta az építés vezetőségét, hogy egy hét lefolyása alatt feleljen mindazokra a kérdésekre, amelyek a téglahiánnyal kapcsolatosan fölmerültek. A bizottság, azt hisszük, felesleges munkát kíván az építés vezetőségétől, mert a bajok kuforrása nyílt titok, amely annyira kézenfekvő, hogy nem kell fölfedező munkát végezni annak kiderítésére. A téglahiány, amelyről szó van, nem létezik. Igaz ugyan, hogy az utóbbi időben nagy lendületnek indult az építőipar, rengeteg ház épült és épül a fővárosban, de arról szó nincs, hogy a téglakészlet elfogyott volna és fenyegető rémként állna előttünk a téglahiány, az építőipar kerékkötője. Konstatálnunk kell, hogy az építőipar réme maga a téglakartel, amely nagyon megnehezíti az építkezéseket és ha nem sikerül valamiképpen megrendszabályozni, vagy uralkodásának elejét vagy inkább végét vetni, még sok baj és kellemetlenség éri az építkezőket. A téglagyárak bőven el vannak látva munkával, igen nagy a nyersanyagkészletük s tekintélyes mennyiségben van égetett téglájuk is. Csak hogy az eladásokat és szállításokat a kartel szabályozza s innen van az, hogy téglahiányról beszélnek. A téglahiány meséjét a téglakartel találta ki, hogy a magas téglákat indokolja. Ez ellen pedig igazán már tenni kell valamit s a főváros, amely hatalmas építkezései révén a legnagyobb téglafogyasztó, kereshetne módot a kartel erőszakos magatartásának megváltoztatására.

Az Aradi Hitelbank ügye. Amig Szántó Izidor, az Aradi Hitelbank vezérigazgatója az aradi fogházban hűsöl, az intézet részvényesei azon fáradoznak, hogy az annyi viszontagságon keresztülment bankot megmentse. A részvényesek, mint ismeretes, kimondták, hogy a bankot továbbra is fenntartják. Most aztán az igazgatóság az aradi kir. törvényszékhez kérvényt adott be, amelyben bejelenti, hogy a bank százezer koronás alaptőkéjét tízezer koronára akarják leszállítani. A törvényszék, mielőtt a beadvány felett határozná, elrendelte a bank összes hitelezőinek meghallgatását, hogy megőződhessék arról, hogy a pénzintézet ilyen kis alaptőkével eleget tud-e tenni a hitelezők követeléseinek.

A MÁV. új mozdonyai. Amióta Kossuth kereskedelemügyi miniszter az államvasutak beruhásaira vonatkozó törvényjavaslatot a képviselőház elé terjesztette s a javaslat törvényerőre is emelkedett, a magyar királyi államvasutak járművel fokozatosan szaporítottak. A vasuti kocsik és mozdonyok, amelyek a forgalom akadálytalan lebonyolítása végett szükségesek voltak, jórésben már be vannak állítva a forgalomba. Mint értesülünk, a kereskedelemügyi miniszter legutóbb elrendelte, hogy

az állami gépgyárban hetvenöt mozdonyt rendeljenek. Az új mozdonyok közül tizennyolc hattan-gelyű tekervonatok részére, negyven darab pedig gyorstehervonatok részére.

Fizetésképtelenségek. A bécsi hitelezői véd-egylet a következő fizetésképtelenségeket közli: Puchinger János, kereskedő, Zsolna. — Strauss Bernát, kereskedő-czég, Kassa. — Steiner Samu, kereskedő, Szeghalom. — Vész Samu és társa, kereskedő, Ujvidék.

A czeplévidéki vasutat megnyitották. Czepléd város közgazdasági és közforgalmi igényeit szolgáló vasutat tegnap megnyitották. Az új vasut Czepléd állomásból indul ki s a Jászberényi-utczán, a Kossuth-téren s a Petőfi-utczán végighaladva, a város közepét szeli át, ami által közúti vasúti szolgálatot is teljesít s Czepléd város rendkívül élénk forgalmának is nagy hasznára válik. A czeplévidéki vasut hossza 20 kilométer. Az építési tőke 1,700.000 korona volt s a finanszírozást a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* végezte. A megnyitás napján Jenik Béla kir. tanácsos, felügyelő vezetése mellett egy bizottság bejárta a vasutat s miután mindent rendben találtak, át is adták a közforgalomnak. A czeplévidéki h. é. vasut-társaság Lajosmizségi akarja kiépíteni a vasutat s már meg is kezdte az előkészítő munkákat. A megnyitás után táviratban üdvözölték Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert, Czepléd országgyűlési képviselőjét, aki betegsége miatt nem vehetett részt a megnyitáson.

Talpfaszállítás az olasz államvasutak részére. Az olasz kormány pályázatot írt ki az olasz államvasutak talpfaszállításának fedezésére. A szükséges mennyiség értéke körülbelül 15,000.000 líra. A szállítást a külföld látja el. A pályázatban való részvételre magyar, osztrák, német és orosz cégeket hívnak fel.

Antivari — szabadkikötő. A kis Montenegró egyetlen kikötőjét, a kies fekvésű Antivarit szabad kikötőnek nyilvánították. Hogy ez nem valami jelentéktelen gazdasági esemény, annak igazolására hozzá kell tennünk, hogy ez ma az egyetlen szabadkikötő a Földközi-tenger egész partvidékén. A szabad kikötővé való nyilvánításnak igen fontos következményei lesznek. Antivari jövő fejlődése, nagybodása biztosítva van s Antivariban nem létezik többé vámkezelés, az árukat nem drágítja a magas vámilleték, a hosszas kezeléssel járó költség. Ezt az intézményt örömmel kell fogadnunk. A szabad kikötő lehetővé fogja tenni, hogy kevesebb akadályal küzdjünk az Albán piacon a magyar ipari termékek térhódítása érdekében. Jelentős esemény ez Montenegró jövő szempontjából, mert a montenegrói kormánynak ez az intézkedése lehetővé fogja tenni, hogy Antivariban pezsgő üzleti élet, nagyszabású vállalkozás fejlődjön ki s hogy Antivari az Adriai tenger egyik fontos kikötőjévé váljék. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a szabad kikötővé való nyilvánítás elsősorban Olaszország érdekében történik, amely eddig is élénk összeköttetést tartott fenn Antivarival, de igen gyakran nem tudott megküzdeni az osztrák versenyyel. Olasz körökben nagy reményeket fűznek Antivarinhoz és remélik, hogy az olasz tőke most fokozottabb mértékben fog Antivariban eredményes szolgáltatásokat teljesíteni.

Pénzügyi tisztviselők tanácskozása. A Magyarországi Pénzügyi Tisztviselő Egyesületek Központi Szövetsége Budapesten október 31-én, délelőtt fél 11 órakor nagyválasztmányi ülést tart következő napirenddel: 1. Elnöki megnyitó, tartja dr. báró Madarassy-Beck Gyula, a Szövetség elnöke. 2. Főtitkári jelentés. 3. A nyugdíjkérdés. a) A társadalmi akció. b) A kötelező nyugdíjbiztosítás törvénybeiktatása. 4. A jogviszonyok rendezése. 5. Állásbiztosító-iroda létesítése. 6. Vándortanfolyamok szervezése a körzetek területén. 7. Esetleges indítványok. Ülés után testületileg tiszteleg az ülés a kereskedelmi kormánytól a nyugdíjbiztosítás és a jogviszonyok rendezése érdekében.

**Szén, koks, téli fűtéshez
briket és antracit**

A Dunagőzhajózási Társaság igazgatósági ülése. Bécsben a Dunagőzhajózási Társaság ma igazgatósági ülést tartott, amelyen már megjelentek az igazgatóság új tagjai. Szóba került, hogy a kereskedelmi miniszter kész a társasággal tárgyalásokba bocsátkozni az új szubvenziós szerződés megkötése céljából, majd a tarifákról esett szó, mert az államvasutak tarifáinak fölemelése következtében a Dunagőzhajózási Társaság is megfelelőleg fogja módosítani tarifáit s ettől a módosítástól a társaság körülbelül egymillió koronával nagyobb bevételt remél.

Magyar kiállítás Zágábban. Zágábról jelentik, hogy az ottani Magyar Társaság novemberben a horvát-szlavonországbeli műkedvelő magyarok képzőművészeti és iparművészeti tárgyaiból kiállítást rendez. Kiállításra kerülnek festmények vásznon, papíron, selymen, faanyagon, porcellánon, eredetiek vagy másolások, szobrok, faragások és egyéb dísz tárgyak bármilyen anyagból, fényképek, szén-, kréta-, pasztell-rajzok, rézkarcok. A kiállításra bejelentéseket november 1-ig fogad el a Zágábi Magyar Társaság rendező-bizottsága s a kiállítási tárgyakat november 10-ig kell a társaság címére (Zágráb, Petrinjska-ulica 40) küldeni.

A soproni baromfiállítás bezárása. A Nyugatmagyarországi Földmívelők Gazdasági Egyesülete által Sopronban folyó hó 22., 23. és 24-én rendezett országos tenyészbarmfivásár a legjobb sikerrel bezárult.

Vámpolitikai központ Magyarországon. E cím alatt dr. sóvári Schneider Sándor és Lukács Géza igen érdekes könyvet írtak. A könyv a legaktualisabb gazdasági napikérdések egyikéről szól. Oly társadalmi alapon nyugvó érdekképviselet szervezését tárgyalja, mely a kereskedelmi szerződések előmunkálatait elvégző, az érdekeltség kívánásait a legilletékesebben és legnagyobb szakszerűséggel tolmácsolhatná s egyben — mivel a különböző termelési ágak képviseleteinek lenne a központi szervezete, — az azok közt fennálló ellentéteket is elsimítaná. A magyar vámpolitikai központot a szerzők a német „Zentralstelle für Vorbereitung von Handelsverträgen“ mintájára vélik megvalósíthatónak, csak hogy — Magyarország termelési viszonyaira való tekintettel a mezőgazdasági érdekképviseletének bevonásával. A gördülékeny modorban, alapos szakértelemmel megírt, csinos kiállítású értekezésnek ára 2 korona.

A székely vasutak megnyitása. Holnap nyitja meg *Szterényi József* államtitkár a székely vasutat, nagy ünnepség keretében Gyergyószentmiklóson. Az államtitkár kíséretével ma délben két órakor indult el különvonaton a keleti pályaudvarról. Kíséretében voltak Marx János, a magyar államvasutak elnök helyettese, gróf Mikes Zsigmond brassói főispán, továbbá Gáll Sándor, Hédervári Lehel, Muza Gyula, Ráth Endre országgyűlési képviselők; a kereskedelmi minisztérium részéről Hegyeshalmi Lajos miniszteri tanácsos, Kelety Dénes és Lázár műszaki főtanácsosok, Szücs Andor és Leszner Richárd miniszteri titkárok, Fekete Jakab iparoktatási főigazgató; a MÁV. igazgatósága részéről Kotányi Zsigmond és Geduly Gyula udvari tanácsosok, MÁV. igazgatók, Bánó főfelügyelő; a vasúti és hajózási főfelügyelőség részéről Pulszky Garibáldi miniszteri tanácsos, továbbá Borszék Soma nyugalmazott osztálytanácsos. Utközben csatlakoztak ifj. Ugron Gábor és Kállay Ulul főispánok, Bedőházy János, Fenyvesi Soma, Barcsay Andor és Farkas Albert országgyűlési képviselők, kikkel együtt az államtitkár Aradon és Brassón át utazik Gyergyószentmiklóstra.

Nagy német czégek fizetésképtelensége. Berlini esti lapok jelentése szerint a Kurt Walentin és ifj. Brüll Gyula charlottenburgi nagy fakeskedő-czégek fizetésképtelenek. A két czég tartozásait 4 millió márkára becsülik. Majdnem az összes berlini nagy bankok érdekelve vannak.

Kiskereskedők és kisiparosok értekezlete. A kiskereskedők és kisiparosok jövő vasárnap, október 31-én délután az újpesti Koloszeum termében értekezletet tartanak, hogy érdekeik védelmét megbeszéljék.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, október 27.

A készáruipiaczon ma is kedvtelen volt a hangulat. Csekély kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak és ugyszólván semmit sem akartak vásárolni. Mivel másrészt az eladók sem nagyon erőlködtek, majdnem egészen üzletel-n maradt a készáruipiacz. Mindössze csak néhány vagon buza kelt el a tegnapiaknál 10 fillérral olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 29.75 korona volt 79 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 29.45 korona 78 kilós felsőmagyarországi buzáért. Egyéb gabonaneműek változatlanok. Forgalomba került: 400 q rozs 19.60 koronás áron és 600 q zab 15.30—15.55 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet barátságos hangulattal és a tegnapi zárlatnál csekélységgel magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán jó ideig alig változtak a jegyzések, később azonban igen élénk vételkedv. kezdett mutatkozni, amely egyre jobban fokozódott, mire aztán különösen az áprilisi buza árfolyama jelentékenyen emelkedett. Megnyitáskor az áprilisi buza 4 fillérral a tegnapi zárlaton fölül 28.14 koronán indult, előbb 28.08-ig gyöngült, aztán 28.40-ig emelkedett és zárlatkor 28.34 koronán maradt. A tegnapi zárlatához viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza huszonegy fillérral, az áprilisi rozs tizenhat fillérral, az áprilisi zab két fillérral, a májusi tengeri szintén két fillérral emelkedett.

Eladatott:

Buza: Tiszavidéki: 300 q 79 k, 200 q 79.5 k 29.75 K, 200 q 78.5 k 29.50 K.
Felsőmagyarországi: 200 q 78 k 29.45 K.
Rozs: 400 q 19.60 K kpf par.
Zab: 150 q 15.30 K kpf, 100 q 15.40 K kpf, 100 q 15.55 K kpf 200 q 15.40 K kpf.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29.10—29.60
"	76	—	80	29.30—29.70
"	77	28.65—29.—	81	—
"	78	28.85—29.20	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	29.—29.5
"	76	—	80	29.30—29.60
"	77	28.70—28.90	81	—
"	78	28.90—29.30	82	—
Pestvidéki	75	—	79	29.—29.35
"	76	—	80	29.30—29.60
"	77	28.60—28.95	81	—
"	78	28.95—29.20	82	—
Bánsági	75	—	79	29.10—29.40
"	76	—	80	29.30—29.60
"	77	28.65—29.—	81	—
"	78	28.80—29.20	82	—
Bácskai	75	—	79	29.10—29.50
"	76	—	80	—
"	77	28.65—29.—	81	—
"	78	28.8—29.30	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	19.65—19.90
" középminőségű új	—	—	—	19.40—19.50
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	14.35—14.75
" II-rendű	—	—	—	14.20—14.40
Zab I-rendű	—	—	—	15.30—15.60
" II-rendű	—	—	—	15.35—15.40
Tengeri belföldi új	—	—	—	14.80—14.90
Körpe	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A határidőpiacon kötött:

Zárult:

Előforduló kötések (1000 kg.-kint) 1909-re:

Buza okt. 29.58—29.66—29.66—29.82—29.14—29.20.
Buza apr. 28.11—28.16—28.08—28.40—28.34.
Rozs októberre 19.12—19.14.
Rozs áprilisra 20.23—20.28—20.20—20.46—20.42.
Tengeri májusra 14.60—14.68.
Zab októberre 14.78—14.70—14.80.
Zab áprilisra 15.24—15.22—15.0.

Szén, koks, téli fűtéshez

a pontos szállítás érdekében későbbi határidőkre már most rendelendő.

Telefon: detall: 78-26. 84-27. { 164 interurban.

Radnay Károly

Budapest, Váci-körút 78. sz.
Sürgőnyczim: ANTRACIT Budapest

Az é
timó elö
czára, elé
korklátolt.

tatkozik
minimális
íránt az
bonyolítás
Magyar K
nos takar
a Schlick
ben volt
árak mell
felsorolt
Hazai bar
ronán, Sa
delmi r-t

Az elő
Osztrál
769.50, Osz
448—448.50
mosvasut
91.70 K.

A déli
Osztrál
769.75—770
számítoloba
693.50—684
pálya 590
Dijbiat
3—4 koron
nem végre
Utóköz
Osztrál
770.25, All
484.50, Je
E83, Közut

Bécs,
za, rozs é
olcsóbb 5
gyérek, a
kedvetlen
galma is
minőségel
nyekre, m
tottak.
csöndes.

Jegyez
14.90—15.2
14.55, déli
romániai l
Rozs:
10.25, pest
különféle r
Árpa:
tőtfelvidéki
középdunai
északmagya
malta 7.4
Magya
Magya

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre	28.34-28.33
Buza áprillásra	20.42-20.44
Rozs októberre	18.64-18.66
Rozs áprillásra	15.26-15.28
Tengeri májusra	
Zab októberre	
Zab áprillásra	

Budapesti gabonaforgalom.

1909. október 24-től 1909. október 26-ig.

	Érkezett	Elszállított	métermázsa
Buza	70707	—	—
Rozs	2716	—	—
Árpa	1924	—	—
Zab	25212	—	—
Tengeri	93	706	—
Liszt	2 04	15976	—
Korpa	—	2415	—

Értéktőzsde.

Az értéktőzsde irányzata, tekintettel az utóbbi időt megelőző feszült pénzügyi viszonyok daczára, elég szilárd, de a forgalom meglehetősen korlátozott. A nemzetközi értékek iránt alig mutatkozik érdeklődés, úgy, hogy árhullámzásuk a minimális keretek között mozog. Ma volt egyébiránt az utóbbi prólongáció napja, mely sima lebonolyítást nyert. A helyi piacon a Hazai bank, a Magyar kereskedelmi részvény, a Magyar Általános takarékszövetkezet, az Asphalt, a Ganz-részvény, a Schlick, az Adria és a Városi vasúti részvényekben volt egy-két kötés, nagyobbára változatlan árk mellett. A járadékpiac változatlan. Az alább felsorolt értékeken kívül forgalomba került még: Hazai bank 285.25 koronán, Drasche 548-547 koronán, Salgó 621 kor., Adria 433 kor., Kereskedelmi r. t. 643-645-644.50 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 659.75-658.75, Magyar hitel 770.50-769.50, Osztrák-magyar államvasút 743.50, Jelzálogbank 448-448.50, Rimamurányi 687.50-684, Városi villamosvasút 306.50-307-306.50, Magyar koronajáradék 91.70 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 659-659.25-658.75, Magyar hitel 769.75-770.50, Osztrák-magyar államvasút 743.25, Leszámitolóbank 485, Jelzálogbank 448.75, Rimamurányi 683.50-684, Városi villamosvasút 306.50, Közúti vasút 599 K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvények: holnapra 3-4 korona, nyolcz napra 5-6 korona, november hónap végére 20-22 korona.

Utóbbi tőzsdén délután 4 órakor:

Osztrák hitelrészvény 659, Magyar hitelrészvény 770.25, Államvasúti részvény 744.50, Leszámitolóbank 484.50, Jelzálogbank 448.50, Rimamurányi részvény 683, Közúti vasút 597.50, Városi vasút 306.50.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, október 27. (Saját tudósítónktól.) Buza, rozs és tengeri ára változatlan, csak zab lett olcsóbb 5 fillérrel. Árpában a kötések nagyon gyérek, az árk nem változtak. A terménypiac kedvetlen magatartása következtében liszt forgalma is csökkent s ezért a malmok finomabb minőségekben hajlandók lettek volna árengedményekre, míg sötétebb minőségek aránylag jól tartottak. Takarmányliszt és korpa irányzata csöndes.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 15.25-15.60, bánáti 14.90-15.25, mosoni 14.50-14.80, tótfelvidéki 14.30-14.55, délviasúti 14.35-14.75, marchfeldi 13.35-14.35, románai 14.70-15, orosz 14.25-14.65.

Rozs: tótfelvidéki 10.15-10.35, csepeli 10.10-10.25, pestmegyei 10.30-10.45, délviasúti 10.10-10.30, különféle magyar 10.10-10.25, osztrák 10.10-10.35.

Árpa: morvaországi 8.10-9, marchfeldi 7.50-8.50, tótfelvidéki 7.30-7.75, csepeli 7.50-8, győri 7.25-7.90, középdunai állomások 7.20-7.50, délviasúti 7.40-8.60, északmagyarországi 6.30-7.60, tiszavidéki 6.80-7.20, malátá 7.45-7.70, takarmány 7.30-7.50.

Magyar tengeri 7.80-8.68, Cinquantin 8.00-9.25, Magyar zab 7.85-8.45, válogatott 8.45-8.70.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, október 27. Alacsonyabb newyorki árfolyamok és a londoni pénzpiacra a pénzügyi viszonyok rosszabbodása következtében az itteni előtőzsde irányzata kedvetlen, de a vezető kulisszértékek csak mérsékeltlen hanyatlottak. A forgalom általában nyugodt volt. Laenderbankértékek iránt, amelyeknek javukra vált a gyufamonopólium logközelebbi behozatala, érdeklődés mutatkozott és nyugatesehországi közszénbányatársaság részvényei 7 koronával emelkedtek. A délitőzsde megnyitása-kor az irányzat nyugodt a vezető árfolyamok alig változtak, de az üzlettelenség tovább tartott. Később kulisszértékek megőrizték nivójukat.

11 órakor: Osztrák hitel 657.50, Laenderbank 491.50, Union 572, Államvasút 724.50, Délviasút 123.25, Alpési 729, Prágai vasút 28.40, Rimamurányi 685, Nyugatesehországi közszénbánya 494, Török sorsjegy 205 K.

Egy óra 30 perczkor: Osztrák hitel 658.25, Magyar hitel 770, Anglo 306, Bankverein 536.50, Laenderbank 492.75, Union 573, Magyar jelzálog 447.50, Államvasút 744, Délviasút 125, Dunagőzhajózás 1053, Alpési 729, Prágai vasút 28.40, Rimamurányi 685, Brüxi 755, Orosz járadék 101, Török sorsjegy 204.75 K.

Bécs, okt. 27. (Magyar értékek zárulata). 4 százalékos arany-járadék 112.35, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 144.0, Magyar hitelbank részvény 710, Magyar leszámitoló és váltó részvény —, Rimamurányi 683, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 432, Magyar koronajáradék —, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magyar nyerev. kötv. sorsjegy 11, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 447, Magyar kereskedelmi bank —, Tartózkodó.

Bécs, okt. 27. (Osztrák értékek zárulata). 4.2 százalékos papír-járadék 94.75, 4 százalékos osztrák arany-járadék 116.30, 1860-as sorsjegy 164.0, Osztrák hitel sorsjegy 5 8, Angol-osztrák bankrészvény 308, Bécsi Bankverein 536.75, Osztrák magyar bank 177, Déli vasút 125, Dunagőzhajózási társ. 1047, Dohány részv. 355, Cs. k. arany (vert) 11 37, Német bankv. 117.73, Osztr. Lloyd 53, 4.2 száz ezüst jár. 94.70 99.95, Osztr. korona járadék 658.75, 1864-es sorsj. 314, Osztrák hitelintézeti részvény —, Union-Bank 573.25 Osztrák Länderbank 493, Osztrák-magyar államvasút 743.25, Elbevölgyi vasút —, Alpési részvény 7.9, 60

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, október 27. (Értéktőzsde.) A tőzsde megnyitási stádiumában főleg a newyorki tőzsde újabb ellágyulására való tekintettel gyengülés volt észlelhető, anélkül azonban, hogy az áresés általánosságban kiterjedt volna, mert a kínálat nem igen volt terjedelmes. Az aczéltrust kedvező negyedévi zárulata eleinte hatás nélkül maradt. Erősebben estek egyes bányá- és bankértékek, valamint amerikai vasutak közül Baltimore és Kanada-Pacifik-részvények. Valamivel magasabban voltak értékelhetők a deutsch-luxemburgi részvények, amelyeknél 6 százalékos szelvény lefejtése veendő figyelembe. Darmstadter-bank, de főleg Prinz-Heinrich-vasút és járadékok irányzata csöndes. Gyengébben jegyeztek 1902. oroszok Párisra, ellenben japániai lényegtelenül emelkedtek. Az üzlet későbbi menetében a bányáértékek piacán javulás állott be, ami által az ösztirányzat kedvezőbbé alakult. Hire járt, hogy az aczélművek szövetsége a rudvas árát emelni szándékozik. Az utóbbi tőzsde megszilárdulásához a nyugati tőzsdék magasabb jegyzései is hozzájárultak, anélkül azonban, hogy a bányáértékek piacán kívül egyéb értékekben élénkebb lendület állott volna be. Keresettek voltak még gyarmatpapírok. A közpénzpiac ipari értékeinek irányzata nem volt egységes. Napi pénz 3 1/2, magánleszámitolási kamatláb 4 1/4 százalék, utóbbi pénz 3 százalékkal fölösen kínáltak.

Berlin, (Zárlat). okt. 26. (Saját tudósítónktól). Zárlatok jegyzetetik: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.70, osztrák hitelrészvény 206.0, Déli vasút 24.10, orosz bankjegyek

217.15, 4 százalékos új orosz kölcsön 87.60, Disconto Commandit 196.90, Dinamittruszt 172.90, Harpeni 206, Unifikált török járadék 94.20, 4.2 százalékos ezüst jár. —, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.20, Magyar koronajáradék 91.50, Osztrák-magyar államvasút 158.90, Bécsi váltóár 848.75, Olasz járadék —, Alt. villamos-sági Edison 248, Gelsenkircheni 211.50, Laurakohó 193.60, Csöndes.

Frankfurt, (Zárlat). okt. 26. 4.2 száz-os papírjáradék —, 4 száz-os osztr. ar-jár. 98.85, Magyar ar-jár. 94.40, Osztr. hitelint. részv. 206.90, Osztrák-magyar államvasút 158.90, Északnyugati vasút 849.0, Bustiehradi vasút —, Londoni váltóár 20.44, Bécsi Bankverein 185.50, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4.2 százalékos ezüstjáradék 98, Osztrák koronajáradék 94.55, Magyar koronajáradék 91.50, Osztrák-magyar bank 128, Déli vasút részvény 23.90, Elbevölgyi vasút —, Bécsi váltóár 848,8; Párisi váltóár 81.15, Union bankrészvény —, Alpési részv. —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) okt. 26. 4.2 százalékos ezüst járadék 97.0, 1860. sorsjegy 166, Déli vasút 23.75, 4 százalékos aranyjáradék 98.40, Osztrák hitelrészvény 207, Osztrák-magyar államvasút 158.75, Olasz járadék 104, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94, Nyugodt.

London, okt. 26. Angol consol 82 3/8.

Páris, (Zárlat) okt. 26. 3 százalékos francia járadék 9.65, Osztr. aranyjáradék 99.85, Magyar aranyjáradék 96.60, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 506, 3 3/4 százalékos Olasz járadék 114.2, Déli vasút elsőbbségi kötv. 290, 5 százalékos marokkói járadék 21, 4 százalékos 1890. román jár. 97.70, 4 százalékos amort. román jár. 19.5, 92.00, 5 százalékos orosz járadék 104.5, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 97.97, 4 százalékos spanyol jár. 95.05, 4 százalékos unifikált török jár. 93.60, Török sorsjegy 198.50, Török dohányrészvény 381, Osztrák földhitelintézet 12.45 Osztr. Länderbank 531, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 17.41, Banque Ottomane 732, Osztrák-magyar államvasút 747, Déli vasút 141, Merdionalvasút —, Hartman gépgyár —, Rio Tinto 383, Sucrerie d'Egydet 38, Tula 45.75, Urkányi közszén 170, Chartered 45.75, De Beers 467, East Rand 186.50, Jagersfontein 188.50, Trans. Lund Comp. 76.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.75, Váltó német piacokra (rövid) 123.17, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) 5/16, Olasz aranyváltó rövid —, Váltó Svájcra (Rövid) 1/8, Csekk Londonra 252.20, Magakautatlab 2 1/2, Remyhe,

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:

Finsen-féle lviámpa fürdők szív- és veredényelmeszedés ellen.

Elektromágnesesgyógyítás

Röntgen sugarakkal való kezelés.

Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).

Kék fényvel való kezelés.

Villamos hőfürdők (Elektrotherm).

Villamos fényfürdők.

Villamos massage (Vibratio).

Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.

Villamos vízfürdők.

Szénsavas fürdők.

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át.

Főbb javallatok:

Általános idegesség (neurasthénia, hystéria), légyengességi állapotok.

Almatlanság, Fejfájás.

Műdések (Paralysis), Idegfájdalmak, Idegszák (Neuralgiák, ischiás).

Gerincvelősorvadás (Tubes), Szívbetegségek.

Veredényelmeszedés, Köszvény és osz, reuma, Izületi és csontbajok.

Székrekedés, Daganatok, Anyagcserebajok (Elhízó cukorbetegség, verszegénység) Bőrbajok, Bőrviszketeg.

Lupus.

Hajhullás, kopaszodás, Szőrtelenítés (mőkénél az arcon).

Aranyeres események.

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus

Heti műsor:

1909. október hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Varszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Fővárosi Városi Színház
29 Péntek	Szentivánéji álom	Dalbor	—	Buridán szamora	A szűz	A dollárkirálynő	A levegő meghódítása.	Erdősleány
30 Szombat	Szentivánéji álom	Az álarozos bál	—	Taifun	Jack, a senki	Tilos a csók	Az Országos Szín- művészeti Akadémia előad. sa.	Próbaházasság
31 Vasárnap	d. n. este Szentivánéji álom	A dolovai nabob leánya Szentivánéji álom	Lohengrin	—	A tanítónő Taifun	A tökfűlkő Jack, a senki	Jánoska A levegő meghódítása	Erdősleány Szerelmi keringő

Üzleti tudósítások.

Vásárcsarnok.

A hónap utója és a küszöbön álló házbérnegyed az üzletre nem maradtak hatás nélkül, általában azonban nem észlelhető nagy változás. Idei díj igen keresett, ama iránt kezd érdeklődés mutatkozni. Vaj változatlanul szilárd. A tojáspiaczokon a kifogástalan friss áru igen keresett, gyengébb minőségek el vannak hanyagolva. Az utóbbi napokban a túlhalmozott bécsi piacról is beérkezett néhány rakomány rossz orosz áru, mely azonban ugyszólván eladatlan. — Mai árak:

Husmenüek: Marhahus hátulja 128—144 korona, vidéki borjú, borbén hosszán mérve, súlylevonás nélkül 130—150 korona, helybeli borjúhús 150—160 korona, sertésborszalonnával 152—160 korona, lezuhzott sertés 13—0140 korona, friss szalonna 150—160 korona, sózott szalonna 150—152 korona, füstölt szalonna 160—180 korona, olvasztani való 156—160 korona, haj 176—180 korona, mind métermázsánként. Füstöltbors (vidéki) 1.60—1.80 korona, hazai sonka 1.80—2.20 korona, magyar szalámi 3.80—4.40 korona, nyári szalámi 1.20—1.40 korona kilogrammonként.

Vad: Öz 1.60—1.80 korona, szarvas 70—80 fillér, vaddisznó —.90—1.— korona kilogrammonként, egészben, nyul, nagy 2—3.20 korona, sültdő 1.80—2 korona, fogoly 1.20—1.40 korona darabonként.

Baromfifélék: Elő, rántani való csirke 1.40—2 korona, sülti való 2.60—2.80 korona, sovány kacska 3.60—4.80 korona, hizott kacska 5.60—7.— korona, hizott lud 10—18 korona, tyúk 3.60—4.40 korona, pulyka 6—8 korona páronként. Vágott, szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.30—1.52 korona, hizott ruca 1.40—1.50 korona, levestyúk 1.40—1.50 korona kilogrammonként. Pulard 2—2.20 korona darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.60—2.90 korona, II. 2.20—2.40 korona, főzvaj (köpült) 1.80—2.20 korona, tehénturó 12—24 fillér.

Zöldszőlő: Burgonya (vagonáru) sárga 6—8 korona, róza 4—4.40 korona, fehér 3.60—4.— korona, kifli 12—14 korona, sárgarépa 5—12 korona, petrezselyem 5—12 korona, vörshagyma, makói 11—14 korona, közönséges, hazai 7—9 korona, fokhgyama 36—44 korona, káposzta 2.40—2.80 korona 100 kilónként. Paradicsom 12—16 fillér kilónként. Uborka, ezetbe 2—2.40 korona, savanyítani 2—2.00 korona, 100 darabonként.

Gyümölcsfélék: Szőlő: 50—70 fillér klg.-kint. Alma, válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb.) 40—60 korona, másodrendű 24—30 korona, harmadrendű apró áru 12—20 korona. Körte, elsőrendű 30—40 korona, másodrendű 24—28 korona. Dió, elsőrendű 40—60 korona, másodrendű 30—40 korona, mind 100 kilogrammonként.

Vegyesárúk: Szárított gomba 2.60—3.— korona kilónként. Bab, apró 22—26 korona 100 kilónként.

Tojás: Bácskai 98—100 korona eredeti ládánként (1440 darab).

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbérlő igazgatósága.) Október 27-én. Előző napi eladatlan maradvány 937 drb sertés, 36 drb sültdő, 2 drb malacz. Pósfelhajtás 133 drb sertés, 41 drb sültdő. Mai felhajtás 1044 drb sertés, összesen 2114 drb sertés, 77 drb sültdő, 2 drb malacz. Eladott 1456 drb sertés, 10 drb sültdő, 2 drb malacz. Mai maradvány 658 drb sertés, 67 darab sültdő. Következő árak jegyeztettek: Zsírsertés: Oreg I. rendű 350 kilogrammon felüli eletsúlyban 118—126 fillér, II-odrendű 280—350 kilogramm 110—116 fillér,

súlyban 100—133 fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felüli eletsúlyonál 140—158 fillérig, fiatal közép 220—300 klg.-ig eletsúlyonál 142—158 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogramm eletsúlyonál 138—154. — Hussertés, belföldi sültdő 116—120 fillérig, külföldi malacz 120 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, eletsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (főváros, vidék), date (okt. 25., okt. 26.), and water level (méter). Lists various locations like Schárding, Passau, Linz, Bécs, Fozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Ujvidék, Pancsova, Orsova, Morvafalu, Vág, Trencsén, Szered, Szt. Gotthárd, Latorcsa, Győr, Dráva, Várasd, Zákány, Barcs, Eszék, Mura, Száva, Szécsény, Szatmár, Kraszna N.-Majteny, Latorcsa, L. borz Homonna, Ung, Pétercsény, Tisza, M.-Sziget, Tekeháza, V.-Nemény, Tokaj, Ciszaj, Szőlők, Csongrád, Szegec, T.-Becse, Tittel, Ondova, Hoór, Tapoly, Bodrog, Sajó, Hernád, Berettyó, Körös, Gyula, K.-Vár, Belényes, Tenke, Gurabonc, Borosjenő, Békés, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Branyicska, Soborsin, Arad, Makó, K.-Kostély, Temesvár, Becskereki, and Temes Béga.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 27. —

Kinevezések. A bosnyák-hercegovinai országos kormány főnöke Muffic ef. Hifzi X. fizetési osztályú seriátsbíró IX. fizetési osztályú seriátsbíróvá a fojnizai járásbíróvához;

a földmivélsügyi miniszter Aranyos Mihály gépészt a debreczeni gazdasági akadémiához ideiglenes minőségű gépkezelővé;

a budapesti ítéltábla elnöke dr. Pischl szászsebesi lakos ügyvédjelöltet a budapesti ítéltábla területre díjas joggyakornokká;

a dícsőszentmártoni pénzügyigazgatóság Pokorny István erzsébetvárosi lakost az erzsébetvárosi adóhivatal ideiglenes minőségű segélydíjas és Pál Miklós erettségi vizsgát tett haranglábi lakost a dícsőszentmártoni adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjtalan gyakornokká;

a székszárdi törvényszék elnöke Papp Lajos székszárdi törvényszéki betétszerkesztési napidíjas szolgát a dunaföldvári járásbíróhoz III. osztályú hivatal-szolgáivá nevezte ki.

Áthelyezés. A budapesti törvényszék elnöke Havasi György kuriai hivatal-szolgát a vezetése alatt álló törvényszékhez helyezte át.

Pályázatok. A temesvári posta- és táviratigazgatósághoz a Dingáson (Torontalmegey) betöltendő postamesteri állásra november hó 12-éig; a pozsonyi törvényszék elnökéhez a somorjai járásbírósnál betöl-

tendő bírósági végrehajtói állásra két hét alatt; a nyiregyházi pénzügyigazgatósághoz pénzügyi irodatisztai állásra december hó 16-áig; a kolozsvári törvényszék elnökéhez a tekei járásbírósnál betöltendő telekönnyvi átalakító díjnoki állásra két hét alatt; a nagyváradai törvényszék elnökéhez az eszdi járásbírósnál betöltendő albirói állásra két hét alatt nyújtandók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt — Sopron, Vas-, Zala- és Maramaros vármegyékét kivéve — mindenfelé volt kisebb-nagyobb eső, amely a Dunántul keleti, meg az Alföld északi felén 5 és 20 mm. között ingadozott és szórva-nyósan egyebütt is meghaladta a 10 mm.-t. Pécssett pedig 28.—, Budapest 29 mm.-nyi eső esett. Ma reggel keleten még helyenként esős, míg nyugaton jobbra derült az idő. A hőmérséklet — a keleti részeket kivéve — többé-kevésbé csökkent és a Dunántulon nagyobb részt gyenge éjjeli fagy is volt; a maximum Szatmárott, Marosvásárhelyen, Botfalun, meg Crkvenicán 15 C° és a maximum Sopronban —4 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Elvételve némi csapadék és hőemelkedés várható.

Table with columns: Állomás, Légnomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm. max., min., Hőmérséklet. Lists various locations like A.-Szlátina, Ungvár, Késmárk, Losoncz, Ógyalla, Budapest, Herény, Keszthely, Pécs, Zágráb, Fiume, Szegec, Temesvár, Nagyvárad, Kolozsvár, Nagyszében, Szatmár, Eger, Arvavárja, Selmeczbánya, Komárom, Magyar-Óvár, Sopron, Eszék, Cirkvenica, Debreczen, Kecskemét, Orosháza, Arad, Zombolya, Versecz, Orsova.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE.

Table with columns: Allamadósság, Záloglevelek, eisebbségek. Lists various financial instruments and their values in Pénz and Áru.

Table with columns: Mai záró árfolyam, Pénz, Áru. Lists various banks and their exchange rates.

Table with columns: Gősmalmok, Iparvállalatok. Lists various industrial companies and their exchange rates.

Table with columns: Iparvállalatok, Sorsjegyek. Lists various companies and their exchange rates.

KÜLÖNFÉLÉK.

Vagyok...

Vagyok a multnak lappangó vágya
S a jövő sejtett viharzele,
Vagyok a lelked szivárványa
S testednek vére, élő ere.

Vagyok a sóvár vajadásoknak
Későn született, béna fia;
Tebenned támadt, tebenned szenved,
Teáltalad kell pusztulnia.

Kollmann Dezső.

(Amerikai különlegességek.) A most kezdődő szezon első szennázójával Roxbury massachusettsi város szolgált az amerikai társaságnak. Itt szeptember 21-én nagy bált rendeztek, amelyen bemutatták a legújabb táncot, a kosártáncot. Lehet, hogy az új tánc csak ártatlan parodiája a terjedelemben egyre növekedő női kalapoknak, lehetséges az is, hogy a feltalálót mélyebb motívumok vezérelték, mindenesetre azonban bemutatása nagy sikerrel járt és nincs kizárva, hogy egy-két hónap múlva Európában is táncolják. Az új tánc az eddigiektől csak annyiban különbözik, hogy a táncoló párok egy nagy kosarat raknak a fejükre és nem láthatnak se jobbra, se balra, ami a táncnak állítólag igen nagy érdekességet kölcsönöz. Amellett a kosár elég nagy úgy, hogy arczukkal nem kell okvetlenül egészen egymáshoz érniök, czinikus parkett-filozófusok azonban ennek épp az ellenkezőjét állítják és már csak azért is igen nagy elterjedtséget jósolnak az új táncnak. — A szezon második meglepetésével St-Louis városa szolgált, ahol egy, a társaságban szerepet játszó hölgy egy estélyen azzal fogadta vendégeit, hogy egy kis kertű fecskendővel érkezésekor mindegyiket végigöntözte. Az elsőnek érkezett vendégeket ez az új módú fogadás nemcsak, hogy meglepte, de meg is haragudtak érte. Amikor azonban minden utánuk érkezett vendég szintén ilyen fogadtatásban részesült, haragjuk elmúlt és az új üdvözlési forma ezzel polgárjogot nyert. St-Louisból azonkívül egy másik szennázót is jelentenek. A napokban ugyanis olyan bált rendeztek, amelyen csak kifordított ruhában lehetett megjelenni. Azt hiszük, nem tévedünk, hogy ha ennek a szennázónak nem nagy jövőt jósoltunk. Hiszen a legjobban szabott ruha is veszt formájából, ha böléssel és varralsal kifelé fordítva viselik és egyáltalában nem gyakorolhat valami kellemes éztétikai benyomást a selyemmel bélelt frakk fehér, vagy tarkacsikos ujjöleése, vagy a női toilette halcsontfölszerelése és más ilyen rendes körülmények közt eltakart dolog. — Még ennél is vaskosabb humor nyilatkozik meg egy wi^oconsini milliomas kisasszony, miss Stella Simmons tréfájában, amelyet az amerikai lapok szintén a szezon szennázója közé sorolnak. Miss Simmons estélyre hívta ismerőseit és megígérte, hogy ez alkalommal bemutatja nekik völégényét. Amikor a vendégek mind együtt voltak, egy szolgáló kitaráta az ebédő ajtaját. A gazdagon terített asztal mellett már ott ült miss Simmons és mellette a völégénye, — egy igazi csontváz, frakkban és vakítóan fehér plasztromban. A csontváz láttára a hölgyvendégek egyrésze elájult, mások egyszerűen megfordultak és elmentek, voltak azonban olyanok is, akik a tréfát igen jónak találták, bemutatkoztak a völégénynek és azután mellette helyet foglalva, jóízűen költötték el a lakomat.

(Csunyasági díj.) Anglia vidéki városkaiban, épen úgy, mint a mi fürdőinkben a szépségversenyek, dívatban van a csunyasági díjért való vetélkedés. Hadsworthban például egy egyházi méltóság nagy hagyományozta a díjat, hogy évenként a legöregebb és legcsunyasabb szüz kapja, azonban vallásosnak is kell találnia. Most már azt hinné az ember, hogy a női hiúság mindennél előbb való s így a versenyről voltaképp alig lehet szó. Nem így van. A verseny napjára felvonulnak a pártában maradt agyszüzek és boldog az a szemérmes, aki ránczai révén a díjra méltatott. Market Draytonban nagy ünnepekkel van összekötve ez az évenkénti csunyasági verseny. Itt már kombinálva megy a dolog. Az ünnepélyen jelenlevők mindnyájan szavaznak és a szavazataikban megjelölik, mi az, amit a jelöltjükön a csunyaság ideáljának tartanak. Orr, szem, fül stb. A végén aztán összeszámolják a szavazatokat és aki a legtöbb szavazatot kapta és legtöbb rutság találtatott rajta, azó a díj. A legutóbbi versenyen egy férfi, maga a megtesztelt rutság, akinek a szája a fülig nyult, az orra az ajkát árnyékolta és ráncos volt az arca, mint egy öreg fa kérge, nyerte el egyhangú szavazat folytán a díjat. Kiderült aztán, hogy ál-teltség volt. A díjra való tekintettel kimaszkizta magát.

kezére jutnak. Ő pedig miniszter lesz. Legelőbb hiszi s e perczben én is hiszem, hogy ez lesz a vérdíj. A forradalompartiaknak nagy tökéletességgel berendezett fegyvertárujuk volt. Hosszu idő óta oda hordtak össze minden eszközt, melyre szükségük lehetett. Egy régi megsülyedt ház pinczéjében. Tegnap éjjel minden elő volt készíve a forradalom kitörésére.

Dumouriez tábornok, ki akkor Páris összes helyőrsége fölött parancsnokolt, maga ment az összeesküvők tanyájára s elmondta, hogy ha ez éjjel intéznek támadást a császár csapatai ellen, azok átpártolnak hozzájuk. Du Charras visszautasította az ajánlatot, s leghivebb barátját Greppot, ki ellene volt s mint árulót le akarta leplezni, ott a gyűlésben meggyilkoltatta. Olvassa a lapokban kisasszony, ott részletesebben irták le maguk a szegény nyomorultak, kiket áltrá vezetett, elárult s kik most, a történet nyilvánosságra hozatalával akarnak boszut állani rajta, mielőtt elfogják őket s börtönbe, vagy vérépadra kerülnek. S mikor a rajongó jó barát el volt téve az utból, Du Charras ur följelentette az egész összeesküvést, tervét, eszközeit, személyeit. S ezután mint aki jól végezte dolgát, sietett a Villmers báróné estélyére, hol Napoleon herczegnek bemutaták. Akkor tette a jelentést jó szolgálatai fölől. S én láttam, mily lelki nyugalommal fogadta a rémhíreket, melyek az utcáról behatoltak a fényes termekbe, s mindenki szívében megfagyaszták a vért. Hogy az összeesküvők fegyvertárát felföldözték, a ház gazdáját, ki ellenállt a rendőröknek, leszurták, nejt s gyermekeit fogságba hurezolták, hogy Dumouriez tábornok föbelötte magát, mert megtudta, hogy föladták, s hogy az összeesküvők legnagyobb részét elfogták. Egyet épen szemünk elől vittek a haditörvénysek elé, Saint Ivon marquist, — azóta bizonyosan föbelöttek. De nem vihették el addig, míg a társaság előtt el nem mondta.

(Juda királyainak sirja.) A „Daily News“ szerint Jeruzsálem környékén, a Mária-forrás közelében, Dávid király egykori vára mellett fontos ásás folyik Parker kapitány vezetésével. Egy eddig ismeretlen alagutat fedeztek föl s két mély tárnát tártak föl. Az ásás eredményét illetőleg nagyon titkolódnak, de annyi már kiszivárgott, hogy Dávid s Juda királyainak sírjáról s az állítólag bennük lévő kincsekről van szó. Az ásás alkalmával megtalálták ama földalatti vízvezetékek nyomait is, melyet Hiszkijah király idejében használtak. Több jeruzsálemi biblia-tudós állítása szerint, ha ez az ásás sikerrel jár, nemcsak a zsidó királysirokat fogják fölfedni, hanem a sírokban Salamon, Zerubábel és Heródes templomaiból való arany- és ezüsttárgyakat és mindenféle szent eszközöket és edényeket is fognak találni.

(Állami jövedelmek a rómaiak korában.) Az egyetlen adó, melyet az itáliai polgárok fizettek, az 5 százalék hagyatéki adó volt, bizonyos minimumon fölül. Az állam tehát husz esztendő alatt bezebelte a polgárok ingó, mint ingatlan vagyonának teljes értékét. — A Vespasianus császár (Kr. u. 69—79.) saját levele szerint, a római birodalom évi szükséglete az első Flavius valamelyik évében negyven ezer sestercius — 8000 millió koronára rugott. Kr. u. 78-ban jelent meg az állam tulajdonában lévő műkincseknek, valószínűleg az ifjabb Plinius közreműködésével szerkesztett leltára. A kincstárban mérhetetlen mennyiségű arany és ezüstnemű, ékszer halmozódott föl részint a tömérdek győzelmes háború zsákmányából, részint ajándékokból, de amelyekkel az imperátorok mégis szabadon rendelkezettek. Domitianus egész rakományt küldött Decabalus dáknak királynak a béke megkötése után, s megígérte, hogy minden esztendőben megismétli bőkezűségét. Marcus Aurélius (Kr. u. 168—180.) a markomán háború milliárdokra emelkedett költségeinek fedezésére, elárvereztette — a visszavásárlás jogának föntartásával — az egész gyűjteményt. A tárgyak egy részét csakugyan visszazerezte a kincstár, s a III-ik században ismét leltározták két nyelven: latinul és görögül és e munkálatnak fönmaradt egy-két lapja. Herculaniumban megtalálták a hirdető oszlopokat, melyekre gummi arabicummal ragasztották föl a városi rendelkezések másolatát, s nyilvános mulatságokra szóló meghívókat, a kereskedők, gyárosok, kézművesek reklámjait.

mi történt vele, s kiért kell buknia? A legszörnyűbb bizonyítékot ez adta az árulás felől, mert nyíltan vallott; beismerte, hogy tagja volt az összeesküvésnek s megnevezte Du Charras Kamillt, ki föladta őket. Rémes pillanat volt az, kisasszony; nem volt ember a társaságban, ki megborzadva ne húzódt volna vissza a férfitől, kinek kezéhez annyi vér és annyi szenny tapad. A császár hívei voltak ott mindnyájan, s bizonyára okunk volt örülni, hogy a forradalmat így csirájában elfojtották, de az a fagyos nyugalom, melylyel Du Charras Kamill tette következményein végig tekintett, megborzasztott mindnyájunkat. Vér, vér és vér mindenfelől; hű barátok föládózsása, gyilok, esküszegés, árulás, a hatalom embereinek vérszomjas munkája, mindezek meg nem hatották őt. De olvassa a lapokat, a kormány lapjait és az ellenzékieket, minden árnyalatát. Százszor többet talál bennök, mint amennyit én elmondhattam.

Helén halálsápadtan hátradölvé halgatta a gróf elbeszélését. Merev tekintete a levegőbe mélyedt, ajkai szétváltak s keble zihálva hullámozott. Mikor a gróf elhallgatott, nem fordult hozzá, hogy kérddjen valamit, vagy válaszoljon neki, a leföstött képek meglevenedtek szemei előtt, s ő valóban látta a levegőben egymásután elvonnulni a véres árnyakat. Greppot, Dumouriezt vérbe fagyva, Saint Ivont s a többieket, amint a vérépadra viszik őket. Du Charras ott áll előttük, véruk végig folyik az arczán és kezén; a bakó ránéz s töle várja az íntést.

S most távoli zugás hallatszlik. Vad üvöltés, láрма, rekedt kiáltások, pokoli zaj, mely egyre közelebb jó. Ez nem álom többé, Lorraine gróf is hallja jól. Már szavakat is lehet érteni, melyek harsányan zúgnak bele a leszállt est esöndjébe és többszörösen visszhangzanak az utcában, melyre a szoba ablakai nyílnak.

(Folyt. köv.)

A RENEGÁT

— EREDETI REGÉNY. —

IRTA: DÉRI GYULA.

105

— Am legyek az ön előtt! A világ, mely ismeri a történeteket, színe-java a párisi társaságnak, kik tanui voltak az este Saint Ivon marquis elfogásának, kik Napoleon herczeg szájából hallották, hogy Dumouriez tábornok föbelötte magát, s tudják, hogy mindez miért történt — azok másként ítélenék felőlem.

— Tudják, hogy mindez miért történt? Ót gyanusítják vele?

— Nem tudom, mondjak-e többet is még? Már is tovább mentem, mint szabad lett volna. Gyűlöletét vontam magamra önmek, kihez barátságom hozott. Hálátlan szerep ez, engedje meg, hogy félbeszakítsam. Annnyit tud ön már, mennyi előkészítheti arra a pillanatra, mikor mindent meg fog tudni. A lapok majd tájékoztatni fogják, a dolog elég nyilvánosan ment végbe.

A gróf föállott s meghajtá magát.

— Mindent akarok tudni, van elég erőm hozzá! — szólott most a leány a távozni készülő grófhöz lépve s megragadva a kezét. Ha kéréssem nem üres szó ön előtt, ha részvétet tud érezni irántam, ki itt vergődöm tehetetlenül, nem hagy most el o pokoli kétségge szivemben, mit ön oltott belé. Szóljon, mondjon el róla mindent; lesz erőm meghallgatni s nem bántom önt többé érte, bármit mond fölele.

A gróf úgy tett, mintha csak a kérésnek engedne és sóhajta folytatta:

— Nehéz föladat ez, de ám essünk át rajta. Du Charras Kamill ur végzetes lépésre határozta el magát. Elárulta barátait, föladta őket a császárnak, s azok most hóhér

Hőmér- séklet	
max.	min.
14	5
12	4
7	4
7	4
11	7
7	1
10	6
9	8
7	1
7	0
11	1
14	7
1	4
8	5
13	8
13	5
14	3
1	5
12	5
5	1
8	2
7	1
7	4
—	0
15	8
12	4
10	3
10	5
12	6
7	3
13	4
12	4

Arn
406
35
109
433
950
484
600
301
290
28
125
100
37
340
05
744
412
28
25
546
15
18
84
87
43
50
60
52
34
0
11
4
19
3
117
96
96
6
19
41
17
16
55
266

színházak.

Csütörtökön, 1909. október 28-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ

A győztesek.

Dráma 5 felvonásban. Írta: Fabre Emil. Fordította Gábor Andor.

Személyek:
Daygrand János
Róné Jesselotte
Vernod Letrieur
Firmiani Revel
Tiloye André
Tikár Daygrandé
Pauline Vernodné
Hallouinné Izabella

Kezdeté 1/8 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ

Az arany ember.

Eredeti dráma 5 felv. előjátékkal 7 képből. Írta: Jókai Mór.

Személyek:
Timár Mihály
Trikáris Timea
Terés Noémi
Krisztyán
Granicár tisztt
Brazovics Zsófia
Athália Kádiss
Fabula J.

Kezdeté 1/8 órakor.

VIGSZÍNHÁZ

Komlóssy Emma felléptével:

Tatárjárás.

Operette 3 felvonásban. Írta: Bakonyi Károly. Zenéjét Gábor Andor verselre szerz.: Kálmán I.

Személyek:
Lohonyay Trezka, leánya
Riza báróné
Imrédy
Lőrincz
Walterstein
Mecseróssy
Varg. strázsamester
Tuz. szakaszvezető
Suták. közhírszar
Kempesó
Idike
Bence, borsgazda
Szegfi Bani
Elemériné
Wuffa, ezredes

Kezdeté 1/8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ

A szerencse fia.

Komédia négy felvonásban. Írta: Dregey Gábor.

Személyek:
Varga Irén, a leánya
Szontagh Kormos
Gálkuthy Szilcs Adolf
Reiner
Stefánia, a felesége
Emma, a leányuk
Zárai Zimkó
Tarnó David
Lili
Sebes Almodayné
Almoday

Kezdeté 1/8 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ

A levegő meghódítása.

Kezdeté 1/8 órakor.

FŐVÁROSI GYERMEK-SZÍNHÁZ

VI., Révai-utca 18. szám.

Igazgató: Feld Zsigmond.

Hőföhérke és a hét törpe.

Várszerege dalokkal és táncokkal 9 képből. Ford.: Vázsonyi J.

Kezdeté 4 órakor.

NAGYENDRE CABARETJA

Andrássy-út 69. (MODERN SZÍNHÁZ) Telefon 93-16.
Minden A csipkepongyola este: A Szűs paródiája (Vigjáték) (Színpadi tréfa.)

AZ ÚJ KÁVÉHÁZ (bohózat).

Bohózatok, színpadi tréfák, magánszámok. Együttarégigárda Felépnek: Nagy Endre, Meggyasszay Vilma, Ferenosy Károly, Németh Juliska, Hadrik Anna, Pallay Rósi, Sajó Géza, Huszár Károly, Bárony István, Szász Ilona, Garas Márton, Boldizsár Andor stb. stb. Jegyek a cabaret pénztáránál előre válthatók (VI., Andrássy-út 69).

M. KIR. OPERAHÁZ

Bohémélet.

(Jelenetek Henry Murger. »La Vie de Bohème«-jéből.)

Dalmi négy képből. Zenéjét szerzette: Puccini Giacomo. Szövegét írták: Giacosa és Illica, fordította: Radó Antal.

Személyek:
Rodolphe Shaunnard
Marcel Colline,
Musette Mimi
Alcindor Benoit

Kezdeté 7 órakor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ

Déliután mérsékelt helvarek. Jánoska.

Fantasztikus és dalos vigjáték 3 felvonásban. Írta: Maros Ferencs. Zenéjét szerzette: Jakobi Viktor.

Személyek:
A nagymama Margit Böske
László, Margit férje Jánoska
Kázmér Rozsika
Magda Rozsádás báró
A tanár Kovács Döme

Kezdeté 3 órakor.

FŐVÁROSI VÁROSLIGETI SZÍNHÁZ

A Smokk-család.

Pesti bohózat négy felvonásban. Írták: Farago Jenő és Feld Mátyás. Zenéjét összeállította és részben szerzette: Bara István.

Személyek:
Smokk Samu Melanie, felesége
Riesi Villi
Bella Rézi
Nevelő Trikó Lili
Cipke Steffi
Bárony Mimi
Szalay Netty
Virág Pál
Hanka Paczai Jenő
Tigris Zsuzs
Lővényi Árpád dr.

Kezdeté 1/8 órakor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAFF

Telefon 68-39.

BLERIOR

Az aviatika nagyhete. budapesti felszállása.

A berlini repülési verseny szenzációs eredményel: LATHAM új magassági világrekordja, Orville Wright, Farman, de Caers, Courtis stb. felszállásai. A zürichi Gordon-Bennet léghajós verseny.

Zepellin gróf meghódításának legünnpeltebb hőse, ballonjával Berlinbe érkezik, stb. stb. Az első előadás hétköznapokon a. u. 8 órakor, vasár- és ünnepeken d. u. 8-kor kezdődnek.

Kezdeté 1/8 órakor.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége Révay-utca 18. szám. Telefon: 14-22. Főrendező: Rott Sándor.

11 órakor! MA! Ujdonság!

„ENDLICH DOCH“

Bohózat írta: Satyr. Rendező: Rott Sándor. Est megelőző!

„Serenissimuss-jelenet“

és „FRANZIÁUL“ Bohózat. Írta: Rossée. Rendező: Rott Sándor.

Jegyek kaphatók a Folies Caprice Révay-utca nappali pénztáránál, d. e. 9-11-ig és d. u. 3-6-ig, „Lyra“ jegyirodájában, Andrássy-út 15, valamint Sopronyi nagytársulatjában Rákóczi ut 1. 12 óra után az 1-ső emeleti CASINO DE PARIS-ban fellépnek a világ legelső ének- és tánc-atrakciói.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31. TELEFON 110-22

Minden este 8 órakor

a szenzációs sikerű októberi műsor utolsó hete.

Mademoiselle Bonbon nemzetközi operett. A országot **BARRISON LONA** játssza. Partnerei: Kőkény Ilona és Boross Géza

azonkívül: Clafont bakakomédia. — ANITRA Danse macabre (Haláltánc) — Illeberck 7:1 turfdarab és még 16 elsőrangú attrakció.

A télikert tükörtermében ROYAL-KABARET. Ének és táncelőadás. Keringő-verseny. — Csiányzene reggeli 5 óráig. Rendes helyárak. Elővételi díj (este 6 óráig) páholyoknál 5 kor., minden egyéb jegynél 1 korona.

Tátra-Mulató

Király-utca 77. sz.

! Fényes műsor !

UJ! 20 elsőrangú attrakciók. UJ!

Lekéselt!

Mert minos jó órája, pedig megbízható, pontos járása órá!

POLGÁR KÁLMÁN

műsoránál

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 29. szám

részletfizetésre

javítások és vidéki megrendelésekre különös figyelem!

Wary képez árjegyek: ingyen és bérmentve küldeték

Butor

készpénzért és részleteire

3 szoba teljes berendezése 360 frtért,

mely áll: 1 háló-, ebédlő- és szalonból, 100 szoba

állandóan készen raktáron a leggyorsabb kivitel-
tél a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen.

Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata = Budapest, Váci-körút 8. (Szerocsen-utca sarok).

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

A műsorok műsora!

Lesslie Brothers. — Jean Paul — Jos. Sabel. — Mac-Bans stb. stb.

Az előadás kezdete 8 órakor. Jegyelővételt 10-1 és 3-6 óráig.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-út 69. sz. Telefon 54-23.

Ma és mindennap kezdete 1/9 órakor.

9 órakor! Az anya jegy 9 órakor!

Bohózat. Írták: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhardt.

11 órakor! Simon te csalsz!

Bohózat. Írták: Glinger és Taussig, ford.: Steinhardt.

Továbbá: Steinhardt mint COOK az északarki utazó és Gyűlés teljesen új magánszámokkal. Kiváló attrakció! — Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-út 69. és öv. Konti Józsefné dohánykülönlegességi áruházában Andrássy-út 29 kaphatók. Esti pénztárnyitás 7 órakor. Vasár- és ünnepeken mérsékelt helyár előadás. Kezdeté 1/4 órakor. A remek télikertben cabaret és tánc. Belépőtíj nincsen! — Zletes aszgyar konyha a híres Balóé vezetésével.

Budapesti Cabaret BONBONNIÈRE

(Bálint Dező igazgatása alatt)

Teréz-körut 28. Telefon 52-38.

Minden este 9 1/2 órakor

WEISS PEPI

a világhírű Kabaré-díva új programmal

Weiss Pepi és Weiss Rikhard.

Az előleg. Heltai Jenő kis darabja. Bleriot Budapestben alkalmi tréfa. Louise Bannhofer klasszikus tán, csok. Pucci nősi. Minisztertanács. A jó párt, azonkívül 20 új kuplé, tréfa, szatíra stb.

AQUARIUM

Andrássy-út 53. sz. 11 élő állat.

UTOLSÓ HÉT

A világ legnagyobb élő kigyója

hossza 8 és fél méter, súlya 158 kg, vastag 80/100 eleven borját vagy keoskét, egyszerre lenyel. Belépti díj 60 fillér. 27973

Egyedül legjobb a KÁLMÁN-féle szab. BIBOR-PAPRIKA

1 kilós doboz 6 kor. 1/2 kilós doboz 3.30 kor.

1/4 kilós doboz 1.80 korona.

Kapható minden íllszer- és csemegésüzletben, hol nem, ott kerjük közvetlenül

Kálmán József paprikagyártó Szeged VI. kereskedőtől

Csak eredeti csomagolást fogadjunk el.

ÖN BÉREL KIDOB

egy ócska zongorát vagy pianót és

havonta 10 vagy 16 korona kölcsönját, végre pénzét kiadta, zongorája nincsen.

HA FIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb ércpancsolótkés keresztúros új zongorát vagy pianót, nem ir alá váltót, nem állít kezest, nem lekötelezettje bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. — Ilyen ideális szaki, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA“ részvény-társaság

(Igazgató: Sternberg Dező)

zongora eladási és kölcsönzési telepe.

Bufon kölcsönzökül legitökéletesebb gramofon- és művészelemek felárusítása.

Budapest, VI., Teréz-körut 1/a.

(Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.)

Telefon 4-31.

Zongorák beosztása, javítás, hangolása legkülönsebbben.

Vann roszsor kedvezményében egyelőre csak a 15városban lakók részesülnek.

KISS szerencsésje NAGY

A magy. kir. szab. osztálysorsjáték befejező húzásán, f. hó 21-én a legnagyobb nyereményt, a jutalmadját

600.000

koronát a KISS bankház szerencsés vevői nyerték, mert

KISS szerencsésje NAGY!

Immár negyedszer nyerték KISS bankháznál a

600.000

 koronás főnyereményt,

vegye meg tehát az új XXV. sorsjátékokra az Ön neve mellett levő sorsjegyet csak a KISS bankházban, és Onnek szerencsésje lesz, mert

KISS szerencsésje NAGY!

Ezen szerencseszámok csak nálunk kaphatók!

Adél	60125	Emma	38882	Izabella	34086	Náci	20567
Agnes	8102	Endre	22423	Izso	8319	Nándor	48134
Ákos	64582	Erna	102147	Janka	73308	Nelli	54789
Aladár	54777	Ernő	67675	János	21501	Olga	51483
Alajos	67332	Ervin	78252	Jenő	91087	Oszkár	90721
Albert	78298	Erzsébet	72974	Jolán	9810	Ottó	23150
Andor	37763	Eszter	68729	József	32455	Ödön	26707
Anna	90688	Eva	48189	Juliska	8233	Örzi	39559
Antal	8296	Félics	46779	Kálmán	19102	Pál	13558
Aranka	21394	Ferencz	54750	Karolin	1219	Paula	26350
Armin	37456	Francoiska	39455	Károly	91312	Péter	91524
Arnold	4419	Frida	64245	Katalin	8282	Piroska	7482
Árpád	73456	Frigyes	100957	Kelemen	37798	Rezső	8334
Artur	38890	Fülöp	40615	Klára	39598	Róza	29833
Aurél	90538	Gábor	8276	Kornél	51221	Rózsika	73362
Bálint	108079	Gáspár	93655	Kristóf	63620	Rudolf	39752
Bandi	60090	Géza	8260	Lajos	90772	Samu	46932
Béla	51181	Gizella	23399	Laura	53399	Sándor	8126
Benő	94906	Gusztáv	94987	Lenke	21067	Sári	91947
Bernát	51478	György	22134	Lőrincz	90812	Simon	39403
Berta	39763	Gyula	54784	Lujza	79828	Szeréna	90114
Blanka	39429	Gyuri	89690	Lukács	50638	Teresi	27988
Bódog	66904	Hedvig	2346	Magda	57788	Teréz	67617
Boriska	21357	Henrik	94922	Malvin	41646	Tibor	13694
Böske	4403	Herman	16602	Manó	48162	Tódor	95329
Cecília	78302	Hugó	22220	Margit	18624	Valér	96067
Dávid	78231	Ibolyka	48153	Mariska	60119	Vendel	8339
Dénes	22158	Ida	22961	Márta	64594	Viktor	31539
Dezso	1233	Ilona	91528	Matild	39075	Vilma	17021
Ede	58598	Imre	50485	Mátyás	102187	Vilmos	37328
Elek	102237	Irné	39577	Mihály	107455	Zoltán	60125
Elemér	102537	Irma	8202	Miklós	46950	Zsigmond	8102
Elza	33827	István	31349	Miksa	50570		
Emil	39774	Iván	94213	Mór	33833		

Szives rendelését postafordultával kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk.

Kiss Károly és Társa

bank részvénytársaság

a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusítóhelye.

Központ: Kossuth Lajos-utca 13. sz.

Fióküzlet: Rákóczi-ut 55.

A XXV-ik sorsjáték első osztályának húzása

November 18 és 20-án.

Sorsjegyek árai:

Egész . . . 12. — korona
Fél . . . . . 6. — korona
Negyed . . . 3. — korona
Nyolcad . . . 1 kor. 50 fillér

Rekedtség

biztos és kellemes orvossága a Réthy-féle czukorka. 60 fillértért mindent kapható.

Ne kínozd az állatot!

Állattulajdonosok, vadászok, községi bírák, csendőrök és rendőröknek fontos tudnivaló.

ÁLLATVÉDŐK TÖRVÉNYKÖNYVE

Az állatvédelemre vonatkozó összes törvények és rendeletek gyűjteménye.

Az Országos Állatvédő Egyesület megbízásából írta

K. NAGY SÁNDOR.

Negyedik bővített kiadás.

Ara 2 kor.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál.

Budapest, VI. Andrassy-út 21

valamint

minden könyvkereskedésben.

Nálam BUTOR

minden hitelképes, tisztességesen gondolkodó egyén

szükségletét a következő fizetési feltételekkel szerezheti be: 100 koronáig havi részlet 6 korona, 200 koronáig 10 korona, 300 koronáig 15 kor., 500 koronáig 20 kor., 800 koronáig 25 korona, 1000 koronáig 30 korona, 1000 koronáig 40 kor. stb. Előlegül 20 százalék fizetendő.

SÁNDOR IGNÁCZ

butorkereskedő, V., Bank-utca 7. (volt Sétátér-utca), Bazilika-templom közelében, Váci-körút mellett. — Butoralbumot 1 korona, bélyeg ellenében küldök. Telefon 104-84.

Szabadalom értékesítés.

Lőv Sámuel kereskedő és Koller Heinrich fényképész Wienben

A 35288 számú és

„Készülék fényképek folytonos másolására”

ezimű szabadalom tulajdonosi magyar szabadalmuk gyakorlatba-vételre céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keresnek. A szabadalom tulajdonosi hajlandók szabadalmukat esetleg el is adni, gyártási engedélyeket adni, vagy más a szabadalom kivételére vonatkozó megfelelő javaslatokat elfogadni. Bővebb felvilágosítás-sal szolgál a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PÁSZTÓR, Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. sz.

Párisi világkiállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID

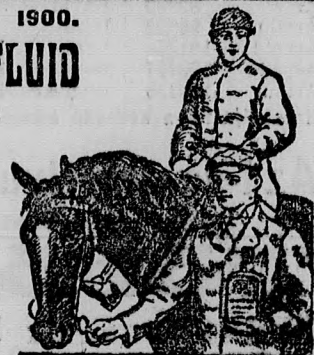
mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K. 2.80.

Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és polgári istállóban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strapák előtt és után való erősítésre és erőt gyűjtésre, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkabírásra trainingban.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak akkor valódi, ha a fenti védjeggyel van ellátva. — Védjegy, ezimkép és gúnygö-lés törvényesen védve.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám és VI., Andrassy-ut 28. szám.

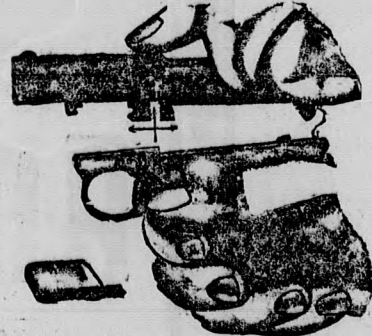
Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED

Budapest, VII., Rákóczi-út 30, ajánlja

Pieper Nikolas Automata pisztolyt.

Csak elsőrangú gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly töltésmentesítés 6.35 mm. Browning-patronok használá-tására készült. Legjobb előnye, hogy szabadkézzel minden szerszám nél-kül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő biztosíték következtében, mely a kakasra irányul, ki van zárva. A mekényzsebben eltér.

Ára 80 Korona. Havirészlet 4 Kor. 12 havi egyenlő részletre 72 Korona

Levegőndő és hosszok beküldendő.

Megrendelési ív.

Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél

Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Ezennel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt — korona árban, fize-tendő — kor. havi részletekben — tól kezdve, Budapestben, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költsé-geket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékesé teszi

Lakhely: _____
Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

ISMÉT TÖRÖK ÁLTAL LETTEK SOKAN SZERENCSESEK!

Az inmar befejeződött 24-ik m. kir. osztályosorsjátékban ismét szerencsénk volt minden huzási napon tisztelt vevőinknek főnyereményeket kifizetni. Csupán a most lefolyt 24-ik sorsjátékban b vevőink

Két millió koronát nyertek nálunk.

Vevőink közül sokan, akik a nevük mellett a számokból választottak, nagy nyereményeket értek el. Szíveskedjék tehát nevét az alanti táblázatban megkeresni és a mellette levő számot nálunk mielőbb megrendelni.

NEVEK:

Adám 4054	Aurél 6311	Dömötör 8474	Gábor 20609	Johanna 105714	Lorant 103857	Orbán 101466	Szigfrid 101929
Ábrahám 23083	Attila 26265	Dorottya 33218	Gertrud 36928	József 4054	Ludmilla 105330	Olga 103900	Szidonia 105231
Adolár 38935	Balázs 44322	Edith 46488	Gáspár 51332	Jolán 23033	Lothár 6311	Oszkár 105357	Taszió 105386
Adolf 55197	Bálint 56570	Ede 58359	Gedeon 58473	Juliska 38935	Lujza 26265	Ottília 8474	Teréz 20.09
Adorján 59581	Baltazár 64415	Elek 67165	Gizella 70536	Kelemen 55197	Lukács 44322	Ottó 33218	Teofil 36928
Adelheit 78171	Berta 81103	Eleonóra 83097	Győző 83.60	Karolin 59581	Magdolna 56570	Ödön 46488	Tekla 51382
Adél 83.97	Béla 83.41	Elemér 85120	Géza 86020	Konrad 78171	Manó 64415	Paula 58359	Titus 58473
Agoston 86579	Benedek 86.29	Emma 87135	Gusztáv 87317	Katinka 83397	Malvin 81103	Pál 67165	Teodora 70536
Agnes 8.214	Bernát 89382	Ellás 90957	Györgyik. 91428	Kálmán 86579	Manfréd 83941	Pepi 83097	Tamás 83560
Alajos 91745	Bertalan 92738	Ernesztin 92800	György 93318	Katalin 89214	Margit 86929	Péter 851.20	Tercsi 860.40
Amália 93421	Blanka 94166	Emánuel 95134	Gyula 95170	Károly 91745	Marcel 89382	Piroska 87135	Tibor 87317
Anna 96958	Borbála 98598	Eva 99686	Hedvig 100539	Klára 93421	Mariska 92738	Pista 90957	Tinka 91428
Albin 100700	Boriska 101444	Ervin 101904	Honrik 101965	Kornél 96958	Márkus 94166	Rachel 92800	Tivadar 93318
Albrecht 103.54	Bódog 103885	Evelin 103216	Helena 105237	Klotild 100700	Mária 98.98	Richard 95134	Terus 95170
Apollonia 105319	Bogdán 105346	Emil 105367	Herman 105395	Kristóf 103854	Márton 101444	Rebeka 99686	Valéria 100539
Aladár 5591	Boldizsár 6559	Erzsébet 12.48	Hugó 24014	Kornélia 105.19	Mártha 103885	Rafael 101904	Vazul 101965
Albert 26208	Brunó 29610	Endre 35400	Hermina 38286	Krisztina 5591	Máté 105346	Regina 105216	Veronika 105.37
Antónia 40736	Betti 44383	Eszter 50983	Hilda 51956	Lajos 26208	Matild 6559	Rezső 105367	Venczel 105395
Aranka 55337	Bella 580.74	Etel 58439	Illés 59212	Laura 40736	Menyhért 29610	Rózsika 12548	Viktória 21014
Augusztá 59806	Brigitta 65699	Ernő 67846	Ilona 71838	László 55337	Melánia 44383	Róbert 35400	Virgil 38286
Alfréd 79573	Cézár 81.98	Flóra 83166	Imre 83712	Lenke 59306	Miklós 58024	Rozália 50988	Vilma 51956
Akos 83799	Cecilia 84348	Fabián 85774	Ilka 86037	Lázár 79573	Miksa 65899	Rudolf 59439	Vendel 59212
Ambrus 86584	Cyrrill 87108	Farkas 87306	István 876.6	Leonia 83799	Milán 81198	Sári 67846	Vilhelmin 71838
Andor 89318	Cornélia 89473	Franciska 91377	Iren 91445	Lehel 86584	Mór 84348	Salamon 83166	Viktor 83712
András 92279	Dániel 92770	Félix 93302	Izidor 93323	Leontin 89318	Nathália 87108	Sarolta 85774	Vilmos 86067
Antal 93999	Dávid 94170	Frida 95165	Irma 96893	Leó 9.279	Nándor 89473	Samu 87306	Vince 10660
Armin 96992	Dóra 9878	Ferdinánd 99697	Jakab 100660	Lidia 93999	Nelli 92770	Szeréna 91377	Zsófia 87628
Arnold 101354	Dénes 101466	Ferenc 101929	Janka 101992	Lipót 96992	Napoleon 94170	Sándor 93302	Zoltán 91445
Arpád 103857	Dezso 103900	Frigyes 105231	János 105282	Lina 101354	Netti 98789	Serafin 95166	Zsigmond 9.323
Arthur 105330	Domokos 105357	Fülöp 10.386				Simon 99.97	Zsuzsana 96893

Használja fel a kedvező alkalmat, keresse a fenti táblázatban nevét és rendelje meg a neve mellett lévő szerencseszámot azonnal, legkésőbb azonban f. évi november hó 8-á g. Ezen számok szerencsét hoznak Önnek.

Az I-ső osztályú sorsjegyek ára: Egy egész sorsjegy 12.- kor. na Fél s rsi. 6.- korona Negye t sorsj. 3.- korona Nyolcza t sorsj. 1.50 korona

Az eredeti sorsjegyek utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése mellett rendelhetők meg.

Török A. és Társa

BANKHÁZ RÉSZV.-TÁRS.
Legnagyobb osztály-sorsjegyzet
Budapest, Szervita-tér 3/a.

Fiókok: VI. kerület, Teréz-körut 46. szám, a nyugoti pályaudvar közelében. Telefon 24-27. szám.
V., Váci-körut 4. szám, a Deák-tér közelében. Telefon 11-58. Távirati cími „Törökék” Budapest.

AZ ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZV.-TÁRS. KIADÁSA

MEGJELENT

A Műveltség Könyvtárának

MEGJELENT

VII-ik KÖTETE 551 szövegképpel és 11 színes műmelléklettel.

A MŰVÉSZET KÖNYVE

A KÉPZŐMŰVÉSZETEK ÉS A ZENE
TÖRTÉNETI ÉS TECHNIKAI FEJLŐDÉSE

Irták **LYKA KÁROLY** és **KACSÓH PONGRÁC**

A képzőművészetek és a zene eredetét, művészeti és technikai fejlődését, valamint átalakulásainak és változásainak okát kívánja ez a kötet a művelt közönségnek bemutatni. A műszerzői a művészetek fejlődését úgy dolgozták fel, amint az természetszerűleg kapcsolódik bele az általános emberi művelődés folyamatába. Az olvasó ily módon megismeri a művészetek fejlődésének természetes útját és folyamatát s ezáltal a művészi alkotások esztétikai megítélésénél is önálló véleményre tesz szert.

A könyv ára
egy kötetbe
kötve 24 K

A MŰVÉSZET KÖNYVE IGEN GAZDAG KÉPANYAGA ÁLTAL
VALÓSÁGOS MUZEUMA A MŰVÉSZETEK TÖRTÉNETÉNEK.

A könyv ára
két kötetbe
kötve 30 K

NE MENJEN EL ESTE GONO NÉLKÜL!

Eredeti tubus (utasítással) 30-szori használatra 2 kor. 5 kis tubus dobozban (utasítással) 50-szori használatra 3 kor.

A GONO-kremit előzetesen használva, a legbiztosabban meg van védve az összes nemi betegségek ellen. Használata tiszta, egyszerű és kellemes. Póraktár: Török József gyógyszerháza VI., Király-utca 12. Kapható minden gyógyszerháza és drogériában

Legalkalmasabb ajándéktárgyak!

Kívánatra a portóköltség viselése ellenében megtekintésre is szállítunk.

Erősen ezüstözött chinaezüst-árak

evőkészletek, kávé-, tea- és mokka-, továbbá likőr-, sör- és borkészletek, szivargarnitúrák stb. nagy választékban megrendelhetők legolcsóbban úgy készpénz, mint 20 havi

részletfizetésre

Elek és Társánál

Budapest, IV., Károly-körút 10.

Az Én Ujságom

előfizetési ára:
Negyedévre 2.50, félévre 5.—, egész éve 10.— kor
Singer és Wolfner, Andrássy-ut 10. szám.

Nemi betegségek

alapos, gyors és gyökeres gyógyításra férfiaknál és nőknél a foglalkozás zavarása nélkül legjobban ajánljuk bevált lekiismeretes és nagy gyakorlaton alapuló gyógymódjainál forva

Dr. GARAI szakorvos, rendelő-intézetét Budapest, Andrássy-ut 24.

GYÓGYÍT: húgyszervi, hólyag, nemi és bőrbetegségeket, altesti sebeket és bujakórt (syphilis), az önfertőzés utókövetkezményeit, magömlést, elgyengült férfit (impotentia) mindenféle női bajokat, fehérfolyást stb. Eredményes gyógyítás feltűnés nélkül levélleg is. Titoktartás biztosítva. Rendel. d. e. 10-től d. u. 4-ig, este 7-8.

készpénzért, vagy részletfizetésre legolcsóbban
Butor EHRENTREU és FUCHS
testvéreknél
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 38-59.

Polgár Sándor

orvosi mű- és kétszeresén
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50. sz.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvosi, sebészeti és betegápolási tárgyakkban.
Saját gyártmányu magy. kir. szabadalmazott Polgár-féle
sérvkötő,
haskötő, görsér elleni gummi-harisnya, orthopediai készülékek, műlábak és kezek stb.
Valódi francia különlegességek F. Berguerand fils párisi gyárból.
Hamisítás ellen védve 16202 szám alatt.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve, csak megadandó, mily tárgy szükséges.
Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

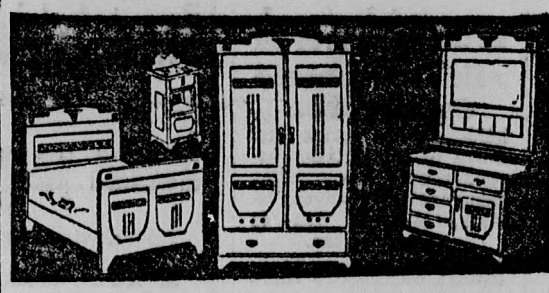
Teljes áttekintést nyújtó ebinaezüst árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetk meg.

FOGAK
8 koronától szápadlás nélkül, gyökéreltávolítás fölöleges, aranykoronák és tartós fogtömések, foghúzások érzéstelenítésel. — Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek. Régi hasznavehetően fogszert hasznavehetővé alakítottok. :: :: ::
Dr. Hegedüs Jakab fogorvos
Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 44. szám.
Rendelés egész nap. Részletfizetésre is 10 évi jótállás és fájdalommentli kezelés, tartós fogtömések 8 korona.

Barnaszénfűtésre
legjobb a híres szabadalm.
Jupiter-kályhák
kaphatók kizárólag csak
Koch Jenő
meidinger kályha-gyárában
BUDAPEST, 6316
VI., Szondy-utca 53. sz.

Likörgyárosok, kereskedők és pálinkakészítők a legmegbízhatóbb beszerzési forrása
Báró Pászthory Árpád
Budapest, Dohány-utca 1b.
Aetherikus olajok, kompositók, eszenciák, rum, likőr és pálinkák, továbbá czukrászati kellékek és méregmentes itallétek ipartelepe.
Árjegyzék és mintákkal kívánatra szo gálok.
Nagyobb megrendelésnél utazómat küldöm ki.
Versenyképesség bármely külföldi és hazai hasonnemű gyárral.
:: Óvakodjunk silány utánzásoktól. ::

Újrendszerű butorhitel!

Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a butorvásárló közönségnek a legnagyobb kedvezményt nyújthatjuk.
Hitel esetén készpénzárakat számítunk, mert előkelő bankösszeköttetésünk révén a vevő tartozását nekünk a bank azonnal folyósítja. Kamat fejében csupán
6% fizetendő 1/2 éveskint mindig csak a hátralékos csökkentő tartozás után. (Részjegy vagy mellékköltség nincs.)
Törlesztés minden 100 kor. után havi 3 korona vagy " 100 " " 1/4 évi 9 "

Nagy választék asztalos-, kárpitos-, vas- és rézbutorokban, továbbá szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterükhöz.
Balázs és Társa butorraktára Budapest, VI., Révay-utca 3., a Fenevő-palota mellett.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, HÁZAJÁNDÉKTÁRGYAK

A LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZ-ES MŰRŐK IS
üzletében szereshetik ha
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOTFORDITOR.
ÁRJEJYZÉK 20 00 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Nagy földbirtokosok!

Románbanktól 4 1/2%-os kölcsönt kaphatnak
Érték 3/4. részig.
Képviselőség: „Országos Földhitel” Erzsébet-körút 2, III. emelet 18. sz.

A hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges betűkkel 4 fillérrel, kompakt betűkkel 6 fillérrel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

A hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges betűkkel 4 fillérrel, kompakt betűkkel 6 fillérrel fizetendő.

Pénzszekrények
Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6-C. 22

Akar nőülni?
több mint 600 gazdag Tölgylőjegyében. Urak, vagyon nélkül is jelentkezzenek azonnal!
L. Schlesinger, Berlin 18. 27457

Pótvizsgálatra,
javítóra, póttérítésre, bármilyen vizsgálatra előkészít: „Szűnied Tanfolyam” Garay-u. 5. II. 12/a.

Pénzfelőleget.
Telefon 149-00. Entorra zongorára varrógép kereskedelmi árukra, melyek bizományba beraktározatnak. Régi Tauber cég csak Baross-tér 17. sz.

Gyümölcsfa
díszfa stb. árjegyzékkel ingyen szolgál Weber faiskolaja Békásmegyeren.

Házilag főzött
különleges baracklekvárnak kilóját 2,40, mézdes szilvalekvárnak 1,20, kisüstön főzött hamisítatlan barack-cognac 5 kilós demyonnal 16 korért, papirhéju új dió postaszákonként 3,40, téli csomagealma, császárkörte, óriás birsalma, postakosaraként 2,40, mázsánként 24-30, mézdes csomagesztlő 2,80. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Csemegeszlő
téli elrakásra postakosaraként 2,80, papirhéju dió postaszákonként 3,40, 25 kgr. 15 kor. nemesfajú télialma, csemegekörte, óriás birsalma postakosaraként 2,40, mázsánként 24-30 kororig, zöldpaprika 2,40. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Téli eltevésre
zöldagótelek, potrezselyem (gyökér), sárgarépa, zeller, pórhagyma, vöröshagyma, fokhagyma, paprika, torma káposzta postaszákonként 1,50, ismeteladónak árengedménnyel. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Koporsó asztalok
részére mindennemű koporsók díszítése, összes temetkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs, Nagymező-utca E. 46. sz.

Rizike gomba
gomba, hus, főzelék, gyümölcs-konzervek, gyümölcszék, szörpök, szépségi csemegékről kérjen árjegyzéket. Felkal konzervgyár, Barta József Felka, Szepes. 28006

Kárpitos nyergesek
részére mindennemű kellekek képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. társ. Nagymező-utca E. 46.

Gyümölcsfa-oltványok
szépek, olcsón Papp Gedeon gyümölcsfaiskolájában Nagykörösön. Árjegyzék bérmentve. Ugyanott kitűnő baracklekvár 170, rémek befőttek 140 fillér kilonként.

Pénzszekrények
és amerikai irodabútorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Réz és vasbutor
a legolcsóbb gyári árban, rézagy 30 frt. Gyermekegy 10 frt. Angol vasagy acél sodronnyal 20 frt. Összeeszkük vasagy 3 matraczal 8,25 legjobb minőségben kapható Welsz J. Bpest. Andrassy-ut 77., (bejárat a Rózsa-utca) árjegyzék ingyen. 27980

Amerikai porcellán
pouder. Az eredeti doboz tetaján „Yen” szócseka áll kapható: Magyarországon mindenütt. Budapest, Kecskeméti-utca 8. szám. Rákóczi-ut 9. szám.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépírás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1883-ban. Biztosállás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gaboelberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) Csímre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégek től s más hirdetésünket ntánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68 Beiratások egész napon át.

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszeret és rőgzőket veszek és eladok. Kértesz ékszerész Budapest, VII., Király-utca 88. szám. — Telefonszám 95-48. —

Ingyenes gépírás-tanítás
Kedvesményes magyar, német gyorsírást-oktatás. A „Stenografa” Országos Gaboelberger magyar, német gyorsíró- és gépíróiskolában okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai tanárok vezetése alatt havonként új gyorsírási, gépírás és sokszorosító tanfolyamok nyílnak. Kereskedelmi tanfolyamok: egyszerű és kettős könyvvitel kereskedelmi számtan, levelezés, fogalmazás, helyesírás és szépírás. Díjtalan és biztos állásközvetítés. Tanórák reggel 8 és este 9 óra között. A gyorsírást sürgős esetben egy hónap alatt is megtanulhat. Külön órák. Sokszorosító és másoló iroda. Irásmunkák leírása és sokszorosítása a legkedvezményesebb feltételek mellett. Beiratások naponta vannak az intézet helyiségeiben kizárólag: Rákóczi-ut 60. I. em. Az intézet ismert elnevezéseit újabban megtevesztő módon utánozzák. Tájékoztatót szívesen küld az igazgatóság.

Hurutos
bántalmak hatásos és kellemes gyógyszerere a Réthy-féle cukorka, melyet petetefülből készített Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csabán. Gyógyszertárban kapható.

Vasbutor.
Részagy 35 frt, gyermekagy 11, összeeszkük vasagy 5, ágybetét vaskeretű 5,50, fakeretű 3,50, rézgaris 2,50. Összeeszkük tábortágy acélsodronnyal 8.—, sodronnyonattal kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hicker Gy. gyára Holló-utca 3/E. Telefon 32-66. 26975

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakob
ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27583

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédlő-, szalon-, ural szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SÁNDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, előltt Gyár-utca. Telefon 14-09.

+ Soványág +
Az egyedül eredménytől kímélet hálszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hülygek remek kórel. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jutálást. Verszegényesség, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknek nélkülözhetetlen tápszor. Kiltüntetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balassa Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalon-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol börgarnitúrák eladása s vétele
Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. I. em. Kasinoy-utca sark. 267

Nevelőnőket
német, angol, francziákat-zene- és nyelvismerettel minden nemzetségi bonnokat belépésre ajánlok magyar zene és nyelvismerő okleveles tanítónőket sürgösen keresek Szegheoné S. Lujza. Budapest, VI., Dessoewffy-utca 22. 27697

Kocsilárcsarnok
VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarországi legnagyobb kocsilárcsarnok. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát, planinot, czimbalmot, hegedűt
kiszárazott árakon a legújabb rendszerű
bankhitel
utján kizárólag csak
REMÉNYI
nagy magyar hangszertelep
Prospektus és árjegyzék ingyen. 640
Budapest, Király-u. 58.

Bouvet-Ladubay
legjobb és legolcsóbb
francia pezsgő.
Vezérképviselőség:
PRÁGA, Soukenicka 30.

Pénzt rögtön
butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségekbe bizományba beraktározza
Tauber
VI. ker., Eötvös-utca 6/B. TELEFON 84-33.

„Hungária”
beszélő-gépek
kizárólag eredeti első-rangu gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket.

Legjobb likörök
és rum készíthető kivonataimmal. Egy üveg ára 60 fillér. 10 üveget 6 koronáért bérmentve küldök. Árjegyzékét kívánatra. Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csaba. 27180

Légszesz és villamos csillárok
legelőnyösebben szerezhettek be **Kulcsár Sándor** bronzáru- és csillárgyárában, Budapest, VI. ker., Dessoewffy-u. 9-11.

Mielőtt
gramofont
vásárol, kérje a világhírű
THE ROYAL
beszélőgépek legújabb árjegyzékét. Ezen gépeket szigorúan eredeti nagybaur gyári áron és minden ártelmelés nélkül havi 6-10 korona részletfizetésre szállítjuk a vidékre is bárhova
LÁNG JAKAB és FIA
gramofon-nagykereskedők
Budapest, József-körút 41, Flókiúteleink: VIII., Baross tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ajtók és ablakok
régi és új vasrudonyók teljes vasalással. Kapuvás rácsosatok, kerkerítések, keramillapok, kehlhelmi lapok olcsón kaphatók
Kelemen Mór
éplélet-bontos vállalkozónál Budapest, Mador-u. 72-74. Flóki-útelek Visegrádi-u. 27.

KÁLLAI LAJOS
motorgyára
Budapest, Gyár-utca 28. sz.
Legújabb rendszerű benzínmotorokról tessék díszárjegyzékét kórni.

Pénzkölcsönt
4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, földelmező, földvárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő házakra J. II., III., helyen 15-60 évig törleszthető. Személyhittelt tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik.
HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.

Saját gyártmányú fürdőkádak 14 kor-tól felebbe; fűthető kádak 60 kor-tól felebbe. Elválalok mindenféle kútszivattyúk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselényi-u. 61/E. Telefon 113-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zongora
kitűnő gyártmány, rövid, egész új, sürgős elutazás miatt olcsón eladó. Margit-körút 1. I. em. 1. szám.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3 főemelet. Vétai és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknak mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, keleti-szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13.

Iugóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcazából. Készpénzlellegel beraktároz bármimemű ingóságokat, berendezéseket mintaszertű raktárba csekély díjazásért értékesítés czéljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

Neu Samu és Fia
szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fegyintézet
VÁCZ.
Gyárt: mindennemű fa-és vasutalcskat, kő-és kézköcsit, szorszámcskat, emelőgépeket, kettős áttétellel, fűzfafűrészsztalokat kertii és locomobilcskendőket stb. stb.
Budapesti raktár és iroda:
VI., Gyár-utca 23.
Telefon: 161-27.
Kérjen áránjátat!

Ajtók, Ablakok,
vasrudonyók, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLÖI-UT 123.
Telefon 62-80.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 736
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest, Sip-utca 8. szám.

VALÓDI FRANCZIA GUMMI-ÉS HALHÖLYAGOK
10 Kgr. 3 dr. le gümimmb. mélt. K.
STERYL
törvény-vedett legfinomabb GUMMI-KÜLÖNLEGESSÉG csak cseggemél kapható.
NEUMAYER LIPÓT
BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRÚT 3. SZ. AUERFÉNYHÁZ.